

Pivški list

Zelenikras

SPOŠTOVANE OBČANKE IN OBČANI

V teh dneh smo že v pričakovanju prve adventne nedelje. 3. decembra vas prijazno vabim k prižigu lučk na trgu pred Krpanovim domom. Poleg pestrega Miklavževega sejma bo otroke obdaril Miklavž, za božično vzdušje pa bomo na Občini Pivka poskrbeli z dobrodelno prireditvijo Božičnica 2023 v Pivki, na kateri bo nastopil Jure Počkaj s Pozabljenim orkestrom. Zbrane prispevke bomo v sodelovanju z Območnim združenjem Rdečega križa Postojna Pivka namenili za Varno hišo Kras.

Leto, ki se izteka, je bilo v znamenju izjemne solidarnosti do prizadetih sodržavljanov v silovitih poplavah. V teh prazničnih dneh, ki so pred nami, se bomo s srčno gesto spomnili tudi na vse tiste ženske, ki so se zaradi nasilja v družini umaknile z otroci v Varno hišo Kras. Z zbranimi sredstvi na dobrodelnem koncertu bomo pomagali pri prenovi in opremljenosti stanovanja in jim tako olajšali pot v samostojno življenje.

Ob tej priložnosti vam želim blagoslovljen božič in prijetne praznike v krogu svoje družine. Vstopamo v novo leto, polno priložnosti in izzivov, ter se veselimo skupnih dosežkov.

Naj bo leto pred nami polno zdravja, sreče in blaginje za vsakogar.

Robert Smrdelj, župan

Iz vsebine:

3 Iz občinske hiše
Odprtje športne dvorane v Šmihelu

23 Zavod za turizem
Dogodki »Doživite Pivko« za boljšo prepoznavnost Pivke

36 Dediščina
Velika loterijska igra

37 Kultura
10 let Vokalne skupine Iskrice

41 Kultura
13 let Potepov po svetu ob baklah

55 Šport
Tina Jakovina

Pivški list je glasilo Občine Pivka, ki izhaja šestkrat letno. Pivka, november 2023, leto izdaje 13, številka 91.

Naslov uredništva: Pivški list, Občina Pivka, Kolodvorska cesta 5, 6257 Pivka.

E-naslov: pivski.list@pivka.si.

Glasilo je vpisano v razvid medijev pod zap. št. 1686. ISSN: 2536-4367.

Izdajatelj in založnik: Občina Pivka, Kolodvorska cesta 5, 6257 Pivka.

Za Občino Pivka: župan Robert Smrdelj.

Uredniški odbor: Silvo Čelhar, Damjan Fatur, Irena Margon, Katarina Temkova in Majda Žužek.

Odgovorna urednica: Alenka Furlan Čadež.

Na naslovnici: ob odprtju dvorane v Šmihelu

Fotografija na naslovnici: Valter Leban

Lektoriranje: Irena Margon, razen oglasnih in promocijskih vsebin.

Oblikovanje: Multimedijsko ustvarjanje, Denis Komen s.p.

Tisk: Abakos d.o.o.

Naklada: 2.300 izvodov.

Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Pivka in prihodkov oglaševanja.

Uredništvo si pridružuje pravico, da članke ustrezno skrajša in jih v primeru, ko v skladu s programsko zasnovano glasila ne sodijo v eno od rubrik, ne objavi. Nenaročenih prispevkov ne honoriramo.

Prispevke za januarsko številko pričakujemo do 5. januarja 2024.

Nova športna dvorana v Šmihelu

Brca v gol kot simbolično odprtje dvorane

29. septembra smo v Šmihelu namenu predali sodobno športno dvorano, naložbo v vrednosti 790.000 evrov, od česar je ministristvo za vzgojo in izobraževanje prispevalo 270.000 evrov, 55.157 evrov je občina pridobila na javnem razpisu Fundacije za šport, večinski del potrebnega denarja pa je zagotovila sama.

Dvorana se nahaja v neposredni bližini **Podružnične osnovne šole Šmihel** in nudi prostor za šolske, športne in kulturne aktivnosti. S svojim 20 x 10 metrov velikim športnim podom in ustrezno športno opremo omogoča izvedbo različnih športnih dejavnosti: vključno z malim nogometom, košarko, odbojko in badmintonom. Zasnovana je za večnamensko rabo in ponuja akustično optimiziran prostor za različne dogodke in prireditve. Opremljena je z zaščito za športni pod, kar omogoča prilagajanje dvorane različnim množičnim prireditvam.

Odprtje je pritegnilo zanimanje širše **vaške skupnosti Šmihel**, saj bo dvorana središče pestrega nabora dogodkov v Šmihelski dolini. **Župan Robert Smrdelj** je v nagovoru orisal prehojeno pot od ideje do izgradnje. Zahvalil se je vsem sodelujočim pri izvedbi in izrazil zadovoljstvo ob novi pridobitvi. Odprtja se je udeležil tudi **vodja Sektorja za osnovno šolstvo na Ministrstvu za vzgojo in izobraževanje, Sandi Vrabc**, ki je v nagovoru izpostavil koristi športa za zdravje otrok in celotne družbe,

zato je ustrezna infrastruktura ključnega pomena, je poudaril. Tudi **ravnateljica OŠ Pivka Nadja Černetič** je v svojem nagovoru izrazila zadovoljstvo ob odprtju nove športne dvorane. »Hvaležni smo občini, da je našim učencem, čeprav jih je le 15, zagotovila ustrezne pogoje,« je povedala. Ta dvorana ni pridobitev samo za Šmihel, ampak za celotno dolino,« je povedal **predsednik Vaške skupnosti Šmihel Andraž Valenčič**, »dolina se bo še bolj povezala med sabo tako na kulturnem kot športnem nivoju.« **Predsednica KD Šmihel Meri Kaluža** je poudarila številčnost članstva v društvu in izrazila zadovoljstvo nad novo dvorano, ki jo bodo lahko uporabljali za svoje delovanje: »Obljubljamo, da bomo ohranjali kulturo v Šmihelski dolini še naprej.«

Slavnostni prerez traku je potekal drugače kot običajno. Predstavniki ministrstva Sandi Vrabc, župan Robert Smrdelj, ravnateljica Nadja Černetič, predsednik vaške skupnosti Andraž Valenčič in predsednica KD Šmihel Meri Kaluža so si izbrali vsak po eno nogometno žogo ter jo brcnili v gol. Kulturni program so sooblikovali **učenci Podružnične OŠ Šmihel** in **pevci KD Šmihel**, dvorano je blagoslovil **pivški župnik Marjan Škvarč**, slavnostnemu dogodku je sledil ogled dvorane in priložnostno druženje v šotoru, ki so ga ob obeležitvi shoda postavili v novoustanovljenem **Društvu mladine Šmihelske doline**.

Občina Pivka, foto: Valter Leban

PGD Pivka prevzelo sodobno večnamensko gasilsko vozilo

Novo vozilo so pozdravili številni gasilci, občinska uprava in občani

22. septembra je Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Pivka prevzelo sodobno večnamensko vozilo za gašenje, vredno 250.000 evrov. Večino denarja je prispevala Občina Pivka iz občinskega proračuna, preostanek pa je bil financiran s sredstvi PGD Pivka in požarne takse. Nova pridobitev pomeni velik korak naprej v opremljenosti PGD Pivka ter bo v veliko pomoč pri varovanju naravnega okolja in hitrem odzivu na nujne situacije.

Podžupanja občine Pivka Majda Godina je ob uradni predaji ključev poudarila pomen nove pridobitve za zagotavljanje varnosti občanov. Poleg tega je vsem štirim prostovoljnim gasilskim društvom v občini predala nove gasilske sesalnike za vodo, ki bodo uporabni v primerih poplav in drugih nesreč z vodo.

Slavnostni dogodek se je pričel v Petelinjah, kjer so novo vozilo počastili z vodnim slavalokom. Temu je sledila slavnostna predaja ključev pred gasilskim domom v Pivki, kjer je novo vozilo blagoslovil pivški župnik Marjan Škvarč.

Prihod vozila so gasilci pospremili z vodnim slavalokom

Večje gasilsko vozilo za gašenje gozdnih požarov oznake GVGP-2 je namenjeno prevozu osnovne enote za gašenje gozdnih požarov in potrebne opreme. Posadka vozila je 1+5. Kapaciteta vode za gašenje je 2.500 litrov. Namenjeno je gašenju manjših in srednje velikih požarov v naravnem okolju, lahko pa je tudi osnovna enota gašenja velikih gozdnih požarov. Sodobna nadgradnja vozila omogoča tudi gašenje začetnih požarov v objektih, kar še povečuje njegovo vsestranskost.

Občina Pivka, foto: Valter Leban

Ogled gradbišča gasilskega doma v Dolnji Košani

Z letošnjim junijem se je pričela rekonstrukcija **gasilskega doma v Dolnji Košani**. V tem času je izvajalec podjetje **Komunala Sežana d.d.** iz Sežane opravil že kar nekaj zahtevnih del na objektu. Kako potekajo dela in s kakšnimi težavami se srečujejo udeleženci pri gradnji objekta, so županu **Robertu Smrdelju** predstavili 19. oktobra, ko si je v prisotnosti predstavnikov PGD Košana ogledal gradbišče. **Nadzornica Veronika Morelj** iz podjetja **Karsus d.o.o.** iz Sežane je županu predstavila doslej izvedena dela in aktivnosti v novembru. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo sosedom, lastnici sosednjega lokala in lastnikom trgovine ter njihovim zaposlenim in obiskovalcem za razumevanje glede hrupa in drugih nekoliko motečih dejavnikov, ki nastajajo zaradi gradnje.

Občina Pivka, foto: Metka Iskra

5. redna seja občinskega sveta

4. oktobra so se občinski svetniki na 5. redni seji občinskega sveta občine Pivka najprej posvetili kadrovskim zadevam. Na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja so v svet **javnega zavoda Park vojaške zgodovine Pivka** imenovali **Draga Štunfa in Zdenko Kapelj**. Svet zavoda sicer sestavljajo po dva predstavnika ustanovitelja ter zainteresirane javnosti in član predstavnikov delavcev zavoda. Za člane **upravnega odbora LPC Pivka** so v skladu s predlogom Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja imenovali **Katarino Zafran, Evgena Pahorja, Jožeta Morela in Martino Kobal**. Za novega člana **odbora za finance** pa je občinski svet potrdil **Iztoka Zadnika**. Občinski svet je potrdil tudi skupno listo novih kandidatov za sestavo Razvojnega sveta Primorsko - notranjske regije za programsko obdobje 2021 – 2027.

V nadaljevanju seje so svetniki sprejeli **Odlok o spremembah Odloka o ustanovitvi Skupne občinske uprave občin Postojna, Cerknica, Pivka, Loška dolina in Bloke**. Vsako leto se z namenom določitve deleža sofinanciranja preveri število prebivalcev posamezne občine v primerjavi s številom prebivalcev vseh petih občin ustanoviteljic skupnega organa. V primeru, da se število prebivalcev v posamezni občini ustanoviteljici skupnega organa poveča ali zmanjša za tri odstotke, se pripravi nov izračun deležev sofinanciranja. Glede na to, da je prišlo do spremembe števila prebivalcev v občini Postojna, je bil opravljen nov izračun deležev sofinanciranja delovanja Skupne občinske uprave, ki se razlikuje od veljavnega izračuna, določenega z odlokom. Gre za manjšo spremembo, zato je bila potrjena po skrajšanem postopku.

Po spremembi 24. člena **Odloka o Krajinskem parku Pivška presihajoča jezera**, ki ga je občinski svet sprejel po skrajšanem postopku, bo medobčinsko redarstvo lahko izvajalo neposreden nadzor na zavarovanem območju.

Občinski svetniki so obravnavali tudi »prvo branje« **Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Pivka**. Do spremembe prihaja zaradi sprememb zakonodaje, in sicer Zakona o javnih financah ter Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna RS. Po spremembi Zakona o javnih financah lahko javni zavod, ki poleg javne službe opravlja tudi prodajo blaga in storitev na trgu, slednjo izvaja le v primeru, če bo z izvedbo zagotovil vsaj pokritje vseh, s to dejavnostjo povezanih odhodkov. Predlagani odlok se od prejšnjega razlikuje v dopolnitvi dejavnosti zavoda, ki so razvrščene v podrazrede. Opredeljene so osnovna dejavnost zavoda, ki se opravlja kot javna služba, ter tržne dejavnosti. Ker je bil Odlok o

ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Pivka večkrat dopolnjen in spremenjen, se sprejema novega. Zaradi enakega razloga so svetniki obravnavali tudi »prvo branje« **Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Košana**.

Občinski svetniki so potrdili tudi dva popravka sklepa, in sicer **Sklep o dodatnem financiranju jutranjega varstva za bodoče prvošolce na podružnični osnovni šoli v Šmihelu ter sofinanciranje polovice drugega strokovnega delavca na centralni šoli v Pivki in Sklep o dodatnem financiranju jutranjega varstva za bodoče prvošolce in polovične zaposlitve drugega strokovnega delavca v 1. razredu Osnovne šole Košana**, v katerih so popravili obdobje financiranja od 1.9.2023 do 31.08.2024.

Svetniki so se seznanili tudi s **Polletnim poročilom o poslovanju občine**. Prihodki proračuna so bili realizirani v višini skoraj 5 milijonov evrov, odhodki so bili nekoliko nižji, 4,6 milijona evrov.

Strategijo razvoja turizma v destinaciji Zeleni Kras 2022-2027 je podal Dejan Iskra, vodja RDO Postojnska jama-Zeleni kras, več si lahko preberete v rubriki Gospodarstvo.

Občinski svetniki in svetnice so podali tudi številna vprašanja in pobude, na katere bomo odgovorili v gradivu za prihodnjo sejo občinskega sveta.

Občina Pivka

Talne označbe na občinskih lokalnih cestah

Na lokalnih cestah Parje - Palčje - Juršče in reški most - Nova Sušica ter na lokalni cesti v Neverke so bile zarisane nove talne označbe. Le-te bodo pripomogle k

večji vidljivosti v jesensko-zimskem času in posledično bolj varni vožnji. Vrednost del znaša 25.000 evrov. Občina Pivka

Podpis za neprofitna stanovanja na Kolodvorski 11

24. oktobra sta župan občine Pivka Robert Smrdelj in Andrej Prunk, direktor podjetja Komunala Sežana d.d. iz Sežane, ki je bilo izbrano kot najugodnejši ponudnik za javno naročilo gradenj, objavljenem na portalu javnih naročil, podpisala pogodbo za rekonstrukcijo objekta na Kolodvorski 11 v Pivki, kjer bo zgrajenih pet neprofitnih stanovanj s pripadajočimi prostori in parkirišči.

Pogodbena vrednost znaša 626.833,58 evrov brez DDV, izvajanje del bo potekalo od oktobra 2023 do oktobra 2024. Objekt bo predan namenu konec leta 2024.

Celotna investicija bo sofinancirana iz Načrta za okrevanje in odpornost za dodelitev sredstev s področja stanovanjske politike na podlagi Odločitve pristojnega organa. Stanovanja bodo namenjena za dodelitev ciljnim skupinam, kot so: mladi, mlade družine, družine z več otroki, družine z manjšim številom zaposlenih, socialno ogroženi, marginalizirane skupine (npr. etnične manjšine),

Župan Robert Smrdelj in direktor Andrej Prunk ob podpisu pogodbe

starejši, invalidi in družine z invalidnim članom, državljani z daljšo delovno dobo, ki so brez stanovanja ali pa so podnajemniki, prisilci, ki so glede na poklic ali dejavnost, katero opravljajo, pomembni za skupnost.

NOO: Investicije: Zagotavljanje javnih najemnih stanovanj, Komponente 16: Stanovanjska politika.

Razpis: Javni razpis za dodelitev sredstev s področja komponente 16: Stanovanjska politika, investicija: Zagotavljanje javnih najemnih stanovanj (Ur. list RS, št. 52/2022)

Višina investicije: 864.000,00 evrov

Višina sofinanciranja NOO: 308.997,48 evrov

Št. stanovanj: 5

Občina Pivka, foto: Blaž Lenčec

Gradnja komunalne infrastrukture v Zagorju napreduje po načrtih

V letošnjem septembru je izbrani izvajalec del podjetje Pirnat d.o.o. iz Ljubljane pričel z izgradnjo komunalne infrastrukture v Zagorju. Poleg fekalne kanalizacije bo obnovljen tudi del vodovoda od hišne številke 5 do 126, vključno z ureditvijo vozišč.

Na Občini Pivka smo se dogovorili s podjetjem Elektro Primorska d.d., da bodo na odsekih, kjer potekajo vzdrževalna dela na vodovodnem omrežju, sočasno položili tudi kabelsko kanalizacijo za kasnejše nizko napetostno in srednje napetostno zemeljsko omrežje. Dokončanje del je predvideno februarja 2024. Nadzor nad gradnjo opravlja podjetje ING Zoran Marič s.p. iz Nove Gorice.

Ocenjena vrednost celotne investicije znaša 666.000 evrov. Sredstva v celoti zagotavlja Občina Pivka, v okviru proračunskih let 2023 – 2025. Vaščanom Zagorja in lastnikom zemljišč, kjer poteka gradnja, se zahvaljujemo za strpnost in razumevanje.

Občina Pivka, foto: Metka Iskra

Zaključuje se obnova kala Luže

Obnova **kala Luže v Orešju** je potekala v organizaciji projekta **ReNature**, ki ga sofinancirajo Islandija, Lihtenštajn in Norveška s sredstvi Finančnega mehanizma EGP 2014-2021 in pripadajoča slovenska udeležba.

Prvi ogled kala Luže s predstavniki Javnega zavoda Park Škocjanske jame je bil februarja 2021. Zatem so stekli pogovori in uspešna prijava na projekt ReNature. V letošnjem aprilu so vaški skupnosti predstavili projektno dokumentacijo, poleti je stekla obnova, ki se zaključuje.

V Vaški skupnosti Narin se ob tem zahvaljujejo predstavnikom Parka Škocjanske jame, projektantu, izvajalcem, Občini Pivka ter vaščanom Narina. Zahvaljujejo se tudi Borisu Kaluži in Bojanu Lenarčiču za izdelavo in montažo mize.

Janez Kaluža, Vaška skupnost Narin

Kot voznica vozila Sopotnikov tudi podžupanja Majda Godina

Občina Pivka je v okviru letošnjega Evropskega tedna mobilnosti organizirala aktivnosti, med katerimi je podžupanja Majda Godina prevzela vlogo voznice Zavoda Sopotniki. Od leta 2018 sta organizacija in Občina izvedli skupaj že 1477 prevozov, s čimer sta omogočili starejšim in socialno ogroženim prebivalcem lažji dostop do potrebnih storitev in družbenega življenja. Na Občini se ob tem zahvaljujemo donatorjem, ki so: Gostilna Marta, Gostilna Sušelj, Gostilna in picerija Herman, Pekarna Sonja, Sovita, prehrana in storitve d.o.o. ter Gostilna Morski Konjiček. »Sopotniki« vabijo tudi nove člane, mlajše upokojece ali študente k sodelovanju v prostovoljski mreži Sopotnikov.

Občina Pivka, foto: Tibor Pranjčič

Podžupanja Majda Godina skupaj s pivškimi prostovoljci

Vestirnga 2023

15. septembra je v Pivki v Parku vojaške zgodovine potekala tradicionalna **Vestirnga 2023**, v okviru katere je **Uprava za obrambo Postojna** izvedla seznanitev vojaških obveznikov generacije 2005. Iz občine Pivka je bilo na seznanitev povabljenih **32 nabornikov**, ki so se predstavili na treh vozovih: iz vasi od Selc **do Zagorja**, iz **Šmihelske doline in Košanske doline**.

Na predstavitev je bilo povabljenih 110 nabornikov, tudi iz kraških občin Sežana, Divača in Komen. Poleg seznanitve jim je bilo predstavljeno prostovoljno usposabljanje v Slovenski vojski, sodelovanje v pogodbeni rezervi in zaposlitev v Slovenski vojski. Nabornike so nagovorili predstavniki **Uprave za obrambo Postojna, Slovenske vojske, direktor PVZ Janko Boštjančič in podžupanja občine Pivka Majda Godina**.

Občina Pivka, foto: Simon Avsec

Svetnice in svetniki občinskega sveta občine Pivka so se sestali na 6. redni seji

Svetniki in svetnice občinskega sveta Občine Pivka so obravnavali osnutek proračuna za leto 2024 in ga potrdili v prvem branju. Prihodki proračuna so načrtovani v višini 11.020.892 evrov, odhodki v višini 12.241.786 evrov. Za prihodnje leto je načrtovana tudi dolgoročna zadolžitev v višini do 1.580.000 evrov za financiranje investicij v javno infrastrukturo, za odplačilo kreditov bo namenjeno 423.373 evrov.

Občinski svetniki so potrdili tudi **Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča** v prvi obravnavi. Določbe veljavnega odloka so delno neskladne z veljavno področno zakonodajo, zato je Občina pristopila k pripravi novega odloka, v pripravi pa je tudi posodobitev celotne občinske evidence NUSZ, ki bo podlaga za odmero nadomestila v prihodnjem letu. Bistvene predlagane spremembe so: znižanje števila območij iz petih na tri, združevanje različnih poslovnih obremenitev v enotno skupino in ločitev športno-turističnih dejavnosti v samostojni namen, uporaba podatkov uradnih evidenc geodetske uprave RS ter vzpostavitev lastnih evidenc, kjer le-te še ne obstajajo (nezazidana stavbna zemljišča ter evidence zunanjih poslovnih površin).

V mesecu novembru je načrtovana potrditev odloka in v decembru izvedba javne razgrnitve evidenc nadomestila, na katero bodo preko pošte vabljeni vsi lastniki oziroma uporabniki nepremičnin, ki so vključene v evidence. Javna razgrnitev evidenc bo trajala mesec dni. V tem času bo Občina sprejemala pobude in pritožbe zainteresirane javnosti. Glede same izvedbe in organizacije javne razgrnitve, bo Občina javnost še dodatno obvestila, je pojasnila **direktorica občinske uprave Mihaela Smrdel**.

Občinski svetniki so obravnavali prvo branje **Odloka o ustanovitvi javnega zavoda »Javni zavod - Park vojaške zgodovine Pivka«** ter **Odloka o ustanovitvi zavoda Javni zavod-Turizem Pivka**. V obeh primerih gre za uskladitev odlokov z novim Zakonom o javnih financah ter Pravilnikom o postopkih za izvrševanje proračuna RS. Po spremembi Zakona o javnih financah javni zavod, ki poleg javne službe opravlja tudi prodajo blaga in storitev na trgu, le – to lahko izvaja le, če bo z izvajanjem zagotovil najmanj pokritje vseh s to dejavnostjo povezanih odhodkov. Zaradi spremembe zakonodaje je smiselna okvirna

razmejitev javne službe in tržne dejavnosti javnih zavodov, kar je potrebno pravno urediti z odlokom. Ustanovitelj mora do konca leta 2023 uskladiti akt o ustanovitvi javnega zavoda z novim 119.a členom Pravilnikom o postopkih za izvrševanje proračuna RS.

Občinski svetniki so obravnavali prvo branje **Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o kategorizaciji občinskih cest v Občini Pivka**. Kategorizacija občinskih cest prikazuje dejansko rabo javnih cest, ki se spreminja v skladu s potrebami in razvojem občine. V osnutek odloka je dodana nova cesta v IOC Neverke ter dostopna pot na igrišče v Drskovčah in Novi Sušici ter na Bedink do doma starejših, v Petelinjah do Lesnine ter v Narinu proti Šilentabru. Nekateri odseki javnih poti v Selcah, Slovenski vasi, Suhorju, Palčju, Pivki, Dolnji Košani in Novi Sušici ter Drskovčah so skrajšani, za izvzem iz kategorizacije se zaradi neuporabe za cestni promet predlaga javno pot v Neverkah. Vaške skupnosti so zaprosene k podaji mnenja k nameravanim spremembam.

V prvem branju je bil potrjen tudi **Odlok o sofinanciranju stroškov priprave dokumentacije za obnovo stavb na območju občine Pivka**. V občini Pivka je v vaških jedrih veliko praznih hiš, starejše izvedbe. Za namene bivanja so potrebne celovite obnove, nekatere rušenja in nadomestne gradnje. Ti objekti so v neposredni bližini komunalne infrastrukture. Občina želi spodbuditi prenavo teh objektov v vaških in trškem jedru na način, da bi sofinancirala stroške priprave dokumentacije za gradnjo oziroma obnovo. V predlogu odloka je načrtovano, da bi sofinancirali stroške izdelave geodetskega posnetka za potrebe DGD, izdelave dokumentacije za gradbeno dovoljenje (DGD) in stroške izdelave projekta za izvedbo (PZI). Načrtovano je sofinanciranje izdelave dokumentacije za rekonstrukcijo stanovanjskih objektov, za spremembo namembnosti iz gospodarskega objekta v stanovanjski objekt, za rušenje starega objekta za nadomestno gradnjo, za stavbe, ki so na območju občine Pivka in so starejše od 70 let. Višina subvencije se podrobneje določi z javnim razpisom. Višina subvencije ne sme preseči 80 odstotkov vrednosti upravičenih stroškov priprave dokumentacije za obnovo stavb in zanaša maksimalno 10.000 evrov za en objekt.

Občinski svetniki so obravnavali tudi drugo branje **Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno izobraževalnega zavoda Osnovna šola Pivka** ter drugo branje **Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Košana**. Odloka je potrebno sprejeti zaradi sprememb zakonodaje, in sicer Zakona o javnih finančah ter **Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna RS**. Po spremembi Zakona o javnih finančah javni zavod, ki poleg javne službe opravlja tudi prodajo blaga in storitev

na trgu, le to lahko izvaja le, če bo z izvajanjem zagotovil najmanj pokritje vseh, s to dejavnostjo povezanih odhodkov. Nova odloka se usklajujeta tudi z določili Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja.

Občinski svetniki in svetnice so podali še pobude in vprašanja, na katere bo občinska uprava odgovorila do naslednje seje.

Občina Pivka, foto: Blaž Lenček

Načrtovane naložbe v osnutku proračuna za 2024

Med večje investicije, ki so načrtovane v osnutku proračuna za leto 2024, sodi zaključek dozidave **gasilskega doma v Košani in izgradnje kanalizacije v Zagorju**, ki je vezana na porabo sredstev iz koncesijske dajatve. V **Palčju** bomo začeli z **ureditvijo poslovilne vežice**, v sklopu izgradnje komunalne infrastrukture **na Radohovski poti bomo uredili vodovod, pločnik, javno razsvetlavo in širitev ceste s podpornimi zidovi**, v planu so tudi krajše preplastitve odsekov javnih cest po vaseh. Iz pridobljenih sredstev na razpisu v okviru Načrta za okrevanje in odpornost, je načrtovana **izgradnja komunalne infrastrukture Trnje**, in sicer je za obdobje 2024-2026 predvidena ureditev fekalne in meteorne kanalizacije, vodovoda, javne razsvetljave in ureditev cestišča. Za potrebe **širitve IOC v Neverkah** je načrtovan odkup novih zemljišč ter priprava projektne dokumentacije za ureditev komunalne infrastrukture.

S sofinancerskimi sredstvi na razpisu iz Načrta za okrevanje in odpornost bomo na objektu **Kolodvorska 11 uredili 5 neprofitnih stanovanj**, v sklopu večjih investicijskih vzdrževanj stanovanj bomo obnovili **streho in dimnike na Snežniški cesti 3** ter dvojje stanovanj na **Snežniški cesti 9** v Pivki. Iz sredstev na razpisu Ministrstva

za gospodarstvo, turizem in šport, sta načrtovana posodobitev **športnega kompleksa Dolnja Košana** in **športnega kompleksa Pivka**. V **Zdravstveni postaji Pivka** bomo s sofinanciranjem ministrstva za zdravstvo uredili nove prostore za dejavnost fizioterapije. Pripravili bomo dokumentacijo, ki bo vključevala spremembo OPPN za območje pri ZP Pivka, kjer je v sodelovanju s Stanovanjskim skladom Republike Slovenije predvidena **izgradnja 52 novih stanovanj**. Načrtujemo financiranje nakupa novega gasilskega vozila za potrebe PGD Zagorje in nabavo osebne zaščitne opreme za vsa gasilska društva v občini.

V proračunu smo načrtovali tudi sredstva, ki bodo razdeljena na javnih razpisih za področje športa, kulturne dediščine in ljubiteljske kulturne dejavnosti, sredstva za podporne aktivnosti podjetništvu, sofinanciranje programov turističnih društev ter subvencije v kmetijstvo. Javna obravnava osnutka proračuna za prihodnje leto je trajala do 16. novembra, občinski svetniki bodo drugo branje proračuna za leto 2024 obravnavali na 7. seji v mesecu decembru.

Občina Pivka

Podpisan Dogovor o višini povprečnine za leti 2024 in 2025

7. novembra je bil podpisan Dogovor o višini povprečnine za proračunski leti 2024 in 2025. V imenu Vlade RS ga je podpisal minister za finance Klemen Boštjančič, v imenu Združenja občin Slovenije (ZOS) pa Robert Smrdelj.

Dogovorjena višina povprečnine je rezultat pogajanj med vlado in združenji občin, ki so potekala v septembru in oktobru. ZOS je tekom pogajanj opozarjal na povečevanje razkoraka med povprečnino in stroški občin in žal bo ta, kljub dogovorjenemu znesku 725 evrov, v prihodnjem letu ostajal na več kot 12 odstotkov. To pomeni, da dogovorjena višina povprečnine žal ne bo zadostovala za kritje zakonsko določenih nalog. "Združenja se zavedamo, da se država nahaja v nezavidljivem javnofinančnem položaju zaradi letošnjih odprav posledic letošnjih naravnih nesreč, zato je bila sprejeta odločitev o sklenitvi kompromisa."

Izjava za javnost po uspešnih pogajanjih z Vlado RS

Hkrati z dogovorom o višini povprečnine pa je bilo dogovorjeno še, da se občinam zagotovi dodatnih 20 milijonov evrov v letu 2024 in 34 milijonov evrov v letu 2025 za odpravo razlik med občinami iz naslova stroškov dela v javnih zavodih.

Skladno z Dogovorom o višini povprečnine za leti 2024 in 2025 pa bo ministrstvo za javno upravo oblikovalo delovno skupino za pregled zakonsko določenih nalog občin in pripravo novega predloga financiranja občin.

Vir: Zos, foto: Ukom

Nagrada Državljan Evrope v rokah Sandija Curka

Pisarna Evropskega parlamenta v Sloveniji je 13. oktobra gostila slovesnost ob podelitvi letošnje nagrade Državljan Evrope, ki jo je iz rok predlagateljice, evropske poslanke Ljudmile Novak, prejel poveljnik regijskega štaba Civilne zaščite za Notranjsko Sandi Curk. Prestižno nagrado Evropskega parlamenta je prejel za projekt pomoči ukrajinskim sirotam in beguncem, ki so zaradi ruske agresije na Ukrajino izgubili vse. Sandi Curk je ob prejemu nagrade povedal: »To priznanje mi pomeni zelo veliko. Nagrada prihaja iz Evrope, iz držav, ki so v preteklosti prelivale kri, danes pa živimo v skupnosti, ki nas povezuje in daje roko pomoči, kar se je izkazalo tudi ob poplavah avgusta letos. V tej nagradi so Primorke in Primorci, Notranjke in Notranjci, Slovenke in Slovenci, saj brez njih vseh zgodb v mojem življenju ne bi bilo.«

Predsednica Nataša Pirc Musar je med drugim izpostavila, da je humanitarna pomoč Sandija Curka ukrajinskim beguncem »le eden od primerov, ko ste organizirali pomoč ter reševali življenja in dobrine doma in v tujini, nenazadnje tudi v nesreči, ki nas je doletela avgusta.« Nagrajencu je čestitala za delo, ki ga opravlja dolga leta na področju humanitarne pomoči in civilne zaščite. Zahvalila se mu je, ker »predano, z vso dušo in srcem, skrbite za nas. Vem, da vam volje in energije ne bo zmanjkalo in želim si več Sandijev Curkov v Sloveniji.«

Sandija Curka je za prejemnika letošnje nagrade Državljan Evrope predlagala evropska poslanka Ljudmila Novak ob podpori šestih drugih evropskih poslank in poslancev iz Slovenije (Romane Tomc, Franca Bogoviča, Milana Brgleza, Matjaža Nemca, Irene Joveve in Klemna Grošlja). Ob podelitvi nagrade je povedala: »Sandi Curk zna opaziti dobra dela drugih ljudi. Ima močne zveze in predvsem veliko srce, zato mu ljudje ne morejo odreči sodelovanja. Redno prihaja na plenarna zasedanja Evropskega parlamenta v Strasbourgu in vedno nas vse poslance povabi na intervju, ker ve, da je EU pomembna, da je naše delo pomembno. Nagrado si zasluži tudi zato, ker si prizadeva za vrednote EU. Sandi je humanitarci in človekoljub, torej utelešenje vsega, za kar se zavzema tudi EU.«

Slovesnosti se je udeležil tudi župan občine Pivka Robert Smrdelj, ki ob tej priložnosti izreka nagrajencu iskrene

Sandi Curk je prejemnik nagrade Državljan Evrope

čestitke: »Vaša humanitarna gesta in predanost v pomoči tistim, ki jo najbolj potrebujejo, so navdih za nas vse. Želim vam vso srečo in veliko uspehov pri vaših prihodnjih prizadevanjih ter upam, da boste še naprej nadaljevali svojo nesebično pot pomoči.«

Sandiju Curku so sicer slovesen sprejem pripravili septembra tudi v Postojni, kjer so mu čestitali nekdanja predsednika Borut Pahor in Milan Kučan, evropska poslanka Ljudmila Novak, ministra Simon Maljevac in Tanja Fajon, Jelko Kacin, predstavniki vlade, postojnski župan Igor Marentič, župani sosednjih občin, Občino Pivka pa je zastopala podžupanja Majda Godina.

Pisarna Evropskega parlamenta v Sloveniji, Občina Pivka

Regionalni dnevi 2023 letos v Pivki

Slovenski regionalni dnevi pod naslovom Zeleni prehod na regionalni ravni so bili letos v Pivki. Državna sekretarka Andreja Katič je uvodoma spregovorila o poteku priprave vloge za solidarnostni sklad. V nadaljevanju je sledila razprava o predlogu spremembe Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki ga pripravlja Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj. Poleg državne sekretarke so imeli uvodne nagovore še

župan občine Pivka Robert Smrdelj, Boštjan Požar iz Regionalne razvojne agencije Zeleni kras, mag. Lenča Humerca Šolar iz Ministrstva za naravne vire in prostor, Matjaž Ribaš iz Slovenskega regionalno razvojnega sklada in Agnès Monfret, vodja enote REGIO.E.3 pri Evropski komisiji.

Vir: Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj

Razprava o vojaškem vadišču Poček

V Postojni je potekala razprava o problematiki vojaškega vadišča Poček, na kateri so udeležencem iz lokalnega okolja odgovarjali državni sekretar na ministrstvu za obrambo (Mors) Rudi Medved, namestnik poveljnika sil Slovenske vojske brigadir Uroš Paternus in predsednik odbora za obrambo DZ Martin Premk. Srečanja so se udeležili tudi župani občin Pivka, Postojna in Ilirska Bistrica, Robert Smrdelj, Igor Marentič in Gregor Kovačič.

Udeleženci so izrazili svoje nezadovoljstvo z obsežnimi vojaškimi aktivnostmi, ki so v letošnjem letu povzročile ostre proteste. Prisotni na razpravi so izpostavili, da so že v preteklosti slišali podobne obljube o zmanjšanju vojaških aktivnosti, ki pa niso bile izpolnjene.

Državni sekretar Rudi Medved je poudaril, da bodo aktivnosti na vadišču Poček zmanjšali v prihodnjem letu, vendar ni zagotovil zaprtja vadišča. Udeleženci so opozorili na potencialno veliko tveganje za onesnaženje pitne vode in poudarili potrebo po postopni odpravi vadišča ter dodelitvi odškodnin za prebivalce v območju.

Razprava je odprla tudi kritična vprašanja glede analiz vplivov na okolje, ki jih je Mors izvajal, vendar niso bili predstavljeni konkretni rezultati. Dr. Metoda Dodič Fikfak, predstojnica Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa, je postavila vprašanja o konkretnih rezultatih analiz v okviru celovite presoje vplivov na okolje kot del postopka priprave državnega prostorskega načrta za vadišče Osvad, rezultatih raziskav hrupa ter o vplivu na zdravje prebivalcev. Kot je povedala, je zadnje poročilo vsebovalo podatke o onesnaženju s težkimi kovinami: svincem, bakrom, arzenom, kobaltom, antimonom, nafto ter policikličnimi aromatskimi ogljikovodiki. Konkretno izsledke je pogrešala tudi predsednica društva Drobnovrtnik Špela Koblar Habič. Državni sekretar Rudi Medved je obljubil, da bodo rezultate analiz poslali pisno. Izpostavljen je bil tudi razvojni vidik regije, ki je v repu

države po razvitosti. Varstveni režimi in zavarovana območja, ki obsegajo kar 95 odstotkov površin regije, onemogočajo umeščanje v prostor, je opozoril direktor RRA Zeleni kras Boštjan Požar. Zakaj varstveni režimi za nekatere veljajo, za nekatere pa ne, je namignil na olajšave, ki jih je deležno umeščanje vojaškega vadišča v prostor. Poleg tega je območje vadišče vodonosnik za 22.600 prebivalcev in rezervnega vodnega vira ni, je opozoril. Predstavniki šolskih ustanov so opozorili na vpliv vojaških vaj na šolski koledar in izrazili prošnjo, da se upoštevajo tudi druge aktivnosti v regiji. Direktorica Šolskega centra Postojna Helena Posega Dolenc je povedala, da so koledarji splošne in poklicne mature znani vnaprej, kljub temu so v času mature intenzivne vojaške vaje, letos je bilo neznosno. Oglasil se je tudi Goran Uljan, ravnatelj OŠ Prestranek, šolske ustanove, ki je najbližje vadišču ter opozoril na nesprejemljiv hrup letošnjega junija in čustveno vprašal: "Ali so naši otroci kaj manj vredni?"

Župan občine Postojna Igor Marentič je poudaril, da je vadišče Poček premajhno in preblizu urbanemu naselju ter nakazal, da je prava pot do rešitve systemska, na državni ravni.

Župan Robert Smrdelj je opozoril, da se ob vsakokratni menjavi politične oblasti reševanje težav v zvezi z vadiščem začne znova, vtis prebivalstva pa je, da govorijo v prazno. Predlagal je, da bi za posrednika pri reševanju določili službo za civilno vojaško sodelovanje. Izpostavil je, da je zaradi nerešenega stanja Slovenska vojska, ki za svoje potrebe pač potrebuje vadišče, že dlje smatrana kot da bi bila »sovražna vojska, kar je nesprejemljivo. Zadeve je potrebno reševati drugače kot doslej, je dodal.

Ob zaključku je državni sekretar Rudi Medved obljubil resen premislek o prihodnjem načrtovanju aktivnosti na vadišču. Razpravo je organiziral postojnski odbor stranke Svoboda.

AFČ, foto: Valter Leban

S projektom PIVKA.KRAS.PRESIHA, s polnim imenom Izboljšanje stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov krajinskega parka Pivška presihajoča jezera, je občinska projektna skupina na območju Krajinskega parka začela uvajati naravovarstvene ukrepe in oblikovati model nadaljnega upravljanja območja. Dotaknili so se področja naravovarstva, kmetijstva, turizma ter zastavljene cilje dosegli in v posameznih vsebinah tudi krepko presegli, ugotavljata z zadovoljstvom Eva Šabec Korbar in Tadej Kogovšek.

Najobsežnejši del je bil namenjen aktivnostim za obnovo in vzdrževanje tako mokrotnih kot suhih travnikov na preko 150 ha zemljišč (na 50 ha mokrotnih travnikov, skoraj 80 ha suhih travnikov in preko 30 ha pašnikov). Na naravovarstveno pomembnejših območjih so v projektu odkupili okrog 40 ha zemljišč (po 20 ha na območju suhih travišč in mokrih travišč), ki so bila manj primerna za kmetijstvo in bodo tudi po koncu projekta namenjena ekstenzivnemu kmetovanju s ciljem ohranjanja in izboljšanja stanja določenih vrst in življenjskih prostorov Nature 2000. Ukrepe za kmetijstvo so izvajali na več kot 150 ha in projektne cilje presegli za več kot 40 odstotkov. Pri izvajanju projekta so aktivno sodelovali s prek 30 kmetovalci, s katerimi so stkali dobre odnose. Načrtovane cilje so presegli tudi pri obnovi in vzpostavitvi novih kalov. Za življenjsko okolje dvoživk in Nature 2000 vrste veliki pupek so poskrbeli z obnovo kalov v Zagorju, Drskovčah in Parjah, nove kale pa so vzpostavili na pašnikih v bližini Juršč in Zagorja. Z vidika varstva narave je pomembno tudi uvajanje rednega spremljanja stanja dvoživk, netopirjev, traviščnih habitatov, metuljev in ptic, s katerim bodo ocenili kvaliteto opravljene obnove ter morebitne vplive na stanje posameznih skupin organizmov.

Katere ključne aktivnosti ste izvedli za ohranjanje ali izboljšanje stanja življenjskega okolja presihajočih jezer, mokrotnih travnikov, vzhodnih submediteranskih suhih travišč ter evropsko pomembnih vrst, kot so metulji strašnič in mravljiščar,

travniški postavnež, ptice hribski škrjanec in pisana penica ter dvoživki veliki pupek in netopirji mali podkovnjak?

Z obnovo travnikov, na katerih je bila odstranjena zarast in tako vzpostavljene nove travniške površine, smo izboljšali habitat in pogoje za vse rastlinske in živalske vrste, ki so nanj vezane. Vzdrževana krajina, s travniki in vmesnimi mejicami, je zelo pomembna za prehranjevalno območje netopirjev. Za varstvo vseh omenjenih tipov travnikov in ptic ter metuljev smo izvajali ukrepe na skupno 150 ha zemljišč. Ta zemljišča smo obnovili s pomočjo odstranitve zarasti, ter v dogovoru in sodelovanju s kmetovalci uvajali prilagojeno rabo, ki se bo izvajala vse do konca leta 2028. Dvoživke, s poudarkom na vrsti veliki pupek, smo varovali z obnovo in vzpostavitvijo novih kalov ali luž v okolici vasi in na pašnikih. Ukrepe za netopirje smo usmerili na njihova poletna zatočišča, na podstrešjih in zvonikih cerkva. Očistili smo gvano v devetih cerkvah in prilagodili preletne odprtine na štirih cerkvah, ki bodo preprečevale naseljevanje golobov, skozi majhne vrhne odprtine pa bodo netopirji še vedno lahko dostopali.

Kateri so bili konkretni ukrepi ter doseženi rezultati pri čiščenju jame Ravnica?

Šlo je za čiščenje najbolj onesnažene jame v Sloveniji, ki je bilo tehnično in finančno zahtevno. Že od 60. let dalje naj bi z območja širšega zaledja Pivke odlagali odpadke v Ravnico. Zato je bilo poznavanje jame omejeno in je temeljilo na oceni ter karti jame iz časa med obema vojnama. Strokovnjaki so ocenjevali, da je odpadkov med 1.000 in 4.000 m³, vendar so zgornjo oceno podcenjevali zaradi pričakovanih netočnih podatkov o globini jame. V projektu smo načrtovali odstraniti do 1.500 m³ odpadkov. Količino smo presegli in skupno odstranili okrog 2.000 m³ odpadkov, med katerimi so prevladovali mešani komunalni in gradbeni odpadki, v nižjih delih jame pa tudi veliko ostankov avtomobilskih in kamionskih delov ter drugega železja. Žal so se uresničili dvomi o globini jame, kar je vplivalo na izvedbo same aktivnosti. Zaradi porabe

razpoložljivih sredstev smo bili tako prisiljeni zaključiti delo pred končnim očiščenjem Ravnice. Je pa potrebno poudariti, da je bila ta akcija najboljše čiščenje kakšne jame v zgodovini Slovenije. Poleg Ravnice smo v projektu čistili tudi Matijevo jamo, ki je zaradi pretekle vojaške prisotnosti onesnažena z neeksploziranimi ubojnimi sredstvi. Čiščenje je terjalo precej organizacije, vključitev civilne zaščite in jamarske reševalne službe. Čistost podzemne vode je zelo pomembna, zato želimo s tovrstnimi aktivnostmi nadaljevati tudi v prihodnje. Z IZRK sodelujemo pri pregledu in popisu onesnaženih jam na območju parka.

Kako ste v okviru projekta namenili sredstva za turistično in osnovno infrastrukturo?

V projektu smo uredili in označili poti, ki so namenjene usmerjanju obiskovalcev ter nadgradili informativne točke v Palčju in Drskovčah, od koder usmerjamo obiskovalce na okoliška jezera. Velik vložek je bila obnova in dograditev Ekomuzeja Pivških presihajočih jezer, ki ostaja osrednja vstopna točka v park, prostor namenjen sprejemanju in informiranju obiskovalcev ter predstavitvi posebnosti našega prostora. Ekomuzej je tako bogatejši za dodatne prostore, namenjene obiskovalcem, večjo multimedijско učilnico, namenjeno tudi izvedbi različnih dogodkov za širšo javnost. Vsebina Ekomuzeja ostaja namenjena predstavitvi posebnosti presihajočih jezer in kraškega površja, še posebej ohranjeni bogati naravi in predstavitvi življenja ljudi na Pivškem. Sodobni interpretaciji in obiskovalcem je namenjena tudi lično urejena zunanja okolica, ki z nove razgledne ploščadi nudi lep razgled na ravnico Pivke in pas vzpetega sveta, ki omejuje Pivško dolino. Verjamemo, da smo z omenjenimi aktivnostmi prispevali k boljši informiranosti domačinov in obiskovalcev, ki vstopajo v to krhko in še ohranjeno okolje.

Kako boste Napoleonov most prezentirali kot turistično zanimivost?

V projekt smo vključili tudi obnovo dotrajanega kamnitega mosta čez reko Pivko, Napoleonovega mosta pri Drskovčah. Most je bil na tem mestu postavljen v času Ilirskih provinc,

v prvi polovici 18. stoletja, ko so pri nas vladali Francozi. Od tod pogosta poimenovanja mostov na Slovenskem iz 2. polovice 18. stoletja po francoskem vodji, Napoleonu. Most ima status kulturne dediščine lokalnega pomena in tako smo obnovo načrtovali v sodelovanju s strokovnjaki zavoda RS za varstvo kulturne dediščine, območna enota Nova Gorica. Nekaj usklajevanja je bilo potrebnega pri popisu, čemur je sledilo dovoljenje za obnovo, še aktivneje pa smo sodelovali v času obnove. Strokovnjaki z ZVKDS so pohvalili izvedbo in novo podobo mosta, češ da gre za eno boljših prenov kamnitega mosta na Slovenskem.

Uredili in označili ste približno 60 km poti ter vstopne točke v Krajinskem parku...

Tod se stikajo kmetijska, gozdarska, bivalna, rekreativna, turistična in druge rabe. Da bo preplet različnih rab v prostoru nekonflikten, je potrebno smiselno usmerjanje obiskovalcev. Informativne table o vstopanju v krajinski park smo umestili tako v vasi, kot ob poti, ki jih tudi prebivalci prepoznavajo kot smer obiska, npr. Javorniška cesta. Na table smo vključili posebnosti našega območja in tudi informacije o bontonu v naravi. Z dodatnimi informativnimi tablicami so opremljeni tudi pašniki ob poteh, na katerih informiramo obiskovalce, naj ne vstopajo na pašnike in naj se ne dotikajo ograje. Poleg Slovenske vasi, Ekomuzeja Pivških presihajočih jezer, smo nadgradili informativne točke v Palčju in Drskovčah, od koder usmerjamo obiskovalce na bližnja jezera po označenih poteh. Uredili smo tudi dostop do arheološke znamenitosti Parska golobina.

Projekt PIVKA.KRAS.PRESIHA je povezal več partnerjev, na kakšen način ste sodelovali?

Občina Pivka je bila vodilni partner, aktivno smo sodelovali s strokovnjaki s področja kmetijstva, varstva narave in biologije. Biološka stroka, kolegi iz Univerze na Primorskem, so skrbeli za popis živalskih in rastlinskih vrst na območju krajinskega parka in spremljanje stanja. Pridobljeni rezultati so pomemben vir informacij in so močno okrepili našo bazo podatkov. Strokovnjaki iz Kmetijsko-gozdarskega zavoda Nova Gorica so bili predvsem naši

kritični ocenjevalci predlaganih naravovarstvenih ukrepov. Aktivno smo sodelovali tudi pri predstavitvah in razlagah ukrepov kmetom na terenu. Strokovnjaki iz Zavoda za varstvo narave so bili aktivno vključeni v načrtovanje naravovarstvenih ukrepov tako za obnovo travnikov kot izboljšanje stanja dvoživk in netopirjev. Za izvedbo aktivnosti je bilo ključno vključevanje različnih strok in interdisciplinarni pristop, pri čemer smo vsi pridobili dodatna znanja.

Kdo so bili ključni člani projektne ekipe in kako ste si razdelili delo med seboj?

Projektna ekipa je obsegala od 8 do 13 ljudi, kar je bilo odvisno od obdobja in posamezne aktivnosti. Seveda je največji del ekipe vključeval sodelavce Občine Pivka, ki so v celoti skrbeli za izvajanje neposrednih aktivnosti in administrativni del projekta, ki je ob več milijonskem projektu res velik zalogaj. Medtem ko so projektne ekipe pri drugih partnerjih obsegale okrog tri člane. Na Občini Pivka smo si v petčlanski ekipi delo razdelili po področjih. Za vodenje projekta, komunikacijo s partnerji in Ministrstvom ter za kmetijske vsebine je skrbel Tadej Kogovšek. Z Nino Doles sta skrbela za najobsežnejši del projekta, namenjen obnovi travnikov - načrtovanje in izvajanje aktivnosti, povezanih z obnovo travnikov, spremljanje skupne kmetijske politike in aktivna komunikacija s kmeti. Za obsežen administrativni del je skrbela Martina Celin. Eva Šabec Korbar je skrbela za izvedbo aktivnosti, povezanih z varstvom dvoživk in netopirjev, čiščenjem jam, usmerjanjem obiskovalcev in splošno komunikacijo projektnih aktivnosti. Erika Kovačič je bdela nad nadgradnjo Ekomuzeja. Aktivnosti, ki so vključevale gradbena dela, nam je pomagal izpeljati sodelavec Peter Batistič. Veliko podpore in pomoči pa so nam nudili tudi drugi sodelavci občinske uprave. Vsekakor pa moramo omeniti tudi druge sodelavce, ki so nam bili v času projekta v veliko pomoč, tako predstavniki vaških in agrarnih skupnosti, ključarji, župniki. Naši sodelavci pa so postali tudi vsi skrbniki odkupljenih površin in kmetije, ki so se v projekt vključili tudi z lastnimi zemljišči.

Kaj bi navedli kot največje izzive, kako ste jih premagali?

Tako naš projekt, kot podobni drugi slovenski projekti, namenjeni izboljšanju stanja vrst Nature 2000, so uvajali veliko novih aktivnosti. Zato je bilo njihovo izvajanje na terenu zapleteno. Tako smo včasih s pristojnimi institucijami raziskovali (ne)skladnost z drugimi sektorji, iskali katera dovoljenja je potrebno pridobiti za kako aktivnost ipd. Zato so včasih priprave na izvedbo trajale res dolgo.

Seveda je vsak proces živ in tako je bil tudi naš projekt dober test uvajanja naravovarstvenih ukrepov na terenu. Zagotovo so te zagate prispevale k zaznavanju medsektorskih zadev in njihovemu reševanju. Izziv je predstavljala tudi kratka časovnica projekta in časovne omejitve za izvajanje posameznih aktivnosti, ob tem pa še nepredvidljivo vreme, lanska suša in poletna ojezeritev v letošnjem letu.

Kakšni so načrti za nadaljnje delo v Krajinskem parku?

Z izvajanjem projekta smo se preizkusili v nekaterih nalogah upravljavca zavarovanega območja. Aktivno smo pristopili k upravljanju območja, stopili v stik z večino kmetovalcev na območju, prebivalci in tako smo spletili pomembne vezi ter gradili zaupanje. Naše aktivnosti se ne zaključijo z zaključkom projekta in financiranjem, ampak se zavezujemo za izvedene aktivnosti skrbeti tudi v prihodnje. Za naravo na območju parka in tudi širše, na območju občine Pivka, skrbimo tudi z drugimi potekajočimi projekti. Občina Pivka sodeluje v projektu ReNature, s katerim obnavljamo travnike na območju Raven in na območju med Primožem in Šilentabrom.

Prizadevali si bomo, da bomo tudi v prihodnje z različnimi projekti prispevali k ohranjanju naše naravne in kulturne krajine na Pivškem.

Alenka Furlan Čadež, foto: Krajinski park Pivška presihajoča jezera, Jernej Šabec

Čistilec

V tednu pred dnevom spomina na mrtve je za svojevrstno obeležitev spomina na vse, ki so bili »počiščeni« v prejšnjem nedemokratskem režimu, poskrbel sam predsednik vlade Robert Golob. Po tistem, ko ga je nekdanja ministrica za notranje zadeve na pričanju pred preiskovalno komisijo, ki jo svobodnjaki vodijo sami, obdolžila grobega in protizakonitega poseganja v delo policije, je prostodušno izjavil: »...Tatjana Bobnar je imela eno samo nalogo, da policijo očisti janšistov«. Dan kasneje je v Odmevih izjavo o »čiščenju janšistov v policiji« nadgradil z »...tudi na RTV smo se zavezali vsi skupaj, da ga bomo očistili janšistov.« Istega dne pa ni čistil janšistov, pač pa je počistil z dvema članoma stranke, poslanko in nekdanjim poslancem LMŠ, ker sta bila po njegovo »izdajalca«. Manjkalo je samo še, da ponovi njegovo staro mantra o tem, kako sta njegova stranka in on sam porok za pravno državo.

O čiščenju sovražnikov, torej tistih, ki jih je takratna revolucionarna in nedemokratska oblast smatrala kot take, je pisal takratni podpredsednik jugoslovanske vlade Edvard Kardelj v depeši, ki jo je 25.6.1945 poslal takratnemu predsedniku slovenske vlade Borisu Kidriču. V njej ga je opomnil, da naj pohiti z likvidacijami, ker ni nobenega razloga za počasnost pri čiščenju. Posledice tega »čiščenja« so tisoči pobitih na preko 600 množičnih moriščih po Sloveniji in tisoči, ki jim je bila onemogočena prihodnost v lastni državi, zato so, da so obdržali glavo na ramenih, morali zbežati iz nje.

Robert Golob svoji ministrici ni pisal depeše, opomnil pa jo je, da je pri čiščenju janšistov prepočasna. Zato je bila pred letom dni odstopljena. Živimo torej v državi, kjer predsednik vlade povzema mentaliteto povojnih revolucionarjev, ki so počistili s tisoči nedolžnimi. Kdor ne razmišlja tako kot on, je njegov sovražnik! Celó v lastni stranki. Ena njegovih

nekdanjih najbolj lojalnih poslank, ki jo je (ne da bi vedela, zakaj) izključil iz stranke, pravi, da se metod, ki jih uporablja Robert Golob, ne bi sramoval niti Stalin.

Pred letom dni sem na tem mestu pisal o trojnem referendumu (oskrba starejših, RTV, dvajset ministrstev) in posledicah, v kolikor slabe odločitve ne bodo zavrnjene. Večina volivcev je takrat verjela Golobu, SD-ju in Levici, ne pa Slovenski demokratski stranki. Posledice pa so za ljudi slabe: vedno slabši položaj starejših, enoumje na nacionalni RTV, ki je pristala v rokah skrajne levice, rekordno število ministrstev, posledično neučinkovita vlada. Verjetno bi bili rezultati, če bi bilo glasovanje danes, drugačni. Vendar se škode, ki je bila in bo še povzročena, ne da popraviti. Kot se ne da popraviti škode, ki je bila in bo še povzročena z lansko izvolitvijo trenutne oblasti, ki jo sestavljajo Gibanje Svoboda, SD in Levica. Že dobro leto se ukvarjajo sami s seboj, standard ljudi se iz dneva v dan slabša, inflacija je rekordna, dajatve se povečujejo, gospodarska rast pada.

V takih okoliščinah bi bile predčasne volitve edina logična pot. Vendar jih ne bo. Ker je pot do njih v rokah tistih, ki vladajo. Ponovno vas bodo pretentali z »novim, od politike čistim obrazom«.

Pri vsem tem pa vendar ne gre pozabiti, da nam trenutno vlada človek, ki v politiki vidi sovražnike, ne pa tekmecev, in katerega politična agenda ni delo za skupno dobro, pač pa revanšizem in maščevanje. Vlado vodi človek, ki v nobeni normalno delujoči in zreli demokraciji ne bi postal niti predsednik vaše skupnosti. Zato mora oditi. Čimprej.

Zvone Černač, poslanec

Poziv k dialogu

Spoštljiv dialog, strpna izmenjava mnenj in odgovorno sodelovanje so ključ do skupnosti, ki bo znala ne zgolj prisluhniti, temveč tudi sprejemati odločitve, upoštevajoč mnenja, izkušnje in znanje raznovrstnih deležnikov naše družbe. V to smo Gibanju Svoboda trdno prepričani in to tudi udejanjamo. Prisotni smo na terenu. Prisluhnemo ljudem. Jih slišimo. Ukrepamo.

Edino dialog in odprta komunikacija vodita do uspeha in učinkovitih rešitev. Prav to je bil namen okrogle mize o problematiki vojaških aktivnosti na vadišču Poček in strelišču Bač. Lokalni odbor Gibanja Svoboda Postojna je k besedi povabil vse sogovornike –poslance, predstavnike Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske, župane in lokalno prebivalstvo.

Slišali smo opozorila prebivalcev, ki so poudarili potrebo po doslednem varovanju okolja, omejevanju hrupa in izpostavili, da dejavnosti na vadbišču ovirajo razvoj

turizma. Na drugi strani pa Poček Slovenski vojski zagotavlja nujno potreben prostor za vadbo. Cilj naših prizadevanj je torej jasen – soočiti stališča in potrebe vseh vpletenih in povezati stroko, občine in prebivalce, ki nenazadnje morajo sobivati in skupaj najti rešitve, ki bodo najbolj sprejemljive za vse. In tega si vse strani tudi želijo. Okrogla miza je le eden od korakov do tega skupnega cilja.

Vadbišče Poček je za lokalno prebivalstvo izziv z dolgo brado, za Slovensko vojsko pa nujen objekt za izvedbo vaj in načrta usposabljanja, potrebnega za izpolnjevanje svojega osrednjega cilja – obrambo in varovanje države. Zato bomo v Gibanju Svoboda še naprej spodbujali dialog, temelječ na strpnosti in predvsem dejstvih. Treba je poslušati vse strani, skupaj iskati rešitve in oblikovati ukrepe, ki pa v prvi vrsti temeljijo na argumentih stroke.

Aleksander Prosen Kralj, poslanec

Regijski dogodek SBC Kluba slovenskih podjetnikov

Od leve: župan občine Postojna Igor Marentič, župan občine Pivka Robert Smrdelj, predsednik SBC Kluba slovenskih podjetnikov Joc Pečečnik, župan občine Cerknica Marko Rupar in župan občine Bloke Jože Doles

17. oktobra je v Podjetniškem inkubatorju v Postojni potekal regijski dogodek SBC Kluba slovenskih podjetnikov, ki je združil člane kluba, župane primorsko notranjskih občin ter predstavnike gospodarstva, z namenom spodbujanja povezovanja z lokalno skupnostjo ter izmenjave izkušenj za nadaljnji razvoj družbe in gospodarstva tako v regiji kot v celotni državi.

Del dogodka je bila okrogla miza z naslovom "Skupno nastopanje članov SBC in občin za razvoj boljšega podjetniškega okolja." Udeleženci okrogle mize, med katerimi so bili Andrej Poljšak, podžupan občine Postojna,

Robert Smrdelj, župan občine Pivka, Joc Pečečnik, predsednik SBC Kluba slovenskih podjetnikov, Sandra Turnšek, direktorica Mlekarnе Krepko in članica SBC, ter Bogdan Oblak, lastnik podjetja Oblak Group in član SBC, so razpravljali o izzivih lokalnega okolja, sistemski ureditvi in odgovornosti vsakega posameznika v procesu razvoja. Pomemben trenutek dogodka je bil podpis Pisma o nameri o partnerstvu na področju gospodarstva med občinami Primorsko-notranjske regije in klubom. Ta listina, ki nosi protokolarni značaj, izraža željo po sodelovanju in skupnih prizadevanjih za premagovanje skupnih izzivov ter razvoj gospodarstva v regiji.

Občina Pivka, foto: Valter Leban

Nejc Penko, zmagovalec programa Biznis iz PIP 2023 v občini Pivka

Nejc Penko, ki je letos aprila v okviru programa Biznis in PIP, prejel s strani Občine Pivka denarno spodbudo v višini 10.000 evrov, bo nagradna sredstva v celoti namenil uresničitvi poslovne ideje, in sicer nabavi opreme in pripomočkov za invalidne in poškodovane pse.

V kolikšni meri ste napredovali z vašo poslovno idejo od prejema nagrade?

Poslovna ideja je že v pogonu (www.dogovital.com). Implementirali smo celoten postopek za najem s strani kupca, kar ne predstavlja malo dela (povpraševanje, predračuni, pravna pogodba, elektronski podpis pogodbe, izdajanje računov, evidenca,...). Prejšnji mesec smo v najem oddali tri vozičke, dodatno smo tri vozičke tudi prodali, kar nam je povrnilo okoli tri četrtine dosedanjega vložka.

Kakšne so vaše namere v zvezi s tem v prihodnje?

Trenutno se najbolj osredotočamo na marketinške aktivnosti. Pripravljamo tudi obsežnejši program medpodjetniškega sodelovanja z veterinarskimi ambulantami, vendar zaradi zahtevnosti in prilagoditev, saj moramo določen del prodaje prestrukturirati, ta aktivnost glede na zastavljeno časovnico nekoliko zamuja. Smo pa že vzpostavili kontakt z nekaj potencialnimi strankami, prek katerih smo že prejeli povpraševanje in tudi stranke. Skratka, kaže dobro!

Podjetniški inkubator Perspektiva

Intervju: Dejan Iskra, vodja RDO Postojnska jama-Zeleni kras

V novem butičnem hotelu Pira je Dejan Iskra predstavil program festivala Koline 2023 ter ekipo chefov, sodelujejo: Robert Čebokelj, hotel Pira; Matija Simčič, EkoTurizem Hudičevce; Marko Stanković, Bistro Štorja, ki je v uvodnem večeru za povabljenе novinarje poskrbela za kulinaričen večer s šest hodnim menijem in izbrano vinsko spremljavo.

Primorsko-notranjska se kulinarčno prebuja in prepozna pomen kulinarike v turistični ponudbi. V regiji se lahko pohvalimo tudi z nekaj izstopajočimi kulinarčnimi ponudniki in razvijajočimi se kulinarčnimi dogodki, ki dvigujejo prepoznavnost, spodbujajo sodelovanje med gostinci ter nadgradnjo ponudbe. V destinaciji želijo graditi svojo kulinarčno identiteto, zavezano lokalni tradiciji, kakovosti in trajnosti. O tem strateškem poudarku regijskega turizma v naslednji petletki smo se pogovarjali z Dejanom Iskro, vodjo Regijske destinacijske organizacije Postojnska jama-Zeleni kras.

Zakaj je kulinarika tako pomemben element turistične ponudbe?

Na Zelenem krasu je bila hrana v gostilnah vedno dobra in okusna, kljub temu pa kulinarika v naši destinaciji ni bila nikoli smatrana kot samostojen produkt, torej nekaj, zaradi česar bi se obiskovalci odločali za obisk Zelenega krasa. V zadnjih letih se vsi zavedamo, da je na področju kulinarike potrebno zasledovati več elementov, ki tvorijo doživetje okusov destinacije, od vključevanja lokalnih zgodb in surovin, uporabe tradicionalnih in modernih pristopov v

pripravi hrane, raziskovanje novih načinov predstavitve jedi... S strategijo razvoja turizma smo si zastavili, da kulinariko v destinaciji Zeleni kras dvignemo na naslednji nivo in jo postavimo kot enega izmed produktov destinacije ob bok doživetjem narave in aktivnosti v naravi. Razlog za to je, da vedno več obiskovalcev destinacije ter prebivalcev naše regije išče posebna kulinarčna doživetja. Tu lahko že dlje časa opažamo trend na globalni ravni, ki se sedaj preliva tudi k nam. Kulinarika je vezni člen med različnimi doživetji narave in je zato nujno potrebno razvijati tudi ta segment, če želimo gostom ponuditi celovito doživetje naših krajev.

Ko gre za prepoznane kulinarčne izbore, je po izboru vodnika Gault&Millau najboljši sommelier/natakar v Sloveniji Miralem Junuzović iz Bistroya Štorja v Postojni, na kar smo lahko zelo ponosni. Na seznam vodnika Gault&Millau za letošnje leto sta se uvrstila dva lokala iz regije: Bistro Štorja in Aviopub. Kateri so še aduti Primorsko-notranjske regije, ko gre za kulinariko?

Bistro Štorja je bil in je še vedno med bolj naprednimi ponudniki na področju kulinarike. Poleg omenjenih zagotovo velja izpostaviti novo pridobitev Pira hotel in restavracija v Hruševju, ki s svojim pristopom sledi trendu ambientalno urejenih restavracijskih prostorov s tematskimi jedmi in uporabo lokalnih surovin. Veseli me, da se skozi povezovanja in izobraževanja vedno več izkušenih gostinskih ponudnikov odloča za nadgradnjo svoje ponudbe. Tako na primer svojo ponudbo dopolnjujejo na Ekoturizmu Hudičevce, Turistični kmetiji Ivankotovi...

Kdaj se bo v regiji zasvetila prva Michelinova zvezdica? Kako do nje?

Pot do tam je zagotovo dolga, pomembno pa je, da stopamo vsi skupaj po poti do tega cilja. Tako kot na drugih področjih tudi na področju kulinarike ne moremo govoriti o

razvoju brez sodelovanja številnih deležnikov. Pri kulinariki predstavljajo osnovni gradnik gostinski ponudniki, kuharji, chefi, natararji, s katerimi moramo biti vsi ostali usklajeni. Ustanove, kot je naša, skrbimo za izobraževalne vsebine, navdihovanje, usmerjanje na trajnostni poti, pomoč pri organizaciji dogodkov in pridobivanju certifikatov... Zastavili smo si cilj, da bi do leta 2027 vsaj eden od naših gostinskih ponudnikov pridobil mednarodno priznan certifikat ali značko (Michelin, Gault/Millau), tako da v tem obdobju gradimo skupaj s kulinaricnimi ponudniki pot do tam.

V prihodnjem petletnem obdobju ste med aktivnostmi napovedali organizacijo kulinaricnih dogodkov v regiji ter sezonske degustacije. Kateri je glavni namen tovrstnih dogodkov?

Eno izmed bolj prepoznavnih orodij za promocijo in razvoj kulinaricne ponudbe regije so dogodki, saj z njimi dosežemo večje število ljudi in dvigamo prepoznavnost ponudnikov. Želja je, da s tovrstnimi dogodki generiramo dovolj interesa za obisk kulinaricnih ponudnikov tudi po samem dogodku, ter da jih časovno razporedimo v obdobje izven glavne turistične sezone. Gostinski ponudniki se namreč v poletju soočajo z veliko povpraševanja, zato si želimo tokove razpršiti tudi na obdobje pomladi in jeseni. Dogodki so po drugi strani tudi odličen prikaz, kako lahko različni deležniki sodelujejo med seboj. To se je izkazalo kot izjemno koristno v preteklem letu, ko so si udeleženci med seboj izmenjevali izkušnje in se učili drug od drugega.

Od lanskega enodnevnega kulinaricnega dogodka Koline 2022, ki je v Pivki združil osem lokalnih kulinaricnih ponudnikov, so letos prizadevanja gostincev prerasla v prvi festival kolin, ki ga skupaj organizirate RRA Zeleni kras, Visit Postojna in Društvo za gostinstvo in turizem Postojna in Pivka. Kaj vsebuje letošnja različica dogodka?

Letos nadgrajujemo delo, ki smo ga začeli v prejšnjem letu. Organizirali smo novinarsko večerjo, kjer smo 35 zbranim novinarjem in vplivnežem predstavili program Festivala Koline 2023 ter pripravljen meni na temo kolin. Letos bomo v tednu od 20. do 26. novembra organizirali strokovni program, namenjen tako gostinskim ponudnikom kot zainteresirani javnosti na temo priprave mesa, različnih rezov in podobno, sledila bo okrogla miza, ki bo odprla aktualne teme na področju kulinarike in gostinstva, glavni dogodek pa bo kulinaricni večer, ki bo potekal 24. novembra na turistični kmetiji Ekoturizem Hudičevcevec. Pri tem bo šlo za šest hodni meni na temo kolin, udeležilo

pa se ga bo 50 oseb. Odločili smo se za manjše število udeležencev, da lahko skrbimo za kvaliteto storitev, tako na področju priprave jedi kot tudi same postrežbe. Od 26. novembra do 6. decembra bo sledil teden kolin pri gostinskih ponudnikih, kjer bo mogoče po poenotenih cenah okusiti tri hodne menije na temo kolin. Le-te bo pripravil vsak gostinski ponudnik zase.

Uvodni večer s predstavitevijo turističnim novinarjem in vplivnežem je za vami? Kako je potekal in kakšni so odzivi?

Odzivi od udeleženi novinarjev in vplivnežev so bili izjemno dobri in pozitivni. Mislim, da so kuharji s pripravljenimi jedmi presenetili vse udeležence ter njim in sebi pokazali, da ponudniki v naši regiji znajo pripraviti moderne interpretacije tradicionalnih jedi. Veliko pohval smo slišali na pripravljeno joto in sladico, ravno tako so pohvalili spajanje vin in posameznih jedi.

Če bo jesen v znamenju kolin, ali bo pomlad zopet na krožnike postregla čemaž? Spomin na lanske Čemaževe dneve je še svež, boste ponovili to uspešno zgodbo ali ji dodali novo preobleko?

Z Društvom za gostinstvo in turizem Postojna in Pivka se pogovarjamo tudi glede nadgradnje Čemaževih dnevov. Verjetno bomo razširili koncept na divjo hrano, kakšen bo pa končni format dogodka, pa še ni potrjeno. Vsekakor bomo delali na tem, da ponudimo nekaj novega in zanimivega.

Kako bi opisali kulinaricno identiteto destinacije Zeleni kras?

Kulinaricno identiteto naše regije je večina raziskovalcev in popisovalcev jedi umestila v tradicionalno slovensko, s številnimi elementi kuhinje na prepihu. Tu najdemo številne elemente vplivov iz Italije, Jadrana, Srednje Evrope in Balkana. Ta mešanica vsega je v preteklosti morda malce zameglila vse, kar bi našo kulinariko delalo posebno. Opažam, da se s prihodom mlajših generacij v kuhinje in gostinske obrate več posvečajo iskanju lokalnih zgodb in poskusu interpretacije narave na krožniku. Pred nekaj leti smo tako dobili Jakobovo torto v Postojni, Krpanovo pojedino, menije na temo kolin in čemaža, Dneve Notranjske kuhinje... vse to je ponudba, ki črpa in gradi iz tradicije naše regije. Na nas vseh pa je, da poskušamo slediti zavezam kvalitete in trajnosti, saj bomo le na tak način dolgoročno uspešni.

Alenka Furlan Čadež, foto: Jaka Birsa

» Kulinarika je vezni člen med različnimi doživetji narave in je zato nujno potrebno razvijati tudi ta segment, če želimo gostom ponuditi celovito doživetje naših krajev.

Strategija razvoja turizma destinacije Zeleni kras

Občinski svet Občine Pivka se je na 5. redni seji seznanil z glavnimi poudarki **Strategije razvoja turizma v destinaciji Zeleni kras**, ki sloni na petih glavnih stebrih delovanja: regijski produkti in sistemska podpora obiskovalcem, sodelovanje z deležniki v destinaciji, sistemska podpora turističnim ponudnikom, znamka Zeleni kras in trženje ter prodaja. **Osnovni produkti destinacije** so: kulinarika, doživetja narave, aktivnosti na prostem in krožna potovanja. Pri RRA Zeleni kras so se v preteklih letih najbolj osredotočali na **razvoj doživetij narave**, pri katerih so prevladovali elementi narave, gozd, živali in kras. Novo oblikovanje turistične ponudbe regije (pozicioniranje) bo znova vključevalo pomen njene strateške lege in združevalo tri elemente: (gozdnati) kras, strateško lego in trajnostni razvoj. V prihodnjih petih letih bodo večjo pozornost namenili podpori turističnemu sektorju, je povedal **Dejan Iskra, vodja Regijske destinacijske organizacija (RDO) Postojnska jama-Zeleni kras**.

Doživetja narave bodo skušali nadgraditi z novimi trajnostnimi rešitvami, ki bodo povečevale dodano vrednost tega produkta in zagotavljale ravnovesje med uporabo in ohranjanjem narave. Nadaljevali bodo s trženjem programa Explore the Wondernature, ki je edinstven program raziskovanja in spoznavanja naravnih čudes kraške Slovenije, ter na ta način okrepili sodelovanje s sosednjimi regijami in pokrajinami.

Aktivnosti na prostem bodo še naprej razvijale pohodništvo in kolesarstvo v povezavi z obiski zanimivosti ob poti, pri čemer bo RDO poskrbela za zagotavljanje dodatnih storitev, namenjenih kolesarjem in pohodnikom v zasebnem sektorju. Več pozornosti bodo namenili jamskemu trekingu in daljinskim pohodniškim potem.

Koncept produkta kulinarika temelji na stiku različnih kulinarčnih tradicij, ki izhajajo iz strateške lege regije, in pomeni nadgrajeno ponudbo vsakdanjih domačih jedi z uporabo lokalnih in sezonskih sestavin.

Produkt krožna potovanja združuje naravne in kulturne ikone Zelenega krasa – jame in jezera na eni strani ter gradove in inovativne muzeje na drugi strani. Cilj programa je ponudbi obiska turističnih znamenitosti, ki so

že prepoznane v svetovnem in nacionalnem merilu, dodati doživetja, ki sama po sebi niso motiv za prihod, omogočajo pa podaljšanje obiska v regiji.

Med pomembnejšimi aktivnostmi v prihodnjih petih letih izpostavljajo aktivnosti na področju podpore turističnemu sektorju: medpodjetniško tržnico lokalnih ponudnikov, individualno podporo in svetovanja, organizacijo kulinarčnih dogodkov v regiji, sezonske degustacije, podporo pri razvoju namestitvenih kapacitet in infrastrukturne nadgradnje točk za obiskovalce v naravi, specializacijo namestitvenih obratov za pohodništvo in kolesarstvo, promocijske akcije z regijskimi karticami in povezovanje s Krasom, Vipavsko dolino in ostalimi destinacijami v naši bližini.

Med ukrepi za podporo turističnemu gospodarstvu izpostavljajo izobraževanja in svetovanja turističnim ponudnikom iz regije.

Strategija določa tudi ukrepe za izboljšanje sodelovanja RDO z občinskimi TICi ter povezovanja s sorodnimi destinacijami in organizacijami na nacionalni ravni (Slovenska turistična organizacija in MGTŠ).

Na področju regijskega sodelovanja je med prioritetami: izvajanje Zelene sheme slovenskega turizma, uskladitve programov dela s TIC, digitalizacija ponudbe Zelenega krasa, izobraževanja za turistične ponudnike ter sodelovanje z regijskimi podpornimi ustanovami (Podjetniški inkubator Postojna, AJPES, Fakultete in srednje šole za turizem...).

Zastavljeni viziji sledijo tudi **ključni kazalniki**, ki vključujejo: prihode in nočitve izven glavne turistične sezone, dvig števila nosilcev trajnostnih znakov ali drugih certifikatov, vključitev kulinarčnih ponudnikov v prepoznane kulinarčne izbore (Michelin, Gault&Millau, Teden restavracij...), število specializiranih namestitvenih obratov, višjo dodano vrednost na zaposlenega v panogi gostinstvo in turizem ter daljšo povprečno dobo bivanja v destinaciji.

Alenka Furlan Čadež, foto: Marjan Krebelj

Turistična sezona na Pivškem

Z analizo števila gostov in prenočitev za leti 2022 in 2023 lahko opazimo nekaj zanimivih trendov. V prvih devetih mesecih leta 2022 smo sprejeli 14.859 gostov, ki so ustvarili 20.875 prenočitev. V enakem obdobju leta 2023 pa smo sprejeli 14.451 gostov, ki so ustvarili 21.529 prenočitev. **To kaže na nekoliko manjši obisk v letu 2023 v primerjavi z letom 2022, vendar pa so gostje v povprečju ostali dlje.** Število prenočitev je bilo v letu 2023 višje kljub manjšemu številu gostov, kar kaže na **boljšo izkoriščenost nastanitvenih kapacitet v letu 2023.**

Maj je bil izjemen mesec v letu 2023. Število gostov, 1.303, je presegló lansko leto za 317, kar je **28 odstotno povečanje**. Prenočitev je bilo 383 več kot v maju 2022, ko jih je bilo 1.446, kar predstavlja **26 odstotno rast**.

Julij je bil vrhunec sezone, saj je bilo v Pivki rekordno število gostov, 4.187, za šest odstotkov več kot lani, nočitev pa je bilo **17 odstotkov več** kot lani. Letošnje avgustovske poplave, ki so povzročile ogromno škode v Sloveniji, so vplivale tudi na pivški turizem, gostov je bilo za **12 odstotkov manj**, nočitev pa za **tri odstotke manj** kot lansko leto. Tudi september je pokazal padec v primerjavi z lanskim letom.

Iz katerih držav prihajajo naši gostje?

Po narodnosti so na prvem mestu gostje iz Nemčije, sledijo Francozi, Nizozemci, Italijani, Čehi, Belgijci, Slovenci, Poljaki, Avstrijci in Švicarji. V povprečju ostanejo najdlje gostje iz Češke, sledijo gostje iz Belgije in Francije. Letos so pri nas prenočili tudi gostje iz bolj eksotičnih dežel, kot na primer iz Peruja, Kolumbije, Brazilije, Kenije. Med gosti prevladujejo turisti iz tujine (96 odstotkov), slovenskih gostov je manj kot štiri odstotke.

Park vojaške zgodovine Pivka

Park vojaške zgodovine je letos do konca septembra obiskalo 42.197 obiskovalcev, večina, približno 80 odstotkov, prihaja iz Slovenije. Poleti pa Park v večjem številu obiskujejo tudi tujci, tako je bil v juliju delež tujih obiskovalcev najvišji, kar 44 odstotkov, v avgustu 43 odstotkov, medtem ko je bil v februarju najnižji, le pet odstotkov. Tudi v Parku vojaške zgodovine so avgusta, zaradi poplav, zaznali padec obiska. Sledil je porast obiska v septembru z odmevnim dogodkom, ZgodoVikendom. Na parkirišču za avtodome je letos do konca septembra prenočilo 411 avtodomov.

Dina Pivka

Center o velikih zvereh Dina Pivka je svoja vrata odprl 2. avgusta 2021. Do konca leta 2021 so v Dini zabeležili 1107 obiskovalcev, v letu 2022 je Dina obiskalo 4776 obiskovalcev, letos do konca septembra pa 4450 obiskovalcev.

Pivka se utrjuje kot mednarodno prepoznavna turistična destinacija.

Ponosni smo na naše ponudnike, ki s svojim trdom in predanostjo vzdržujejo visok nivo storitev, ki jih naši gostje cenijo. Posebna pohvala gre Kampu Plana, ki je tudi letos prejel prestižno nagrado za najboljši kamp po izboru uporabnikov portala camping.info. Ti dosežki so odraz skupnega truda in predanosti vseh, ki soustvarjajo turistična doživetja na Pivškem. Z optimizmom zremo v prihodnost in verjamemo, da se bomo še naprej trudili gostom zagotavljati dobro počutje na Pivškem.

Erika Kovačič, Občina Pivka, foto: Marjan Kребelj

Povezovanje primorskih podjetij v skrbi za skupnost

Primorska živilska podjetja in zadruga se že od leta 2015 v tednu, ko obeležujemo priključitev Primorske k matični domovini, predstavljajo širši javnosti v osrčju Ljubljane. Pod skupnim imenom Po primorsko delujejo Pivka perutninarstvo in Delamaris, Kras, Mlinotest, Vinakras, Vinska klet "Goriška Brda", KZ Tolmin in KGZ Idrija.

Na novinarski konferenci so izpostavili pomen povezovanja in odgovornosti za ohranitev domače proizvodnje hrane, kmetijstva in delovnih mest živilske industrije. Podjetja v projektu Po primorsko so konec leta 2022 skupno ustvarila prek 240 milijonov evrov prihodkov, kar predstavlja skoraj desetino vseh prihodkov živilskih podjetij v Sloveniji in 48 odstotkov vse primorske živilsko predelovalne industrije. Zaposlovala so 1596 zaposlenih, kar je nekaj več kot 11 odstotkov vseh zaposlenih v živilskih podjetjih v Sloveniji. Primorska živilska podjetja in zadruga povezujejo in sodelujejo z več sto kmetijami ter s tem prispevajo k ohranjanju in razvoju slovenske pridelave in predelave hrane.

Rast cen hrane je letos glavni generator visoke inflacije, potrošniki se obračajo k nakupu cenejših in posledično manj kvalitetnih ter pogosto tudi nepreverjenih živil. Podjetja so med tnalom in nakovalom glede zahtev trgovcev po znižanju cen, vladnimi ukrepi in pričakovanji

potrošnikov. Podjetja so postavljena pred izziv, kako s skupnim nastopom zmanjšati pojav bega k trgovskim znamkam ter utrditi prisotnost tradicionalnih kvalitetnih primorskih blagovnih znamk.

Alenka Furlan Čadež, foto: Delamaris

Častljivo nacionalno srebrno priznanje!

Pivka perutninarstvo d.d. je prejela zlato priznanje za inovacijo »Skrbna reja 100% brez antibiotikov« na regijskem nivoju in se tako uvrstila v izbor za inovacijo leta na nacionalnem nivoju. Pivka perutninarstvo je edino prehransko podjetje, ki je prejelo priznanje za inovativnost na nacionalnem izboru. Med 45 nacionalnimi priznanji so bile nagrajene pretežno tehnične inovacije.

V imenu celotne razvojne ekipe, v kateri so sodelovale različne službe in posamezniki družbe, je nagrado prevzela Špela Žitko, direktorica marketinga in vodja projekta Skrbna reja, in poudarila: »Z inovacijo razbijamo tabuje. Sistemsko uvajamo nove prakse. Ker je tako prav To je naš prispevek k ohranjanju narave, živali in ljudi. Na prejeto inovacijo smo zelo ponosni. Pomeni nam zelo veliko. Inovacijo smo razvijali več let, v sodelovanju z veterinarji in prirajo. Intenzivno pa smo se temu projektu posvetili v zadnjem letu, ko smo način reje certificirali, se zavezali k najvišjim standardom, postopke certificirali in izdelke tudi označili.«

Pivka perutninarstvo se je zavezala za rejo 100% brez antibiotikov - kadarkoli v času reje; za celotno blagovno znamko Pivka. Naši standardi so višji od zahtev certifikata. Slovenskemu potrošniku je aprila lani Pivka prva ponudila meso z garancijo skrbne reje 100% brez antibiotikov. Prvi

v regiji smo certificirali tudi izdelke (salame, hrenovke). Za najvišjo kakovost se sicer zavzemamo že od nekdaj.

Petra Skok, Pivka perutninarstvo d.d.

Očistili smo vse ekološke otoke na območju občine Pivka

Iz podjetja Publikus sporočajo, da so očistili vse posode oziroma tako imenovane »zvonce« za ločeno zbiranje odpadkov, ki so nameščeni na ekoloških otokih. Pranje posod so izvedli z novim čistilom, ki je okolju prijazno in pri izpiranju ne vpliva negativno na organizme. Z opravljenim delom so zadovoljni in upajo, da bo s tem oddaja odpadkov v okviru ekoloških otokov še bolj prijetna izkušnja. Vabljeni k ogledu letakov o vrstah odpadkov, ki jih je možno oddati na posameznem ekološkem otoku.

Občina Pivka

PRIMERI ODPADKOV, KI SO MEŠANA ODPADNA EMBALAŽA

ODPADNA PLASTIČNA EMBALAŽA

- Plastenke,
- plastične folije za shranjevanje živil,
- plastični pokrovčki,
- plastične nosilne vrečke,
- celoľan,
- plastični ovitki,
- plastificiran in povoičen papir,
- plastični ovojni papir od salam,
- plastificirane darilne vrečke,
- plastični pribor za enkratno uporabo,
- plastični krožniki in kozarci,
- plastični cvetlični lončki,
- plastični obešalniki,
- krtačka maskare,
- merilna posodica od pokrova embalaže za detergente, ipd...

ODPADNA KOVINSKA EMBALAŽA

- Pločevinke,
- konzerve,
- aluminijasti pokrovčki od kozarcev za vlaganje,
- aluminijasta folija za shranjevanje živil,
- spreji, ki vsebujejo živila (npr. stepena alpska smetana),
- kovinski ovoji od živil (npr. sir, maslo), ipd ...

ODPADNA EMBALAŽA IZ SESTAVLJENIH MATERIALOV

- "Tetrapak" embalaža,
- tube,
- blistri/ovoji za tablete,
- stiropor, ipd ...

NA KAJ MORATE BITI POZORNI PRI LOČEVANJU MEŠANE ODPADNE EMBALAŽE?

- Mešano odpadno embalažo se odlaga v **razsutem stanju** ali v **plastičnih vrečah** (nosilne ali namenske vrečke za odpadke).
- **Večje kose embalaže** (npr. plastenke pralnih sredstev) je potrebno pred odlaganjem v posodo **razrezati** na manjše kose. Izjemoma lahko tovrstnen odpadke postavimo **ob posodo na dan praznjenja**.
- Mešano odpadno embalažo je potrebno pred odlaganjem v posodo **izprazniti** in **stisniti** (zmanjšanje prostornine). Vsakršni ostanki namreč povzročajo neprijetne vonjave in privabljajo neželjene obiskovalce (mrčes, gladalci, ipd).

KATERI ODPADKI NE SPADAJO MED MEŠANO ODPADNO EMBALAŽO?

PAPIR IN KARTON

(odlaganje v posodo na ekološkem otoku)

- Papirne in kartonske škatle,
- časopisi,
- knjige,
- brošure, katalogi, letaki,
- papirnate vrečke,
- kartonske gajbice za sadje in zelenjavo,
- embalaža zamrznjene hrane,
- računi, ipd ...

MEŠANI KOMUNALNI ODPADKI

(sistem „od vrat do vrat“)

- CD, DVD,
- fotografije, albumi, negativni,
- zamaščena ali neizpraznjena embalaža živil,
- drobni izdelki iz plastičnih materialov (glavniki, gumbi, okraski, kemični svinčniki brez vložka, zobne ščetke ...),
- z izločki onesnaženi papirnati robčki in brisačke, ipd ...

PRIMERI ODPADKOV, KI SO PAPIR IN KARTON

PAPIR

- Časopisi,
- revije,
- prospekti,
- brošure,
- katalogi,
- letaki
- knjige,
- zvezki,
- pisemske ovojnice,
- dokumenti,
- papirnate vrečke,
- ovojni papir.

KARTON

- Kartonske škatle,
- kartonske role/tube,
- kartonske gajbice (za sadje in zelenjavo),
- embalaža zamrznjene hrane,
- lepenka.

KAM ODLAGAMO ODPADNI PAPIR IN KARTON?

Za odlaganje papirja in kartona ima vsako gospodinjstvo na voljo svojo posodo z **modrim pokrovom**. V primeru večjih količin, pa je možna oddaja v tipsko posodo na **ekološkem otoku**, lahko pa ga tudi pripeljete in oddate v **Zbirni center Pivka**. Pred oddajo papirja in kartona bodite pozorni, da boste **kartonske škatle** ustrezno pripravili. To najbolj enostavno naredite tako, da kartonske škatle najprej:

Razstavite

Zložite

ali

Razrežete

Odložite

NATO

IN

PRIMERI ODPADKOV, KI SO STEKLENA EMBALAŽA

STEKLENO EMBALAŽO JE POTREBNO IZTOČITI IN OČISTITI OSTANKOV

STEKLENA EMBALAŽA

- Steklenice,
- kozarci,
- vrči,
- stekleno posodje,
- kozarci vloženi živil,
- steklena embalaža zdravil,
- steklena embalaža kozmetike.

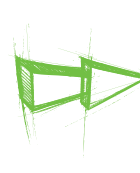
ZAMAŠKI IN POKROVČKI SODJO MED MEŠANO EMBALAŽO

RECIKLIRANJE STEKLA

Iz vidika možnosti predelave delimo steklo na **stekleno embalažo** in **ostala stekla**. Izdelki, ki jih uvrščamo med stekleno embalažo spadajo v skupino „**običajnih stekel**“ in so narejeni iz **kremenčevega peska, sode ter apnenca**. V strokovni literaturi se uporablja tudi izraz **natrijevo - kalcijevo steklo**. Ostali stekleni izdelki vsebujejo **dodatne primese** predvsem zaradi drugega namena uporabe. Bistveno je, da so za ostala stekla potrebni drugačni postopki in obrati za predelavo kot za „običajno steklo“, zato je pomembno, da tovrstne izdelke po koncu uporabe zberemo ločeno. Če je steklo pravilno ločeno zbrano, ga lahko **100 odstotno** recikliramo in uporabljamo vedno znova, ne da bi ob tem izgubilo na kakovosti.

KATERA STEKLA SO OSTALA STEKLA IN KAM Z NJIMI?

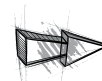
- Okensko steklo,
- avtomobilsko steklo,
- barvano steklo,
- izolacijsko steklo (termopan),
- lepljeno steklo,
- pleksi steklo,
- steklene vitrine,
- pohodna stekla,
- ekransko steklo,

ZBIRNI CENTER

- kristalno steklo,
- ogledala manjših velikosti,
- laboratorijsko steklo,
- očala,
- navadne žarnice,

MEŠANI KOMUNALNI ODPADKI

- sijalke in svetlobne cevi.

NEVARNI ODPADKI

Dogodki »Doživite Pivko« za boljšo prepoznavnost Pivke

Pred stojnicami so se vile dolge vrste okuševalcev

Niz septembrskih dogodkov s skupnim naslovom »Doživite Pivko« je dosegel svoj namen predstaviti aktualno turistično ponudbo Pivke in njene potenciale.

Sprehodili smo se po Vilharjevi poti z interpretacijo glasbe Miroslava Vilharja, spoznavali zgodovino posesti Ravne in si ogledali hleve v bližini. Vabili smo v Center o velikih zvereh Dina in na ogled razstave Radio skozi čas. Mednarodni koncert je navdušil z glasbo ženske zasedbe Drumarice iz Brodskega Stupnika in črnogorske Klape Jadran. Večer so obogatili člani lokalne pevske skupine Studenec in presenetili z nastopom pevci Škvadre. Med koncertom smo se s posnetki sprehodili po krajih, iz katerih gostje prihajajo. Zgodovikend Parka vojaške zgodovine je bil še posebno pester in poln dogajanja. Mesec smo zaključili z vrhuncem, prireditvijo Okusi Pivke, ki so privabili in zadovoljili veliko število obiskovalcev. Ob kulinarinem delu je Turistično društvo Pivka organiziralo pohod med presihajočimi jezери, ki se ga je udeležilo rekordno število udeležencev, več kot 350. Spremljali so jih konji centra Neapolitano in kolesarji na kolesarski turi. Partner dogodka je bila Pivka Perutninarstvo, ponudniki so inovativno uporabili njihove sestavine za jedi na svojih krožnikih. Obiskovalci so pokušali različne jedi in glasovali za Naj jed 2023. Nagrado je prejel Gregor Brožič za spomladanske zavitke. Dogajanje pred Krpanovim domom so popestrile številne stojnice in glasbeni vložki.

Naj jed 2023 so spomladanski zavitki Gregorja Brožiča

Okusi Pivke so privabili lepo število obiskovalcev

Zavod za turizem se vsem, ki ste sodelovali pri pripravi in se udeleževali organiziranih dogodkov, iskreno zahvaljuje. Pivka ima veliko turističnega potenciala. Kombinacija dogodkov, ki povezujejo naravno in kulturno dediščino z malo modernega pridiha, je razveselila obiskovalce od blizu in daleč. Zanimivo je, da smo ob vseh zaključkih doživetij skupaj že razmišljali o vsebinah in načrtih zanje v prihodnjem letu. Dogodke bomo še nadgradili. Že zdaj vabimo k sodelovanju vse, ki bi radi povedali svoje mnenje ali pripomogli k še boljši ponudbi. Nov ciklus »Doživite Pivko s prazničnimi okusi« vas vabi v decembru, mesec turizma pa ponovno septembra 2024.

Jana Gržinič, Zavod za turizem Pivka

Dogodek je popestril pester sejemski utrip

Spominski pohod Po Vilharjevih poteh

Prva sobota v septembru zaznamuje rojstni dan Miroslava Vilharja, 7. september 1818. Spominski pohod Po Vilharjevih poteh je s slovesnostjo dobil pečat tradicionalnosti, vreden spomina na dediščino Vilharjeve rodbine.

Čustvena izvedba pohoda je nosila noto ljudskega druženja in kvalitetnega povezovanja. Z nagovori v spremstvu, povezovanju programa, poznavanjem zgodovine in geografije, dobro pripravljenim izborom in umetniško izvedbo glasbenikov. Tomaž Česnik, Marjeta Marinčič Vilharjeva, Jana Čančula Gržinič, Tatjana Lutar in Jezerke, Tina Kirn, Vojko Mihelj in Matjaž Vilhar, Rudi Tomšič, Miloš Možina in Joško Fatur, vsi domačini, Zgornje Pivčani. Kot tudi lastnik parcele, na katerem stojijo ruševine gradu, vnuk deda, ki je od Vilharjev kupil parcelo, Tone Urbančič, ki ves čas vzorno skrbi za izgled in vzdrževanje lokacije, za kar se mu moramo posebej zahvaliti. Tudi to je dokaz, da je vse odvisno od kulture posameznika. Slovenska zastava in zastava Dnevov evropske kulturne dediščine sta v vetru oznanjali zavedanje in pomen kulturnih vrednot v našem okolju.

Poslušanje Vilharjevih pesmi v izvedbi našega priznanega opernega pevcu Jureta Počkaja je doživetje brez primere. Kot Jure zapoje... tako ponosno bi morali vsi ceniti lastno kulturo in svoj rod. Predstavlja mladi rod, ki aktivno in spoštljivo ohranja kulturno dediščino preteklosti za naslednje generacije, tudi ob spremljavi Kristjana na

harmoniki in s kitaro v roki. Hrvaški Pevski zbor Sklad iz Bakra z nami povezuje očeta Miroslava in sina Serafina skozi zgodovino in pesem, na Vilharjev, ljudski način. Njihovo petje se je razlegalo med nami ves čas, tudi v slovenskem jeziku. In ponosno so povedali, da je Serafin Vilhar njihov skladatelj, a slovenskega rodu. Peli smo tudi skupaj, vsi, pod lipo, saj so Vilharjeve pesmi brezčasne in aktualne za vsak rod in vsako priložnost. Razglednica Gradu Kalc, s podpisi udeležencev, je s pohoda na poti v Kanado, k Veri Dobaj, prapravnunukinji Miroslava Vilharja, ki vdano spremlja vsa kulturna dogajanja Vilharjeve rodbine že iz otroštva, z njo pa vsi njeni sorodniki iz Kanade in Maribora. Zadovoljni z uspešno izvedbo, že načrtujemo pohod za naslednje leto, spet na prvo soboto v septembru.

Hvala vsem podpornikom, vsem sodelujočim in vsem nastopajočim.

Marjeta Marinčič mentorica ŠK Kultura v turizmu, Zavod za turizem Pivka, foto: Rudi Tomšič

Posvet na temo Kultura v turizmu

27. september, svetovni dan turizma, je letos izzvenel pod sloganom "**Turizem in zelene naložbe**", s katerim so želeli poudariti ključno vlogo turizma pri spodbujanju trajnostne rasti in gospodarskega razvoja ter krepitvi globalnih prizadevanj za gradnjo trajnostne in pravičnejše prihodnosti. Posvet je bil zaključni dogodek študijskega krožka **Kulturna dediščina v turizmu** in hkrati del aktivnosti pivškega meseca turizma z naslovom **Doživite Pivko**. Gre za prvi posvet na to temo, a zagotovo ne bo zadnji glede na veliko število pobud in odprtih tem.

Udeleženci smo razmišljali o pivškem spominku in pomanjkanju primernih prostorov za stalne zbirke lokalnih avtorjev. Pomembno se nam zdi izobraževanje novih vodnikov, saj lokalni vodniki poskrbijo za bolj doživete ogleda kot vodniki od drugod. Zavedamo se, da smo turizem vsi, ne gre samo za prenočišča in gostilne, pomembno je ravnanje in znanje vseh občanov. Strinjali smo se, da imamo veliko naravne in kulturne dediščine, ki jo moramo vtakati v moderne zgodbe, atraktivne za otroke, mlade, družine in starejše. Na zavodu zagovarjamo, da so kombinirani dogodki, kot so: pohodi, kolesarjenja v kombinaciji s kulinariko in kulturnimi nastopi dober recept za predstavitev naših krajev širši publiki.

Sodobne smernice zagovarjajo, da je narava najboljše kulisa za doživljanje glasbe in literature. Udeleženci so opozorili na težave z obveščanjem, težko je doseči vse občane. Želimo si, da bi imeli na občinski strani koledar dogodkov za boljše informiranje in organizacijo. Združuje nas ljubezen do domačega kraja in želja, da bi dali svoj prispevek pri ozaveščanju o lepoti naših krajev in kulturni in turistični ponudbi.

Po zaključenem posvetu smo otvorili razstavo »**Lipa zelenela je**« avtorice **Marjete Marinčič**. Na ogled so predvsem fotografije gradu Kalc, nekatere z besedili pesmi Miroslava Vilharja. V uvodnem pozdravu je avtorica poudarila pomen in namen študijskih krožkov in dobrega sodelovanja med različnimi društvi in organizacijami. Dogovorili smo se, da se ponovno dobimo v začetku prihodnjega leta, ko bomo bolj konkretno načrtovali skupne dogodke in zanimiva doživetja za novo turistično sezono.

Jana Gržinič, Zavod za turizem Pivka, foto: Erika Kovačič

Novosti v Kinu Pivka

Kino je v današnjem svetu malih ekranov pomembno gonilo za vse ljubitelje filmske umetnosti. Prav tako je prostor za druženje, izobraževanje in sprostitvev. Ponuja nam možnost kolektivnega ogleda filma, tako kot so si tudi nekoč gledalci ogledovali filme. Ker se zavedamo pomena kinematografije in filma, smo v Kinu Pivka za prihajajočo sezono pripravili novosti v programu.

Ena od novosti je mesečni "art kino" film, ki se bo predvajal predvidoma drugi četrtek v mesecu. Kaj pa sploh pomeni art kino? Sem spadajo kvalitetnejši filmi, ki niso del prevladujoče filmske industrije. So filmi, ki ne služijo samo razvedrilu, ampak nam ponudijo dodano vrednost. Od tako imenovanih blockbusterjev se ločijo po kvalitetnejši vsebini (velikokrat je moč videti socialni realizem, notranje občutke protagonistov itd.), močnejšem izrazu režiserjevega stila ter globljem pomenu filmske vsebine. Ker so del neodvisne filmske produkcije, njihov primarni

namen ni dobičkonosnost, ampak umetniško izražanje filmskih ustvarjalcev ter družbena kritičnost.

Komu pa so art kino vsebine namenjene? Vsem, ki se v kinu ne želijo samo zabavati, ampak si želijo kvalitetnejše vsebine, o kateri se lahko pogovarjajo in razmišljajo. Za vse, ki jih film kot umetnost zanima, ki ob filmih uživajo ter radi opazujejo različne filmske elemente.

Ker smo v Kinu Pivka mnenja, da se je o filmih potrebno pogovarjati, bo pred vsako art kino projekcijo ustrezna predstavitev filma. Upamo, da bomo o filmih razglabljali tudi po ogledu.

Art kino program lahko spremljate na Facebook strani Kino Pivka, na spletni strani <https://visitpivka.si/kino-pivka/> ter na naši instagram strani. Upamo, da se vidimo!

Silvija Šutej

Za nami je nepozabno potovanje v Tivat

12. oktobra smo se v organizaciji Zavoda za turizem Pivka in tivatske agencije Magud potniki iz Pivke ponovno odpravili na izlet v Tivat.

V Črni gori nas je pričakalo pravo poletno vreme in z veseljem smo lahko zaplavali v še vedno toplem morju. Ogledali smo si Kotor, Budvo, Cetinje in nov, monden turistični kompleks Luštica Bay. Povzpeli smo se na Lovčen do Njegošovega mavzoleja in se z ladjico zapeljali po Skadarskem jezeru in naslednji dan po Kotorskem zalivu. Navdušeni smo bili nad zanimivostmi in različnimi obrazi Črne gore. Pohvalimo lahko odlično kulinariko: morske dobrote, jedi izpod peke in seveda žar. Črnogorci so gostoljubni in se za goste in njihovo počutje zelo

potrudijo. Pevci Klape Jadran, ki so nastopili v Pivki konec septembra, so nas presenetili z nastopom in skupaj smo preživeli zabaven večer. Dobra volja nas je spremljala celotno pot.

V maju 2024 bomo ponovno organizirali potovanje v Črno goro za vse zainteresirane; tokrat bomo potovali v notranjost. Ogledali si bomo Nacionalni park Durmitor, predvsem Žabljak. Pripravili bomo lahkoten, turistični program in plan za zahtevnejše pohodnike. O podrobnostih izleta bomo obveščali po novem letu. Vabljeni z nami!

Zavod za turizem Pivka

Praznični okusi Pivke v decembru

Vabimo vas na praznične dogodke pred Krpanov dom v veselem decembru.

V soboto, 2. decembra, nedeljo, 3. decembra, petek, 22. decembra in soboto, 23. decembra, bo dogajanje od 17.00 do 22.00.

Na razpolago bo kuhano vino, drugi topli napitki in praznični prigrizki. Sladki in slani, sveže pripravljene in še vroči. Ponudnikov bo več, lahko boste izbirali med različnimi jedmi. Poskrbeli bomo za praznično okrasitev, novoletno razpoloženje pa bodo pričarali lokalni glasbeniki.

Veselim se prazničnega decembra z vami! Prireditve v primeru slabega vremena odpadejo.

Zavod za turizem Pivka

Preko telemetrije spremljani risi na slovenski strani Dinaridov

Celotno ime projekta LIFE Lynx je Reševanje risa v Dinaridih in jugovzhodnih Alpah pred izumrtjem. V Slovenijo in Hrvaško smo zato z namenom znižanja parjenja v sorodstvu doselili 18 risov iz Romunije in Slovaške, od tega šest osebkov v hrvaški in šest v slovenski del Dinaridov ter šest osebkov na območje Gorenjske. Vsi risi so ob izpustu nosili telemetrično ovratnico GPS, ki nam poleg podatkov o gibanju daje tudi veliko pomembnih informacij o tem, kako se risi prilagajajo na življenje v novem prostoru. Poleg doseljenih risov smo s telemetrično ovratnico opremili tudi nekaj domačih, rezidentnih risov, s čimer lahko preučujemo odnose z doseljenimi osebki. Kateri risi so trenutno še opremljeni z ovratnico na slovenski strani Dinarskega gorstva in kaj se dogaja z njimi? Podatkom s telemetričnih ovratnic dodajamo tudi nekaj podatkov z avtomatskih kamer za boljše povezovanje in razumevanje življenja risov pri nas. Preko monitoringa z avtomatskimi kamerami na območju Kočevske kot tudi Notranjske sicer spremljamo tudi druge rise, ki ne nosijo telemetričnih ovratnic. O teh imamo manj informacij, kljub temu pa prek tega prepoznavamo stanje na nivoju celotne razširjenosti risa pri nas.

Ris Katalin je bil spuščen 7. marca 2020 na Snežniku in od tam se je odpravil v smeri Ilirske Bistrice ter na Hrvaško. Raziskal je okolico Gerova, nato pa se preko Loškega Potoka odpravil na Menišijo in Logaško planoto, kjer je vzpostavil svoj teritorij. Na tem območju so prek avtomatskih kamer opazili tudi rezidentno samico risa, ki je že dve zaporedni leti (2021 in 2022) imela mladiče s rozetastim vzorcem kožuha, kot je Katalinov, kar je pri domačih rezidentnih risih redko. Katalin redno obiskuje tudi območje Rakitne in Mokrcra, kjer so prek kamer opazili še eno samico risa. Leta 2022 so zaznali, da je tudi ta samica imela mladiče z rozetastim kožuhom, medtem ko so letos poleti mimoidoči sprehajalci opazili, da ima tri nove mladiče.

Ris Blisk je po izpustu 17. maja 2022 na območju Snežnika odšel v smeri primorske avtoceste, vendar je ni prečkal, temveč je naredil krog proti meji s Hrvaško ter se nato vrnil v Javornike. Preko monitoringa z avtomatskimi kamerami med leti 2021 in 2023 je bila na tem območju na posnetku z Bliskom zabeležena samica risa.

Sneška je bila zadnja od doseljenih risov, a prva samica. Po raziskovanju območja med Blokami in Kočevjem se je odpravila proti Rakitni, kjer sta se že srečala s Katalinom. Njeno iskanje teritorija se lahko še nadaljuje, saj je na območju, v katerem se trenutno nahaja, že prisotna teritorialna samica. Po pravilih risjega življenja, kot ga poznamo, se teritoriji samic med sabo namreč ne prekrivajo.

Bolj jugovzhodno, na območju med Kočevjem in Osilnico, nosita telemetrično ovratnico dva rezidentna risa. **Risinja Petra** nas je leta 2021 presenetila, ko smo jo preko avtomatskih kamer na posnetku zabeležili s kar štirimi mladiči, samci, ki so vsi preživeli svoje prvo leto življenja.

Starost risinje Petre je ocenjena na 7-8 let, velikost njenega teritorija pa meri okoli 230 km². Njena prva ovratnica je zaradi okvare predčasno nehala delovati. Splet naključij pa nam je omogočil, da smo jo ponovno odlovili in ji aprila 2023 nadelo novo delujočo ovratnico. Ob tej priliki je ultrazvok pokazal, da je breja z dvema mladičema, ki ju je skotila v sredini maja 2023. V letu 2022 risinje Petre nismo zaznali z mladiči.

Genetske analize so potrdile predvidevanja, da je oče štirih mladih risov iz leta 2021 **ris Klif**. Del njegovega teritorija se prekriva s Petrinim, ocenjen pa je na 293 km². Ob odlovu je ultrazvok Klifovega srca pokazal šum na srcu, ki je verjetno posledica parjenja rezidentnih risov v sorodstvu. Kljub temu se očitno uspešno pari z risinjo Petro, morda pa tudi z dodatno samico, ki smo jo prek kamer zabeležili v sosednjem teritoriju risinje Petre. Ker smo v času parjenja na istih lokacijah kot omenjeno samico s foto-pastmi posneli tudi enega izmed potomcev risa Goruja (iz legla v l. 2020), pa obstaja možnost, da je on oče mladičev, ki so bili kasneje posneti z omenjeno samico.

Enega od omenjenih Petrinih štirih mladičev smo opremili s telemetrično ovratnico pozimi 2022 in ga poimenovali ris Bor. Ob odlovu je bil star devet mesecev in tehtal 10,5 kg, kar je za risa te starosti običajna teža. V iskanju svojega teritorija je najprej odšel proti Mali Gori nad Ribnico, kjer se je verjetno srečal z risom Gorujem, ki ima tam vzpostavljen teritorij. Ta ga je najverjetneje spodil proti Kočevskemu Rogu, kjer pa prek kamer zaznavamo tudi teritorialnega samca, zato je po nekaj tednih ris Bor odšel v smeri proti Hrvaški in si vzpostavil 110 km² velik teritorij nad reko Kolpo, v okolici Podlesja, Podsten, Morave in Lapinj.

Spremljanje risov nam pri doselitvah omogoča razumevanje, kako velika območja risi potrebujejo, kako daleč potujejo v iskanju teritorija, koliko mladičev imajo lahko v enem leglu, s čim se prehranjujejo, pa tudi razumevanje njihovih socialnih stikov in njihovo uspešnost pri razmnoževanju. Upamo, da bodo doselitve risov v okviru projekta LIFE Lynx čim bolj doprinesle h genetski pestrosti ter zmanjšale stopnjo parjenja v sorodstvu. Dolgoročen cilj je povezati Dinarsko populacijo z JV – Alpsko, z namenom povečanja pretoka genetskega materiala. To namreč igra ključno vlogo pri vzpostavljanju stabilnosti obeh populacij te največje evropske mačke pri nas.

Manca Velkavrh, Lan Hočevar, Urša Fležar, Jaka Črtalič, Maja Sever

Jesenski dnevi v centru Dina

V septembru so se v center Dina vrnila številne skupine vrtčevskih in šolskih otrok iz cele Slovenije. Mnogi od njih nas obiskujejo od samega začetka, številni pa prvič. Komunikacija in izobraževanje vsebin o velikih zvereh so ključna aktivnost našega centra. Z raznolikimi pedagoškimi programi in aktivnostmi razbijamo stereotipe in širimo objektivne informacije in nagovarjamo izzive sobivanja.

Obisk ekipe projekta WatchBear & AdvoCity – bears and people for common future ter skupine nizozemskih učiteljev in ravnateljev

Veseli nas, da naše aktivnosti in prizadevanja prepozna tudi širši prostor. V septembru nas je obiskala delovna skupina romunsko-madžarskega projekta, ki jo je k nam usmeril Zavod za gozdove Slovenije. Člane ekipe smo popeljali skozi center in predstavili naše aktivnosti. Skupaj smo prišli do zaključka, da sta prav izobraževanje in komunikacija ključna tudi za izboljšanje sobivanja z medvedi in manjšanje konfliktov.

Turistična kmetija Andrejevi je v zadnjem tednu septembra gostila nizozemske učitelje in ravnatelje. Skupina je bila v Sloveniji na nekajdnevem strokovnem obisku, med katerim so se izobraževali ter ogledovali primere dobre prakse. V času ekskurzije so obiskali Šolski center Naklo, Kmetijsko šolo Grm v Novem mestu, biodinamično kmetijo Černelič, Postojnsko jamo, Cerkniško jezero in Center Dina. Predstavili smo jim ekologijo in biologijo velikih zveri, razvoja in potencial turizma na našem območju, ohranjanja narave ter sodelovanja lokalne skupnosti s kmeti ter šolami.

Udeležili smo se konference Skupaj za rise in Učilnica za življenje

Kot člani lokalne delovne skupine projekta LIFE Lynx smo se udeležili mednarodne konference Skupaj za rise, ki je 26. in 27. septembra potekala v Zadru. Sodelovanje med Centrom Dina in projektom smo predstavili v okviru plakatne sekcije. Med predstavljenimi aktivnostmi je bila tudi študijska tura za tuje novinarje, ki so ga pripravili sodelavci projekta LIFE Lynx. Del večdnevnega programa je bil tudi ogled Centra Dina.

Promocija centra in širjenje informacij o velikih zvereh sta bila cilja naše udeležbe na mednarodni konferenci o ekosocialnem učenju Učilnica za življenje. V okviru spletnega dogodka smo si ogledali film Velike zveri ne poznajo meja, čemur je sledila predstavitev številnih aktivnosti in priročnikov na temo izobraževanja o velikih zvereh.

Skupaj za rise

5. oktobra smo v sodelovanju s projektom LIFE Lynx pripravili dogodek Skupaj za rise. Pri pripravi programa so se nam pridružili učenci PŠ Planina, ki so pod mentorstvom učiteljice Mateje Magajna pripravili glasbeno točko. Zapeli in zaigrali so pesem Huda risinja, ki jo je Boštjan Gorenc – Pižama prepesnil v novi otroški knjigi z enakim naslovom. Nastopu je sledil ogled filma Skupaj za rise ter pogovor z Rokom Černetom, koordinatorjem projekta LIFE Lynx in lovcem Jernejem Žgurjem. Učenci so postavljali zelo

zanimiva in izvirna vprašanja. Na primer: Zakaj imajo risi mehak kožuh?

Kaj počnejo medvedi jeseni?

Z oktobrom smo začeli z novim programom Raziskovalna sobota. Prva je bila posvečena medvedom, s tem pa je povezano vprašanje spodaj: Kaj počnejo medvedi jeseni? Jesen je obdobje, ko se medvedi pripravljajo na zimski dremež. V zimskem času težje najdejo hrano, zato si morajo nabrati zaloge maščevja, preden se narava ovije v snežno odejo. Medvedi imajo jeseni tudi večji tek, torej pojedjo več hrane in se hitreje zredijo. Prav tako si izbirajo bogatejšo prehrano, na jedilniku so pogosto mastna semena drevja (žir, želod, kostanj), kar lahko opazimo tudi v njihovih iztrebkih.

Helena Šneberger Mandelj, strokovna sodelavka Zavoda za turizem Pivka

Oktobra so jamarji pregledali in popisali onesnaženost jam na območju parka

Kraško površje z vodoprepustnimi kamninami, nizko samočistilno sposobnostjo podzemnih voda in velikim številom jam in brezen je občutljivo na človekovo delovanje. Še posebej velik pritisk in nepredvidljivost predstavljajo odpadki, odloženi v jamah ali brezni. Občina Pivka in Krajinski park Pivška presihajoča jezera sta v letošnjem letu aktivno pristopila k naslavljanju omenjenega problema in skupaj z izvajalci izvedla najboljše čiščenje jame v Sloveniji, jame Ravnica, in odstranjevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev iz Matijeve jame. Naslavljanje problema odloženih odpadkov v jamah in brezni nadaljujemo. Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU je v oktobru v sodelovanju z jamarskimi društvi organiziral preglede jam na območju krajinskega parka in popis onesnaženosti jam. Preglede in popise jam so izvajali jamarji iz Jamarskega

društva Rakek in Društva za raziskovanje jam Ljubljana. Več ekip jamarjev iz obeh jamarskih društev je popisalo okrog 40 jam, ki so zaradi preteklih pregledov ali bližine poti ocenjene kot potencialno onesnažene. Jamarski društvi bosta poskrbeli tudi za čiščenje predvidoma vsaj dveh jam, ki jih bomo izbrali na podlagi pregleda in popisa.

Eva Šabec Korbar, Občina Pivka

Mednarodni dan geopestrosti

UNESCO je 6. oktober razglasil za Mednarodni dan geopestrosti, ki je posvečen ozaveščanju družbe o pomenu geopestrosti, s tem pa tudi njenemu ohranjanju in trajnostni rabi. Temu dnevu je bilo posvečenih več dogodkov v različnih krajih Slovenije, ki so se odvijali v septembru in oktobru. Veseli nas, da je bil med njimi tudi Jesenski pohod med Pivškimi presihajočimi jezeri. Tema letošnjega dne je bila »Geopestrnost je za vsakogar«, ki je povsod okrog nas in vpliva na življenje vseh ljudi kjerkoli na svetu. Kot so še zapisali na Zavodu RS za varstvo narave, je geopestrnost (geodiverziteteta) pestrost nežive narave in je temelj biodiverziteti. Skupaj predstavljata največje bogastvo našega planeta. Geopestrnost je raznovrstnost naravnih oblik, ki so nastale zaradi geoloških, geomorfoloških in hidroloških procesov. Je del naravne dediščine in je vključena v sistem varstva geoloških, geomorfoloških in hidroloških naravnih vrednot. Zagotavlja številne ekosistemske storitve, od katerih smo kot družba odvisni, npr. viri pitne vode. Je tudi osnova za razvoj geoturizma. V Sloveniji imamo zelo visoko stopnjo geopestrnosti, h kateri prispevajo raznovrstne kamnine, fosilni ostanki in

minerali, gore in doline, morska obala, soteske, jezera, izviri, kraški pojavi ... Mednje se uvrščajo tudi Pivška presihajoča jezera, ki so naravne vrednote in ne ogrožajo naselij, zato se jih lahko veselimo. Letos avgusta, ko so Slovenijo prizadele obsežne poplave, so se pojavila tudi nekatera Pivška jezera (tista, ki se pojavljajo pogosteje). Na Jesenskem pohodu med Pivškimi presihajočimi jezeri 1. oktobra, ki je povezoval Petelinjsko in Palško jezero, pa vode v jezerih ni bilo, zato smo lahko opazovali, kakšno dno imata jezerski kotanji, kje so izviri oz. estavele in s tem kako se jezera polnita.

Tina Kirn, foto: Erika Kovačič

Netopirji, skrivnostni nočni letalci

Mesec september je bil namenjen nočnim letalcem, netopirjem. Netopirji so pomemben člen v okolju, vendar o njih vemo premalo. Da bi jih bolje spoznali, smo pripravili delavnice za učence Osnovne šole Toneta Tomšiča Knežak. Učenci od 1. do 5. razreda so spoznali življenjski krog netopirjev in njihova življenjska okolja. Med njimi so tudi travniški sadovnjaki in gozdni rob, kjer si v duplih dreves najdejo zavetje, na travnikih bogatih žuželk pa vir hrane. V projektu ReNature, ki ga sofinancirajo Islandija, Lihtenštajn in Norveška s sredstvi Finančnega mehanizma EGP 2014-2021 ter Republika Slovenija, v višini 1.196.385,00 EUR, želimo izboljšati upravljanje habitatov Natura 2000 vrst, med katerimi je deset kvalifikacijskih vrst netopirjev od

tega kar sedem na območju Biosfernega območja Kras in porečje Reke ter Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera.

Kaja Vereš, Renature

Razstava o potovanju admirala Nelsona čez slovenske dežele

V začetku septembra sta britanska veleposlanica v Sloveniji Nj. Eksc. Tiffany Sadler in pomočnik načelnika Generalštaba Slovenske vojske brigadir Milan Žurman v Hotelu Slon odkrila spominsko ploščo, ki obeležuje obisk slavnega admirala Horatia Nelsona v Ljubljani 13. avgusta 1800, ko se je po spletu okoliščin s svojo skupino priključil spremstvu kraljice Neaplja in Sicilije Marije Karoline, sicer hčerke cesarice Marije Terezije, in po kopnem potoval od Trsta do Dunaja.

Park vojaške zgodovine (PVZ) je na pobudo organizatorjev, Veleposlaništva Združenega kraljestva v Ljubljani, društva The Nelson Society iz Velike Britanije in Hotela Slon pripravil gostujočo razstavo »Horatio Nelson (1758–1805)«, ki razkriva manj poznane podrobnosti enega njegovih redkih potovanj po kopnem s poudarkom na prečkanju slovenskih dežel, zajema tudi več originalnih

grafik iz 19. in začetka 20. stoletja. Postavitev razstave je podprlo podjetje Guardiariis d.o.o. Razstava avtorjev mag. Janka Boštjančiča in obramboslovca Roka Pirjevca je od sredine septembra na ogled v PVZ.

Lorena Iskra, PVZ, foto: Petra Irmana

Letalo po desetletju zopet dobilo prvotni sijaj

Leta 2014 je Slovenija od Romunije pridobila jurišno letalo IAR-93, ki je bilo ob prihodu v Park vojaške zgodovine (PVZ) zaradi prostorskih zahtev umeščeno na zunanjo muzejsko ploščad. Zaradi dolgoletne izpostavljenosti vremenskim razmeram so muzejski primerki restavrirali, za kar je podjetje Granos v sodelovanju s strokovnjaki Vojaškega muzeja Slovenske vojske in PVZ porabilo 250 ur.

Letalo IAR-93 Vultur je rezultat jugoslovansko-romunskega sodelovanja iz 70-ih let prejšnjega stoletja, ko je bilo v okviru skupnega projekta YUROM proizvedenih več kot 200 primerkov visokokrilnega dvomotornega jurišnega letala kovinske konstrukcije, ki je v Jugoslaviji dobilo naziv Soko J-22 Orel.

Lorena Iskra, PVZ, foto: Boštjan Kurent

Gostujoča razstava o Športni enoti Slovenske vojske

V Parku vojaške zgodovine (PVZ) je muzejsko ponudbo dopolnila gostujoča razstava Vojaškega muzeja (VS) Slovenske vojske »Hitreje, višje, močnejše! Vrhunski šport v Slovenski vojski«, ki jo je pripravil višji kustos VS Rok Filipčič v sodelovanju s Športno enoto Slovenske vojske. Prikazuje izjemne športne uspehe pripadnikov te enote vse od njene ustanovitve s posebnim poudarkom na zgodovinskih uvrstitvah prejemnikov olimpijskih odličij. Izpostavljena sta prva dva Slovenca, ki sta na olimpijskih igrah osvojila kolajne, posebno poglavje pa je posvečeno tudi orisu razvoja Športne enote, njeni vključenosti v Mednarodni svet za vojaški šport ter podpori vrhunskemu športu v Slovenski vojski. Razstavo dopolnjuje več primerkov športne opreme slovenskih olimpijcev.

Lorena Iskra, PVZ, foto: Rok Pirjavec

ZgodoVikend odprl jesensko sezono

Park vojaške zgodovine (PVZ) je septembra v sodelovanju z več partnerji pripravil ZgodoVikend, večdnevni muzejski dogodek, namenjen intenzivnemu spoznavanju zgodovine, ki je v Pivko privabil več kot 4.000 obiskovalcev. Nedeljskega dogajanja sta se udeležila tudi minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar in minister za obrambo Marjan Šarec.

Kot uvod v ZgodoVikend je 15. septembra v muzejskem kompleksu potekala tradicionalna Vestirnga s seznanitvijo letošnjih vojaških obveznikov v organizaciji Uprave za obrambo Postojna. Dogajanje 16. septembra je zaznamoval Dan odprtih vrat Vojašnice Stanislava Požarja v Pivki, ki zaradi voženj tankov vsako leto privabi veliko število obiskovalcev. Pestro pa je bilo tudi v Parku, saj je bil že dopoldne organiziran voden pohod do podzemne utrdbe na Primožu, v muzeju pa so se čez cel dan vrstili vodeni ogledi po muzejskih razstavah. Vrhunec sobotnega dogajanja je predstavljalo odprtje nove razstave Vojaškega muzeja Slovenske vojske z naslovom »Hitreje, višje, močnejše! Vrhunski šport v Slovenski vojski«, ki jo je pripravil višji kustos Vojaškega muzeja Rok Filipčič, muzejskemu namenu pa slavnostno predal slovenski olimpijski prvak v športnem streljanju in upokojeni pripadnik Športne enote Slovenske vojske Rajmond Debevec.

ZgodoVikend se je v velikem slogu zaključil 17. septembra, ko so muzejski utrip popestrile razgibane

vsebine sodelujočih partnerjev. Obiskovalcem sta se kot del osrednjega programa predstavili Slovenska vojska in Policija, pri čemer so sodelujoče enote poleg statične predstavitve tehnike pripravile tudi dinamičen prikaz akcijskega delovanja na terenu. Letalska policijska enota in Gorska enota Policije sta uprizorili vajo gorskega reševanja ponesrečenca s helikopterjem, medtem ko sta Specializirana enota vojaške policije v sodelovanju s 15. polkom vojaškega letalstva ponazorila helikoptersko protiteroristično akcijo. Ljubitelje vojaške tehnične dediščine so posebej navdušile demonstracijske vožnje oklepnih vozil iz voznega dela zbirke Vojaškega muzeja Slovenske vojske in Parka vojaške zgodovine. Letošnji ZgodoVikend je bil odmeven tudi zaradi sodelovanja Atmosfercev, trojice priljubljenih ustvarjalcev enega najbolj uspešnih podcastov pri nas. Dogajanje je popestril bogat spremljevalni program s srečanjem starodobnih vozil, vodenimi ogledi zbirk in razstav, mini knjižnim sejmom vojaškozgodovinske literature, sejmom militarij, delavnicami za otroke ter drugimi zanimivimi točkami. Vsebinski del je dopolnila tudi gostujoča razstava Mestnega muzeja Idrija »1 muzej, 1000 zgodb, obiskovalci pa so si lahko v sklopu ZgodoVikenda ogledali še gledališko uprizoritev Mestnega muzeja Idrija »Ne bojim se ne hudiča ne biriča! Pregon tihotapke Melhiorce«.

Lorena Iskra, PVZ, foto: Ivica Meglič

Obisk delegacij iz Srbije

19. septembra je v okviru delovnega obiska v Sloveniji Park obiskala muzejska delegacija ministrstva za obrambo Republike Srbije na čelu s predstavniki Vojnega muzeja Srbije, Letalskega muzeja Srbije in Uprave za tradicijo, standard ter veterane. Muzejski gostje iz Srbije: podpolkovnik Miki Milenković, podpolkovnik Milivoj Milisavljević in Marija Popović so se obiska udeležili v spremstvu direktorja Uprave Republike Slovenije za vojaško dediščino mag. Matjaža Ravbarja ter načelnika Vojaškega muzeja Slovenske vojske podpolkovnika Marka Hlasteca. 29. septembra pa so PVZ obiskali predstavniki Vojnega arhiva Republike Srbije, pod vodstvom direktorja, polkovnika Petra Ivanovića, ki so se v Sloveniji mudili na povabilo Uprave Republike Slovenije za vojaško dediščino.

Lorena Iskra, PVZ, foto: Boštjan Kurent

Obeležitev 70. obletnice začetka tržaške krize

4. oktobra se je sezona muzejskih večerov pričela s predavanjem **dr. Bojana Dimitrijevića** »Tržaška kriza« o eni najpomembnejših mejnih dilem v Evropi po drugi svetovni vojni. Ko so 8. oktobra 1953 zahodni zavezniki sprejeli odločitev, da cono A Svobodnega tržaškega ozemlja predajo Italiji in cono B Jugoslaviji, sta se državi znašli na robu vojaškega spopada. Mednarodno priznani zgodovinar z Inštituta za novejšo zgodovino v Beogradu, ki je kot prodoren raziskovalec polpretekle zgodovine nekdanje Jugoslavije pomemben segment svojega dela posvetil proučevanju tržaškega vprašanja, je posebno pozornost namenil analizi vojaškega dogajanja na obeh straneh, še posebej v luči ameriške vojaške pomoči Jugoslaviji in Italiji ter jugoslovanskega približevanja zvezi NATO.

Lorena Iskra, PVZ, foto: Boštjan Kurent

Obisk italijanskega veleposlanika

Park vojaške zgodovine (PVZ) je 8. oktobra obiskal **Nj. Eksc. Carlo Campanile**, veleposlanik Italijanske republike v Sloveniji. Delegacijo je sprejel direktor Parka mag. Janko Boštjančič in visokim gostom orisal razvoj PVZ v sodobno muzejsko središče, zatem pa so si gostje ogledali utrdbo na Primožu ter muzejske razstave in zbirke. Posebno navdušenje so pokazali ob obisku notranjosti podmornice in pa na simulatorju letenja z letalom MiG-21.

Veleposlanik je ob koncu obiska svoje vtise strnil v Knjigi častnih gostov, v zahvalnem pismu pa zapisal, da je vidna predanost PVZ skrbi za ohranjanje krajev in spominov, ki so del skupne zgodovine obeh držav, in da predstavlja pomembno točko območja in eno večjih turističnih znamenitosti v Sloveniji.

Lorena Iskra, PVZ, foto: Boštjan Kurent

Kulturni bazar v regiji

12. oktobra je v Kopru potekal **Kulturni bazar v regiji 2023, regijsko bienalno strokovno usposabljanje**, ki ga je tokrat prvič gostila primorska regija za obalno-kraško in primorsko-notranjsko območje. Na celodnevem strokovnem usposabljanju v organizaciji Ministrstva za kulturo, Ministrstva za vzgojo in izobraževanje, Zavoda za šolstvo ter Mestne občine Koper so v okviru več kot 30 dogodkov z različnih področij kulturno-umetnostne vzgoje svojo ponudbo predstavile kulturne ustanove iz regije kot tudi iz vse Slovenije.

Na dogodku je sodeloval tudi Park vojaške zgodovine in skupaj z ostalimi muzeji iz regije pripravil celosten prikaz muzejske ponudbe tega območja. Kulturni bazar v regiji je poleg možnosti predstavljanja muzejske ponudbe

pedagoškim krogom ponudil tudi lepo priložnost za medmuzejsko povezovanje.

Lorena Iskra, PVZ, foto: arhiv Pomorskega muzeja

Aktivna jesen Turističnega društva Pivka

Jesenski dnevi so za člane Turističnega društva Pivka minili v znamenju raziskovanja in druženja.

V začetku septembra smo se odzvali povabilu Borea in se udeležili Tržnice nevladnih organizacij, kjer smo predstavljali pivški turizem. Obiskovalce smo razveseljevali s slastnimi mini palačinkami, obenem pa smo jih vabili na prihajajoče dogodke – ZgodoVikend v organizaciji Parka vojaške zgodovine in Okuse Pivke, v organizaciji Zavoda za turizem Pivka.

Skupaj smo odkrivali Kal

V okviru dogodkov »Odkrivajmo skupaj« smo tokrat odkrivali Kal, kjer nas je vodil naš član, domačin in izkušen turistični vodnik Andrej Godina. Spoznali smo bogato kamnoseško dediščino kraja. Ob obisku kamnoseške delavnice nas je Tomaž Avsec popeljal skozi svet obdelave kamna in nam pričaral čase, ko je bil Kal poln spretnih rok kamnosekov. Obiskali smo cerkev sv. Jerneja, prvič omenjeno že leta 1526 in nedavno obnovljeno kapelico s čudovitimi poslikavami svetih bratov Cirila in Metoda ter sv. Roka. Raziskovalci so odkrili tudi ime slikarja, J. Mazzaroli, in leto nastanka - 1891. Na koncu smo obiskali še Šobčevo domačijo, kjer nas je pričakala gospodarica Irena. Furmanska domačija je ohranila svojo bogato zgodovino in številne zanimive zgodbe. Ob prijetni dobrodošlici smo uživali v domačih dobrotah, vključno s slastnim kozjim sladoledom. Ob tem smo prisluhnili pesmim iz zbirke Jakoba Žnidaršiča, ki se je rodil na Šobčevi domačiji leta 1847. Bil je profesor na sarajevski gimnaziji, poleg svojih znanstvenih dosežkov, je bil Jakob Žnidaršič tudi nadarjen pesnik.

Jesenski Pohod med Pivškimi jezeri

V sodelovanju s Krajinskim parkom Pivška presihajoča jezera in Društvom Prijatelji konj - Neapolitano, smo 1. oktobra organizirali izjemno obiskan Jesenski pohod med Pivškimi jezeri. Vreme nam je bilo več kot naklonjeno, toplo in sončno vreme je bilo čudovit uvod v krasen oktober. Udeležencev je bilo veliko z vseh vetrov, večina jih je naša Pivška jezera obiskala prvič, tako da se bodo zagotovo še vrnil, ko bo v jezerih voda. Vzdušje na pohodu je bilo enkratno, zadovoljni in veseli ljudje ga takšnega naredijo. Piko na i in seveda posebno doživetje pa so pohodu dodali

štirje čudoviti lipicanci s svojimi skrbniki iz Rehabilitacije in trening konj Neapolitano. Pohod smo zaključili v Pivki, kjer so se pred Krpanovim domom odvijali Okusi Pivke.

Skupaj za živali

Ob svetovnem dnevu živali smo združili moči in skupaj z vašo pomočjo zbrali kar 256 kg hrane, od tega 122 kg za mucke in 134 kg za kučke. Poleg hrane smo zbrali tudi veliko odej, brisač, posteljic, povodcev in igrač. Zahvaljujemo se vsem, ki ste prispevali v tej akciji. Posebna zahvala gre tudi Vrtcu Košana za zbrano hrano in Karitas Pivka za tople odeje. Odeje niso bile več primerne za ljudi, kučki in mucke v zavetišču pa so bili veseli njihove topline in udobja. Hvala tudi Trgovskemu centru Spar iz Pivke, ki nam dovoli, da vsako leto »kampiramo« pred njihovim vhodom. Vse zbrano smo podarili Društvu za zaščito živali Postojna in Obalnemu zavetišču.

Skupaj smo odkrivali Radovljico in Begunje

Po prekrasni topli in sončni jeseni je sledil deževen dan, ki smo si ga izbrali za strokovno ekskurzijo v Radovljico in Begunje. Obiskali smo Lekarniški in alkimistični muzej v Radovljici, v Begunjah pa muzej Elan in muzej Avsenik. Cel dan nas je spremljal turistični vodnik v pravem pomenu besede, poln širokega znanja, dobrovoljen in srčen Sašo Gašperin. Razkazal nam je Radovljico, iz rokava je stresal zanimive zgodbe, da skoraj nismo opazili, da smo mokri. Zares bogat in doživet dan, z izmenjavo izkušenj in dobrih praks.

TD Pivka v mesecu decembru organizira še dva praznično obarvana dogodka. V nedeljo, 3. decembra vas vabimo na **Miklavžev sejem v Pivko**, kjer bo zelo bogata ponudba lokalnih ustvarjalcev, in sicer od 14. do 19. ure. Na dan samostojnosti in enotnosti, 26. decembra, pa vas vabimo na **Nočni pohod z baklami na Sveto Trojico**. Pohod se bo začel ob 17. uri z igrišča v Trnju. V primeru neugodnega vremena pa pohoda ne bo.

Če ste tudi vi navdušeni nad pestrimi dejavnostmi in prijetnim druženjem, vas vabimo, da postanete del naše skupnosti. V društvo se lahko včlanite pri našem predsedniku v Papirnici Sponkca. Veseli vas bomo!

Erika Kovačič, foto: Marjan Kребelj

Obeležitev dneva suverenosti v Pivki

Živimo v času, ko že malo pozabljamo na pomembne mejnike za nastanek suverene in demokratične Slovenije. Z namenom ohranjanja spomina nanje je Območni odbor (OO) Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve (VSO) Postojna in Pivka pripravil obeležitev dneva suverenosti.

Kot je uvodoma dejal Ljubo Fabjan, smo s suverenostjo postali gospodarji svoje države in gospodarji svojega življenja. Oboje pomeni odgovornost tudi do spoštovanja lastne države in resnice. Osrednji dogodek obeležitve je bila predstavitev knjige izr. prof. dr. Boštjana M. Turka z naslovom *Vojna za mir*, v kateri je postavljen razvoj Slovenije v kontekst zahodne civilizacije in krize današnjih dni. Dogodka so se udeležili župan občine

Pivka Robert Smrdelj, poslanec v državnem zboru Zvone Černač, generalni sekretar Združenja VSO Uroš Novak in direktorica Zavoda za turizem Jana Gržinič. Na volilni konferenci pred obeležitvijo je bil za novega predsednika OO VSO izvoljen Marko Barle.

OO VSO Postojna Pivka

Dež je odplaknil tradicionalni spominski slovesnosti

Dan spomina na mrtve, državni praznik, potisnjen v predzadnji mesec v letu. Dnevi postajajo krajši, luč sonca ugaša, nizki oblaki, ki jih spremlja dež. Prav tak je bil letos petek, 27. oktobra, ko smo skupaj z učenci OŠ Košana in OŠ Pivka, MPZ Brkinci in MPZ Pivka, pevsko skupino Studenec in recitatorji, nameravali izvesti komemoracijo pred spomenikom NOB v Košani in grobnico na Habjanovem hribu v Pivki. Žal je dež odplaknil ti dve tradicionalni spominski slovesnosti. Sicer pa smo člani občinskega odbora ZB za vrednote NOB očistili spomenik in uredili okolico pred praznikom, v Pivki pa se za ureditev spominskih obeležij NOB (bronasti kip borca ter spominsko obeležje padlim v NOB in grobnica padlim borcem NOB na Habjanovem hribu) zahvaljujemo podjetju KARSO d.o.o. in Občini Pivka.

V Košani je spomenik NOB sestavljen iz dveh delov. Starejši del je posvečen 81 padlim borcem, aktivistom in sodelavcem NOB iz Košanske doline. Spomenik, nadgrajen leta 2002 s četrtim stebrom, pa je posvečen štirim partizanom, ujetim v Nanoški bitki, 18. aprila 1942. V bitki so jih fašisti ujeli, odpeljali v Rim na sojenje in jih po strahovitem mučenju obsodili na smrt in jih ustrelili. Ob postavitvi spomenika pa sta bila prezrta dva domačina, ki sta v bitki na Nanosu padla. Na spomenik smo tako v oktobru dodali še ploščico z njunima imenoma. To sta bila Leopold Pupis (1910-1942) iz Dolnje Košane in Anton Vičič (1911-1942) iz Neverk.

Leopold Pupis je zaradi fašističnega nasilja pobegnil v takratno Jugoslavijo v Ljubljano, kjer si je že ustvaril družino, imel je dveletno hčerko in nosečo ženo. Tudi Anton Vičič je zapustil družino. Vičičeva družina je v Nanoški bitki izgubila kar dva mlada člana. S pripisom njunih imen smo tako poskušali popraviti zgodovinsko krivico zamolčanja. Dan spomina na mrtve, v krščanski tradiciji dan vseh svetih, je povezava živečih z mrtvimi, čas, ko oživijo spomini nanje, na njihova življenja in pogumna dejanja. Člani ZB

za vrednote NOB Pivka tako obiščemo vse spomenike in obeležja, ki spominjajo na padle in umrle borce NOB. Ob obisku spomenika v Košani pa je ganljivo občutenje, da se učenci OŠ ob obisku grobnice padlih in umrlih domačinov s cvetjem in svečo spomnijo tudi učitelja Filipa Ketteja, očeta pesnika Dragotina Ketteja. Nekje sem prebrala, da vsakdo umre dvakrat, prvič, ko se s smrtjo poslovijo in drugič, ko odide iz naših spominov, pripovedi... Zahvala pedagoškimi delavcem OŠ Košana, da oživljajo spomine na našo kulturo, zgodovino in literaturo. Nekaj grenkobe pa smo doživeli ob skrunitvi spomenika vaščanom Klenika. Nekaj dni pred praznikom je bil vandalsko poškodovan monumentalni spomenik - skala. Na spominski plošči so izpisana imena devetih domačinov, padlih in umrlih v taboriščih. Na spomeniku je bila uničena rdeča zvezda, izklesana iz marmorja. Upam, da je tako uničevanje naše kulturne dediščine, onečaščenje spomina na padle in mrtve zavržno dejanje, vredno moralne obsodbe vseh nas. Naj spominjanje na ta dan zaključi verz Karla Destovnika Kajuha, ki je vklesan v podstavek spomenika, skulpture kurirja v spominskem parku Juršče: »Za kar sem umrl, bi hotel še enkrat umreti.« Ne samo ta dan, sleherni trenutek se moramo zavedati, kako dragocena je svoboda, izbojevana skozi težke trenutke zgodovine.

Boža Pečko, predsednica občinskega odbora ZB za vrednote NOB Pivka

V Šmihelu spet pestro

Na našem koncu imamo lepo navado praznovanja »shodov«, ko praznujejo zavetniki naših župnij. Šmihelci moramo nanj čakati vse do konca septembra, vendar se ga zato še toliko bolj veselimo in nanj pripravljamo. **Letos smo ga obeležili 1. oktobra s tradicionalnim »motoshodom«, na katerem se je zbralo rekordnih 190 motornih konjičkov.** Panoramsko vožnjo po dolini je polepšalo še skoraj poletno sonce in ko se je to spustilo za Vremščico, so asfalt pod šotorom na igrišču v Šmihelu motoristom prevzeli žurerji. Plesišče sta več kot odlično polnili glasbeni skupini Firbci in Tequila, organizatorji, **člani Društva mladine Šmihelske doline** pa smo poskrbeli, da so bili želodčki siti in žeja pogašena. Hvala vsem obiskovalcem in našim zvestim podpornikom, da je spet uspela ena luštna veselica!

Tinkara Volk, foto: Pika Penko

Motiv drevesa v poeziji

12. oktobra je KD Lipa Pivka v sodelovanju s knjižničarko Dartanielo Stegel v čitalnici knjižnice v Pivki priredilo četrto letošnjo čajanko. Srečanje je bilo še posebej zanimivo, saj je bila tema pogovora izredno prijetna in hvaležna: **motiv drevesa v poeziji.** Pogovoru se je pridružilo 14 udeležencev, ki se redno in aktivno vključujejo v pogovor in ga bogatijo s svojimi pripovedmi in izkušnjami.

Voditeljica Irena Margon je v uvodu podala krajši zgodovinski pogled na motiviko drevesa v različnih obdobjih človekovega ustvarjanja. V pogovoru so se dotaknili tudi ekološke problematike, ki je danes zelo prisotna. Nekaj udeležencev je prebralo lastne pesmi o drevesih, nekateri so poiskali pesmi znanih pesnikov, zanimive pa so bile tudi življenjske zgodbe, ki so povezane z resničnimi dogodki iz življenja v teh krajih.

Pogovorni večer z branjem različnih pesmi je vsem udeležencem prinesel nekaj novih pogledov na obsežno motiviko drevesa, saj prav vsak del od korenin, debla, veje do zadnjega lista navdihuje pesnike, da izražajo svoja čustva, ki jih človek lahko ponotranji.

KD LIPA Pivka, foto: Dartaniela Stegel

Jesenski pohod do partizanske bolnice Zalesje

Vaško društvo Suhorje je 7. oktobra organiziralo pohod po poteh oskrbe partizanske bolnice Zalesje v gozdu pod Ostrožnim Brdom. Ker je pohod potekal po poteh humanitarnosti, je bila to priložnost za zbiranje prostovoljnih prispevkov, namenjenih dokončanju bivalne enote za pomoč žrtvam nasilja v družini v sklopu programa Regijske varne hiše Kras.

Ob 10. uri se je 40 pohodnikov zbralo pred vaškim domom na Suhorju, kjer so se okrepčali z jutranjo kavo in čajem ter domačim pecivom. Krenili so proti Ostrožnemu Brdu mimo obeležja padlemu britanskemu pilotu. Na Ostrožnem Brdu sta jih pred staro šolo pričakali vaščanki Eva in Alenka, ki sta za pohodnike pripravili sladko okrepčilo in zeliščni čaj. Ogladali so si spominsko sobo in nato nadaljevali pot proti Zalesju. Objekte in zgodovino delovanja bolnice je predstavil domačin Ivan Počkaj. Pohodnik Matjaž Vilhar iz Pivke pa je dodal še nekaj zgodovinskih podatkov in delil zgodbo tasta, ki se je kot mlad partizan zdravil

v Zalesju. Nato so se pohodniki odpravili nazaj proti Suhorju mimo križa na Stražah, od koder se razprostira lep razgled na Pivko in Park vojaške zgodovine ter nato mimo Gospodovega studenca do vaškega doma. Tu so pohodnike pričakale članice vaškega društva s topló malico in dobrodoščilo.

Bilo je lepo in prijetno in hvala vsem, ki ste se pohoda udeležili, pri organizaciji sodelovali in po svojih močeh prispevali. Zahvala v imenu Vaškega društva Suhorje in Regijske varne hiše Kras.

Vaško društvo Suhorje

Pomoč pivških kmetov

26. avgusta so na pobudo in v organizaciji Aleksandra Milavca iz Pivke zbrali 42 bal sena, ki so jih darovali okoliški kmetje: Janko Krnel, Stojan Dekleva, Matic Šabec, Dominik Sanabor, Domen Kruh in Aleksander Milavec.

Seno so odpeljali v vasi Krivčevo, Podstudenec in Žaga na območju občine Kamnik, kjer so avgustovske poplave odnesle krmo, nekaterim pa celotne travnike in pašnike. Prevoz bal je organiziralo Gasilsko društvo iz Kamnika. Dostavo bal je pospremil tudi župan občine Kamnik Matej Slapar. Tudi v jesenskih mesecih Aleksander Milavec organizira še eno podobno akcijo dostave krme za živali na poplavljenih območjih, in sicer predvidoma na območje naselja Črna pri Kamniku.

Občina Pivka

Pohod k sv. Hieronimu

Kulturno društvo Juršče je 1. oktobra izpeljalo peti tradicionalni pohod k cerkvi sv. Hieronima v Koritnicah, kjer so se udeležili sv. maše.

Hoditi peš pomeni za posameznika veliko sprostitvev, občudovanje narave, umiritev duše in povezovanje med seboj. Čudovita narava nagovarja in krepi človekov čut za lepo. Po bogoslužju so mladi domačini iz Koritnic pripravili pogostitev. Mladi muzikanti so veselo zaigrali na harmoniko. Bilo je resnično lepo druženje in hkrati povezovanje s prijateljskimi vezmi.

Majda Žužek, foto: Branko Glažar

Izročilo Krasa in Brkinov

29. septembra je zavod Dobra pot na povabilo TKŠD Urbanščica in ob sodelovanju Vaškega društva Suhorje pred polno dvorano v Famljah občinstvu predstavil dokumentarni film „Grad na skali“. Gre za del projekta izročilo Krasa in Brkinov. Obiskovalci so bili navdušeni, da je lokalno izročilo tako zanimiva tema, ki ljudi povezuje.

Članice Vaškega društva Suhorje so poskrbele za prijetno druženje po predstavitvi filma, in sicer ob tradicionalnih dobrotah iz Brkinov.

Vaško društvo Suhorje

Praznovanje 80. rojstnega dne

Vaščani Gornje Košane se dobro spominjajo pretresljivega dogodka, ki se je zgodil dobro leto nazaj ob praznovanju velike noči. Takrat je sovaščan Stane v požaru izgubil dom. Prijaznost, predvsem pa odprta in nesebična pomoč vaščanov, je pripomogla, da je dom kmalu povsem obnovil svojo prvotno podobo in postal ponovno primeren za bivanje. Letos pa je zgodba drugačna. Stane je sovaščane, ki so pripomogli pri obnovi njegovega doma, povabil na praznovanje jubilejnega 80. rojstnega dne. Solze in žalost je tokrat zamenjalo veselje in smeh ter dobra glasba, na dan pa so prišli tudi lepi spomini in fotografije. Vsi vaščani želimo Stanetu obilo zdravja, predvsem pa lepih trenutkov ob tej jubilejni obletnici.

Patricija Štemberger

Velika loterijska igra Glavna nagrada: Gospostvo Ravne pri Pivki

Najbrž si je marsikdo kdaj v svojem življenju želel postati graščak oziroma graščakinja. Imeti v lasti svoj dvorec, okoli njega na grajskem posestvu obsežne površine vrtov, parkov, travnikov ter gozdov ali vinograd. Obenem pa tudi podložnike v številnih vaseh, ki bi z izpolnjevanjem svojih obveznosti opravljali delo na posestvu in skrbeli, da bi bile grajske kašče vedno polne. Dandanes se takšna želja običajnemu človeku lahko za trenutek oziroma deloma uresniči v kakšnem resničnostnem šovu ali pa če si privoščiti oddih v kakšnem izmed grajskih hotelov. A pred 200 leti se je takšna želja lahko uresničila tudi običajnemu smrtniku z nakupom loterijske srečke.

Namreč, Franc Jožef grof Hohenwart (1771-1844) je leta 1824 svoje gospostvo ter dvorec Ravne, najbrž iz finančnih razlogov, ponudil kot dobitke na veliki loteriji, ki jo je organizirala dunajska družba Daniel Coiths & Söhne. Tovrstne loterije v avstrijskem cesarstvu niso bile pogoste, na Slovenskem jih je med leti 1821 in 1840 moč zaslediti okoli deset, med njimi je najbolj znana tista za grad in gospostvo Snežnik iz leta 1833. Odobritev za tovrstne loterije je moral dati sam cesar Franc I., kar se je v našem primeru zgodilo leta 1823. Glavni dobitek je bilo gospostvo Ravne pri Pivki ali alternativna nagrada 20.000 ducatov oziroma zlatnikov. Loterijska srečka je stala deset goldinarjev, prodajali so jih ne le v avstrijskem cesarstvu, temveč tudi v nemških ter italijanskih državah kot tudi današnjem Beneluksu.

V letaku za loterijo, je med drugim pisalo: "Gospostvo Ravne leži na južnejšem koncu cesarsko-kraljevih habsburških dednih dežel, v Kraljevini Iliriji, v Postojnskem okrožju. S kočijo je oddaljeno uro in pol od okrožnega mesta Postojna, 5 ur od Trsta, 7 ur od Reke ter prav toliko od Gorice. Leži v eni najbolj očarljivih dolin, ki se skoraj vsa vidi iz oken veličastnega gosposkega dvorca, poleg čudovitih pridvornih polj, kot tudi 12 vasi z njihovimi polji ter 8 cerkvami. Iz gosposkega lovišča se nudi edinstven pogled na morje, ki sega vse do območja Benetk. Dvorec, zgrajen v najlepšem arhitekturnem slogu, je zelo masiven. V dolžino meri 30,34 m in v širino 20,86 m, visok je 3 nadstropja, ima 74 oken, dva balkona, 20 lepih, rahlo ometanih sob in dvoran s štukaturami, ima obokano pritličje ter klet v velikosti 56 m³. Dvorec ima tudi lastno

grajsko kapelo. Grajska pristava je ena najlepših v deželi Kranjski, zgrajena v celoti iz masivnega kamna, kvadratne oblike, s stranjo dolgo 39,18 m, in je visoka 2 nadstropji. Zasnovana je tako, da se lahko v prvo nadstropje na eni strani zapelje noter po ravni poti z naloženimi vozovi, ter na drugi strani zapelje ven. V njej je poleg vseh potrebnih prostorov še hlev za 30 krav, 16 volov in 14 konjev. Čudoviti obzidani vrtovi merijo več kot 2,85 ha površine, in so posajeni z več tisočimi najboljšimi sadnimi drevesi. Tu pridelana Slivovka je zelo poznana po svoji dobroti in kakovosti. Na območju je bogat lov na zajce, poljske kure, kotorne, prepelice, jerebice in fazane, podnebje pa je tako prijetno, da so pozimi trije dnevi snega prava redkost. K temu gospostvu pripada 29 vasi, ki po podatkih popisa obsegajo 128 kmetij. Podložniki se preživljajo z obdelavo polj, ovčerejo ter prevozom trgovskih dobrin - gradbenega lesa ter drv v Trst in Reko, saj živijo blizu trgovskih in poštnih cest, ki vodijo v ti dve mesti. Poleg obsežnega grajskega pohištva in velike knjižnice z vsemi najnovejšimi knjigami s področja agronomije, bo zmagovalec loterije prejel še 30 krav vrste Merzthal, 2 bika in 4 konje."

Žrebanje je potekalo 10. novembra 1824 na Dunaju. Kot so poročali takratni časopisi, je bil zmagovalec imetnik srečke s številko 131.254 neki hišni hlapec iz Dunaja, ki naj bi od veselja, da je postal graščak, dal speči odojka. To veselje ga je najbrž minilo, ko je izvedel, da upravljanje in gospodarjenje zemljiškega gospodstva le ni tako enostavna reč, saj je zahtevala precej truda in napora tudi od plemiških lastnikov in njihovih grajskih upravnikov, kaj šele od hišnega hlapca. Ker do prenosa lastništva ni prišlo, lahko sklepamo, da je zmagovalec raje izbral alternativno nagrado 20.000 ducatov ter jih zelo verjetno zapravil za potešitev lastnih užtkov. Morda pa jih je tudi kam investiral, to zaenkrat še ni znano. Grof Hohenwart je dvema sirotama, ki sta sodelovali pri žrebanju števil, podaril hranilni knjižici, eno s pologom 100, drugo pa pologom 300 goldinarjev. Obveznosti podložnikov do zemljiških gospodov so bile odpravljene leta 1848, dvorec in posestvo Ravne pa sta od trenutka velike loterije ostala v lasti rodbine Hohenwart še za slabih 100 let.

Igor Gardelin, foto: Europeana

Projekt popisa hišnih in ledinskih imen v občini Pivka

Letos poteka drugo leto, kar se v Kulturnem društvu LIPA ukvarjamo s projektom o popisu starih hišnih in ledinskih imen. Projekt zajema vse vasi in zaselke občine Pivka. To je obsežno delo, saj je treba iskati stara hišna imena in priimke lastnikov hiš, ki so stale v določenem kraju že morda pred več kot 100 leti. Nekatere hiše nosijo še danes hišno ime, čeprav so predrugačene, popravljene, morda celo na novo zgrajene, a pri hiši se še vedno »tako reče«. Ponekod pa se poimenovanje izgublja. Še bolj zanimivo bo delo okoli ledinskih poimenovanj zemlje okoli vasi, kajti ljudje ne obdelujejo več, ne pasejo živine, lastništvo parcel se menja in tako gre tudi ta del nesovne kulturne dediščine v pozabo.

Letos bomo zaključili pregled hiš in prebivalcev hiš za nekaj naselij naše občine iz arhivskih dokumentov »Status animarum« - popis prebivalcev od nekako leta 1850 in jih nato primerjali s kasnejšimi popisi. Zaobjeli bomo hiše, ki so bile zgrajene do leta 1940. Te dokumente pregledujemo v škofijskem arhivu Škofije Koper. V veliko pomoč nam

je član društva, zgodovinar Igor Gardelin, ki se v arhivih »počuti kot doma«. Začeli smo tudi že z delom na terenu in obiskovati domačine po vaseh. Sledila bo primerjava nekdanjih hišnih števil in imen s sedanjimi, saj bodo ljudje najbolje povedali, ali hišno ime še drži.

Naslednja faza projekta bo možnost pridobitve posebne tablice, na kateri bo napisano staro hišno ime, ki bo pričalo o preteklosti hiše in rodbine. Do sedaj smo pregledali že nekaj vasi, kot zanimivost naj omenim, da je bil Št. Peter na Krasu majhna vasica, ki je okoli leta 1850 štela le okoli 30 hiš, po prihodu železnice 1857 pa se je kraj začel širiti in razvijati.

Popis ledinskih imen bo sledil kasneje in bo v sodelovanju s prebivalci zelo zanimiv, saj bomo poskusili zapisati tudi, kako v narečju izgovorijo določeno ledinsko ime. Že sedaj vabimo predstavnike vaških skupnosti k sodelovanju, da bomo lažje vzpostavljali stike z vaščani.

Irena Margon

Kultura

Iskrivih 10

Iskrice so začele svojo glasbeno pot kot osnovnošolke, s pogumom in vztrajnostjo pa so skupino pripeljale do desete obletnice delovanja. Kljub vsem preizkušnjam so ostale zveste glasbi, in ko se ozrejo nazaj, se spominjajo predvsem lepih trenutkov, smeha, uspešnih nastopov ter trdnih prijateljskih vezi, ki so se med njimi stkale, skoraj kot sestrstvo, pravi programska vodja Tinkara Volk, ki smo jo zaprosili za jubilejni intervju.

Kako se je začelo delovanje vaše zasedbe?

Zanimivo je, da smo Iskrice prvič nastopile, ko sploh še nismo bile Iskrice. Dekleta smo se zbrala na nekaj pevskih vajah za priložnostni nastop na novoletni prireditvi Silvestrski poljub leta 2012. Takrat se je začela porajati

ideja o lastni dekleški vokalni skupini. Pred tem je dolga leta v Šmihelu deloval cerkveni otroški pevski zborček. Tudi tu smo se srečevale na vajah in po odhodu zborovodkinje na porodniški dopust smo dekleta vzele stvari "v svoje roke" in ustanovile Vokalno skupino Iskrice.

Katere so glavne glasbene zvrsti vašega programa?

Ena glavnih značilnosti repertoarja, po katerem posegamo Iskrice, je prav njegova pestrost. Začele smo s skladbami za mladinski pevski zbor, nadaljevale pa z različnimi lastnimi in tujimi priredbami ljudskih skladb, slovenskih in tujih popevk vseh možnih zvrsti. Zgodilo se je celo, da smo za samostojni koncert pripravile nabor od Metallice do dalmatinskih napevov, narodno-zabavnih ritmov do acapella zborovskih skladb, od aktualnih pop uspešnic

pa do zborovske glasbe. Lahko bi rekli, da pojemo to, kar nam je všeč, rade pa si zastavimo tudi kakšen pevski izziv.

Kdo vse so članice skupine in kako ste se povezale?

Iskrice se včasih pošalimo, da smo ostale (samo še) tri pevke iz prvotne zasedbe, samooklicane »the originals«. (smeh) To smo Anja Lenarčič, Kristina Lenarčič in umetniška vodja Tinkara Volk, z nami pa so se kot prve zaiskrile še Maruša Gorup, Karolina Marc, Polona Ronzullo in Mateja Železnik. Danes, po desetih letih, pa smo Iskrice, poleg »the originals«, še Metka Brezec, Ana Dekleva, Maruša Kaluža, Nika Kontelj, Maja Lenarčič, Neža Lenarčič, Zala Lenarčič, Neža Penko, Manca Šonc, Manuela Šprohar in Lara Vadnjal.

Kako se pripravljate za koncerte in nastope?

Začne se z izbiro repertoarja, iskanjem not in ustvarjanjem priredb, ki nam ustrezajo. Povečini za to skrbi Tinkara, ji pa vse bolj pomagajo tudi ostale glasbeno izobražene Iskrice. Nato sledijo vaje. Če gre za zahtevnejši program, najprej potekajo sekcijsko. To pomeni, da ima vsak glas vaje posebej. Zatem se na vajah dobimo vse skupaj in repertoar podrobno vadimo. Pred pomembnejšimi nastopi in koncerti, kakršen je bil tudi naš jubilejni, pa se Iskrice odpravimo tudi na intenzivne vaje. To pomeni, da si uredimo in organiziramo svoje urnike, kar pri 14 zaposlenih dekletih sploh ni mačji kašelj! Tako se za dva dni skupaj odpravimo na intenzivne vaje, nazadnje na Mirenski grad, kjer program temeljito vadimo, se pripravimo in razdelimo zadolžitve za organizacijo koncerta, in kar je najpomembneje, med seboj se še bolj povežemo in se imamo zares lepo.

Kako ste se odzivala na spremembe v delovanju skupine skozi leta?

V teh desetih letih smo se velikokrat znašle pred izzivi, ki jih je bilo treba tako ali drugače sprejeti. Menimo, da smo se Iskrice z njimi spopadle, kot smo najbolje znale, predvsem pa smo se iz njih tudi veliko naučile. Zavedamo se, da so spremembe edina stalnica v življenju, obstane pa tisti, ki se jim zna najbolje prilagoditi. Glede na to, da smo skupaj »zdržale« že deset let, nam najbrž še kar uspeva. (smeh)

Kateri so vaši največji dosežki?

Iskrice smo seveda najbolj ponosne na naš zadnji, jubilejni koncert, v katerega smo vložile veliko dela in truda, tako kot tudi v vse prejšnje samostojne koncerte, ki smo jih v desetih letih izvedle. Vseh skupaj smo jih do sedaj nanizale pravljličnih sedem. Nepozabni pa so tudi spomini na gostovanje julija 2019 v pobrateni občini Durach.

Kako ste se prilagodili izzivom, ki jih je prinesla pandemija covid-19?

Tik pred prvim zaprtjem zaradi pandemije smo se Iskrice že intenzivno pripravljale na koncert, ki smo ga načrtovale konec aprila 2020, vendar vsi vemo, kako so potekali nadaljnji meseci izolacije. Čas smo si krajšale z obujanjem spominov na pretekle koncerte in povezovanjem prek socialnih omrežij. Posnele smo šaljiv video »Shujšajmo z Iskricami,« med božičnimi prazniki smo doma posnele skladbo O, sveta noč. Oba posnetka lahko poiščete na našem Facebook ali Instagram profilu, kjer najdete tudi vse aktualne objave in fotografije z nastopov ter vsega,

kar se Iskrice dogaja. Seveda smo med pandemijo tudi prepevale – varno, vsaka zase doma, povezane pa smo bile prek »Zoom pevskih vaj.« Neizmerno pa smo bile vesele tistih prvih skupnih vaj v živo, ko smo se po skoraj pol leta dobile in skupaj zapele.

Iskrivi FB profil - QR koda

Iskrivi Instagram profil – QR koda

Kako pomembni so nastopi na cerkvenih prireditvah in porokah?

Petje pri bogoslužju je bilo za Iskrice vedno zelo pomembno, saj smo pravzaprav s tem začele svojo pevsko pot. Pogosto smo popestrile t. i. mladinske sv. maše, pri katerih smo prepevale mladinske bogoslužne skladbe. Zelo smo vesele tudi, ko nas pokličejo mladoporočenci, ki si želijo našega petja tako pri cerkvenem kot tudi civilnem obredu, saj menimo, da dekliško petje z glasbeno spremljavo doda prav poseben čar praznikom ljubezni.

Kaj vse ste pripravili za jubilejni koncert?

Koncert ob 10. obletnici smo začele idejno snovati že kakšno leto prej in pričakovanja so bila res velika. Že pri samem repertoarju smo stopile izven svojih okvirjev z nekoliko zahtevnejšimi vokalnimi skladbami in ritmi, ki jih od Iskrice še nismo slišali. Takšna je bila recimo ukrajinska skladba Shum, ki govori o prebujanju pomladi, ter skladba Adrca, ki smo ji s pomočjo prisrčnih igralk ob uglasbitvi dodale še uprizoritev.

Manjkal ni niti »Iskrivi koktejl«, venček Iskrice najljubših skladb, ki smo jih prepevale skozi desetletje. Glasbeno so nas s svojo instrumentalno spremljavo obogatili naši bendovci: Kristijan Arh na harmoniki, Fiona Herlič na flavti, Žiga Klun na cajonu, Jernej Mislej na kitari in klavirju ter Andraž Volk na bas kitari. Večer je hudomušno povezoval Blaž Frank, manjkale pa niso niti številne čestitke in torta presenečenja, ki nam jo je podarilo domače kulturno društvo. Kot se za pravo praznovanje spodobi, niso manjkali niti baloni. Več kot štiristo smo jih napihnale, iskrivi ognjemet pa smo nadomestile z zlatimi konfeti ob zadnji skladbi. Vsi, ki se koncerta niste mogli udeležiti, si posnetek lahko ogledate na Vascom TV oziroma na njihovem Youtube kanalu.

Kako bi opisali občutke ob deseti obletnici?

Iskrice smo bile na začetku svoje glasbene poti stare med deset in petnajst let, praktično še osnovnošolke. Bil je potrebnega veliko poguma in vztrajnosti, da smo skupino pripeljale do desete obletnice delovanja. Dekleta smo skupaj odraščala, se vpisovala v srednje šole, na fakultete, celo dobila že prvo zaposlitev. Doživljale smo prve ljubezni, se spopadale z razočaranji, žalostjo in vsem tistim, kar ti življenje prinese. Ko pa se obrnemo nazaj, se nam pred očmi rišejo seveda samo tisti lepi trenutki, solze smeja, uspešni nastopi in nepogrešljivo prijateljstvo, ki se je stakalo med nami. Lahko rečemo, da smo si blizu kot sestře.

Kateri trenutki so bili najbolj nepozabni?

Vsak nastop, koncert ali gostovanje je po svoje nepozabno, lahko pa rečemo, da skupini prav poseben čar poda skladba Rudija Bučarja z naslovom Sen znala jes. Naučile smo se jo le nekaj dni pred čisto prvim samostojnim koncertom leta 2016. V njej smo se tako našle, da smo jo vzele za svojo in jo še danes večkrat zapojemo.

Kakšne izzive in cilje si postavljate za prihodnost?

Po koncertu Iskrice ne mislimo nič počivati. V novembru nas že čaka revija pevskih skupin in zborov občin Postojna in Pivka, zatem se že veselimo obujanja božičnih napevov in romantičnih nastopov ob prazničnih lučkah. Po novem letu pa nas najverjetneje čaka učenje novega pevskega programa in kovanje novih načrtov za prihajajoče projekte.

Alenka Furlan Čadež, foto: arhiv Vokalne skupine Iskrice

Glasba je nekaj najlepšega na tem svetu in Iskrice se zavedamo tega privilegija, ki ga imamo, da jo lahko ustvarjamo v tako spodbudnem okolju, ki nam ga nudi Kulturno društvo Šmihel. To je recept za uspeh – podpora in spodbuda, veselje do ustvarjanja glasbe ter predvsem dobra družba. Vse to smo skozi deset let ustvarile tudi Iskrice in veselimo se vseh izzivov, ki nam jih bo življenje še prineslo!

Premiera dokumentarnega filma Reška proga v Pivki

26. oktobra smo si Pivčani, pa tudi obiskovalci od drugod, v dvorani Krpanovega doma premierno ogledali dokumentarni film z naslovom Reška proga. Film je posvečen 150. obletnici obstoja reške proge, ki je imela velik gospodarski in prometni pomen za življenje ljudi v teh krajih, kakor tudi za zaledje in takratne dežele avstro-ogrske monarhije, seveda pa tudi v kasnejših obdobjih.

Pred samim ogledom filma, ki traja 85 minut, sta za uvod zapela pevca Irena Rep in Rafael Zorko del Prešernove pesmi »Od železne ceste«, na harmoniki ju je spremljala mlada glasbenica Jerneja Srebot. Nato je o pomenu proge, dogodkih in spominih, ki so jih pripovedovali ljudje, spregovoril župan občine Pivka Robert Smrdelj in se vsem ustvarjalcem in sodelavcem zahvalil za opravljeno delo, še posebej pa scenaristu Danijelu Ceku in režiserju Aleksandru Kušlanu. Povezovalc programa Danijel Kovačič Grmek je nato povabil k besedi režiserja. Aleksander Kušlan je povedal, kako je bil pred dvema letoma povabljen k sodelovanju oziroma k snemanju filma o reški progji. Povedal je, da so ga povabili člani Kluba ljubiteljev Reške proge iz Ilirske Bistrice. Najprej je imel pomisleke, kako se lotiti dela, ker pa je bil tudi sam železničar, se je odločil za izziv. Ob pomoči lokalnih strokovnjakov, arhivarja Slovenskih železnic Karla Rustje, Društva ljubiteljev železnic Ilirska Bistrica, drugih strokovnjakov in društev, nastopov domačinov v igranih prizorih, sodelujočih ljudi je bilo res veliko, je film zagledal luč sveta.

Pred projekcijo filma je skladbo »Vozi me vlak v daljave« ob kitarski spremljavi Mihe zapela mlada pivška pevka Fiona.

Sledil je ogled filma, ki je očaral vse obiskovalce. Film je sestavljen iz dokumentarnega gradiva, ki nas je popeljal skozi zgodovino. Videli in slišali smo mnogo pričevalcev, ki so povezani z železnico, Pivčani smo se razveselili, da smo lahko videli naše ljudi, ki so imeli pomembno vlogo pri delovanju železnice in povezovanju s svetom. Dokumentarno gradivo so popestrili igrani prizori, ki so živo prikazali, kako so živeli ob železnici in z njo ljudje nekoč ter kako so včasih doživljali tudi težke trenutke, še

posebej v času italijanske okupacije. Podlaga za igrane prizore so bile zgodbe pričevalcev in iz zgodovinskih virov, v katerih so bili zabeleženi. Igralci so bili izključno amaterji, domačini, ki so se imenitno vživeli v čas dogajanja, ki so ga morali zaigrati. Odlikovala jih je tudi njihova pristna narečna govorica, da so bili še bolj avtentični.

Dokumentarni del filma, ki temelji na zgodovinskih dejstvih, zapisih in dokumentih, prikazuje razvoj in pomen železniške povezave Pivka – Reka vse od začetka gradnje, težav, ki so nastajale zaradi flišnega terena, pa do same gradnje. Proga je bila zahteven projekt, ki pa so ga znali rešiti strokovnjaki, inženirji, da so jo lahko varno speljali. Nekoč je bila proga veliko bolj pomembna za transport rude, gospodarstvo, pa tudi za turizem ob morju v Reki in Opatiji. Po slovenski osamosvojitvi se je del pomena zmanjšal, je pa še vedno zelo pomembna povezava celine s hrvaškim morjem. Slovenski in hrvaški strokovnjaki so tudi v filmu ugotavljali, da je potrebno oživiti pomen proge in povezave ter posodobiti železnico, da bo dosegla evropsko raven.

Ob koncu ogleda filma je režiser Aleksander Kušlan prejel veliko pohval za pomemben prispevek k ohranjanju zgodovine skozi film. Tako se bo turizem kot panoga prihodnosti promoviral tudi s filmom, ki ponuja priložnost, da te kraje obiskovalec obiše z vlakom.

Irena Margon, foto: Andrej Srebot

Prva likovna kolonija »Suhorje in Suhorca«

14. oktobra so v **Društvu Lipa iz Pivke** v okviru kulturnih prireditev pripravili celodnevno likovno kolonijo na Suhorju. Idejni vodja za dogodek je bil slikar, akvarelist Janez Ovsec iz Logatca, ki je že razstavljal v galeriji Pivka. Organizatorja **KD Lipa in Vaško društvo Suhorje** sta pripravila celodnevni program, ki je privabil 11 slikark in dva slikarja od Izole, Divače, Sežane, do Goriškega, Logatca in Pivke.

Ob prihodu na Suhorje je udeležence pozdravil prelep jesenski dan, s soncem obsijan. Članice Vaškega društva Suhorje so poskrbele za dobrodošlico ob pijači in pecivu, v KD Lipa pa so predstavili potek delavnice. Pred odhodom po vasi na ogled motivov stavbne dediščine Suhorja so pripravili tudi krajši kulturni program. Mladi violinist Ian Avsec je zaigral na violini živahne motive irske glasbe, Kristina Dekleva pa je recitala primerno pesem z naslovom Slikanje pesnika in slikarja Vlada Garantinija. Sledilo je še nekaj nagovorov, ki so spodbujali likovne ustvarjalce k delu. Anja Kocman, koordinatorka OI Postojna JSKD je z odobravanjem pozdravila tak projekt in združevanje sodelovanja društev, udeležence sta pozdravila tudi Kristina Dekleva kot članica društva na Suhorju in občinski svetnik Ernest Margon.

Sledil je ogled motivov stavbne dediščine in krajine, nato pa so se slikarji »porazgubili« po dvoriščih v vasi in slikali. Popoldne so se zbrali pred vaško hišo s čudovitimi slikami, vsaka od njih je prispevala k spoznavanju že tako lepe vasice. Za postavitve razstave je poskrbel slikar Bagrat Arazyan, ki je tudi sam slikal. Vsak izmed udeležencev slikarske kolonije je prejel v dar slikarsko platno in priznanje za udeležbo.

Hvala Občini Pivka in OI Postojna JSKD za finančno podporo pri organizaciji projekta. Seveda pa še posebna zahvala Suhorkam, ki so nas postregle z odlično domačo joto in drugimi dobrotami. Naj likovna kolonija postane tradicionalna prireditev.

Želja organizatorjev in vseh udeležencev je bila, da si razstavo ogleda čim več obiskovalcev, zato bo možnost ogleda do sredine novembra. Kasneje pa imajo namen postaviti razstavo tudi v Galeriji v Krpanovem domu v Pivki.

Irena Margon, foto: Irena Margon

Učiteljski pevski zbor na odru Slovenske filharmonije

Na povabilo gostitelja, Učiteljskega pevskega zbora Slovenije "Emil Adamič", se je tudi naš učiteljski pevski zbor udeležil **koncerta ob svetovnem dnevu učiteljev**, ki ga vsako leto obeležujemo 5. oktobra, kjer si je oder delil še z osmimi drugimi stanovskimi pevskeimi zbori oziroma vokalnimi skupinami.

V dobrih dveh urah smo se na koncertu sprehodili skozi glasbeno zakladnico tako slovenske kot tudi tuje ljudske in popularne glasbe. Rdeča nit večera je bila ljubezen. Nenazadnje nas je, poleg ljubezni do petja, tudi ljubezen do poučevanja in učiteljskega poklica pripeljala do tega slavnostnega dogodka, ki je bil za vse nastopajoče posebno doživetje. Večer se je zaključil z obljubo, da se

ob letu osorej ponovno snidemo. Občini Pivka se iskreno zahvaljujemo za finančno pomoč.

Alenka Tomšič

13. sezona "Potepov po svetu ob baklah"

Kulturno prosvetno društvo Miroslav Vilhar Zagorje je bilo po več letih obujeno zopet leta 2010 na pobudo Alenke Bevčič. Zamisli je bilo veliko, organizacija potopisnih dogodkov pa organizacijsko ni tako zahtevna, zato so jih izvedli že v prvem letu delovanja društva, leta 2011. Želeli so biti izvorni, zato so jih umestili v poletni čas. Za romantični pridihi so dodali bakle, sproščenost pa sporoča naslov "Potep po svetu ob baklah". Čeprav je marsikdo dvomil o uspehu zaradi dopustov in drugih poletnih aktivnostih, so po izvedbi petih sobotnih potopisnih večerov bili pozitivno presenečeni nad obiskom, kar je društvo motiviralo za nadaljnje delo. Številčen obisk jih spodbuja, da se potepajo še dandanes, so povedali Tomaž Česnik, Alenka Brožič in Laura Kristan.

Kaj je glavni cilj teh dogodkov in kakšen pomen imajo za lokalno skupnost v Zagorju?

Cilj je bil omogočiti potovanje tistim, ki niso popotniške narave, pa tudi tistim, ki načrtujejo potovanje in bi radi izvedli več iz prve roke. Hkrati želimo popestriti poletni utrip vasi in približati svet domačinom.

Kako izberete popotnike, ki delijo svoje potopise in izletniške izkušnje?

Člani društva povprašamo tiste, ki radi potujejo, zato je večina predavateljev domačinov ali znancev, sorodnikov, ... iz okoliških krajev. Poskušamo predstaviti različne dežele z vseh koncev sveta.

Koliko različnih destinacij in izletniških izkušenj ste že predstavili doslej?

Deset let smo že presegli, saj je bila letos že 13. sezona potepanj ob baklah. Vsako leto smo spoznali tri do pet različnih držav, kar pomeni, da se jih je vključno z letošnjimi zvrstilo kar 52. Tudi v letu 2020, ko je kultura trpela zaradi posledic koronavirusa, smo spoznali dve deželi, kar so omogočili potopisi zunaj, na zelenici vrta gasilskega doma. Obiskali smo že vse celine, razen Antarktike, zato iščemo tudi popotnika, ki je bil tam.

Kakšen je odziv obiskovalcev, kako ste zadovoljni z obiskom?

Že vrsto let imamo redne zveste obiskovalce, ki se jim pridružijo tudi ostali. Vsak predavatelj ali dežela namreč privabi drug krog ljudi. Dober obisk, ki nas je na začetku presenetil, se nadaljuje skozi vsa leta, kar nam

daje veselje, zadovoljstvo in vzpodbudo za naprej. Za popestritev so poleg nas večkrat poskrbeli predavatelji sami, ki so na ogled prinesli posebne spominke, pa tudi s pokušino hrane ali pijače. Vzdušje je vedno sproščeno, zaradi bližine cerkve za kratke odmore poskrbijo zagorski zvonovi. Da se obiskovalci počutijo že domače, vidimo po stolih za kampiranje in odejah, ki jih prinesejo s seboj.

Kako financirate in organizirate dogodke?

Finančno nas pri organizaciji podpre Občina Pivka, predavatelji nam svoje izkušnje delijo brezplačno. Utečena ekipa poskrbi za vabila, pripravo prostora in tehnično opremo. Pri pospravljanju klopi se vedno najde več pridnih rok tudi med obiskovalci, ki nam pomagajo.

Kako vidite prihodnost "Potepov po svetu ob baklah"?

Ste bili na potovanju in bi svojo pot želeli predstaviti tudi drugim? S potepi gremo optimistično v nove sezone, zato bomo veseli odziva vseh, tako predavateljev kot obiskovalcev.

Kako bi opisali pomen promocije kulture in izobraževanja prek potopisov in izletniških izkušenj?

Skozi oči domačina so dežele predstavljene na drugačen način, kot jih predstavi profesionalni popotnik, tudi fotografije so drugačne. Prednost je še v tem, da obiskovalci lahko postavljajo vprašanja in komentirajo, izmenjujejo izkušnje... Poleg tega se je v poletnih večerih vedno lepo družiti. Naši obiskovalci so od najmlajših do najstarejših in tako dogodki združujejo različne generacije ter nas povezujejo. S potopisi vzpodbujamo radovednost in odstiramo drugačen pogled na tuje kulture.

Koliko članov ima društvo in katere dogodke načrtujete v bližnji prihodnosti?

Kulturno prosvetno društvo Miroslava Vilharja Zagorje ima skoraj 50 članov. Pred novim letom načrtujemo razstavo ročnih del, pevski nastop, v januarju pa zimska predavanja, ki so tudi že tradicionalna in zelo raznolika. Dogodki so vedno objavljeni na občinski spletni strani. Če želite prejemati obvestila po elektronski pošti, pa se lahko prijavite tako, da pišete na kpdmvzagorje@gmail.com.

Alenka Furlan Čadež, foto: arhiv društva

Preplavljeni s pesmijo

V **Rotary klubu Postojna Cerknica** so v nedeljo, 15. oktobra, pripravili dobrodelno prireditev z naslovom **Preplavljeni s pesmijo**, ki je bila zaključek zbiranja finančnih sredstev za poplavljenе iz občine Ljubno. **Predsednik kluba Boštjan Glažar** se je v nagovoru zahvalil vsem donatorjem akcije, ocenjujejo, da se bodo po zaključku akcije zbrana sredstva približala vsoti 20.000 evrov, ki jih bodo v sodelovanju z ustreznimi ustanovami dodeli najbolj potrebnim prebivalcem občine Ljubno, prizadetim med nedavnimi katastrofalnimi poplavami. Donacije so prispevali obiskovalci dobrodelne prireditve z nakupom vstopnic, organizacije iz širše regije in Zveza Rotary klubov Slovenije.

Dogodka se je udeležil tudi **župan občine Ljubno Franjo Naraločnik**, ki je spomnil na silovite poplave, ki so »biser Savinjske doline spremenile v opustošeno dolino« in posledično tudi njene prebivalce. »Verjamem, da bo s tako dobrimi prijatelji, donatorji in prostovoljci, ki so nam priskočili na pomoč, Ljubno zopet postalo najlepša podeželska skupnost v Sloveniji in širše,« je povedal in dodal, »da bomo tudi ljudje postali srčnejši, bolj razumevajoči do drugih.« »Tak dogodek, kot je nocojšnji, mi je v veliko pomoč in svoje občutke bom prenesel tudi našim občanom, prav tako vašo dobro voljo,« je dejal ob

zahvali. »Ta denar bo šel v prave roke,« je zatrdil, saj je potrebnih družin na Ljubnem več kot 200. Organizator dogodka že od leta 2016 svoje delovanje usmerja v humanitarne in druge dobrodelne namene. Predsednik kluba Boštjan Glažar se je v nagovoru zahvalil vsem donatorjem in podpornikom akcije **Preplavljeni s pesmijo** in izpostavil tudi finančno podporo skupini **Bejž če ujedš** pri postavitvi strehe na socialnem centru v brazilskem mestu Araras. **Član skupine Iztok Čančula** je predstavil humanitarne projekte skupine na tujem in doma. Spomnil je tudi na pomoč skupine po potresu v Zgornjem Posočju, na Cerkljanskem, po poplavah v Železnikih, po potresu v Petrinji ter obljubil pomoč tudi prebivalcem Zgornje Savinjske doline.

Boštjan Glažar je izpostavil projekt štipendiranja, s katerim v Rotary klubu Postojna Cerknica sofinancirajo izobraževanje mladih nadarjenih glasbenikov, ki so s svojim talentom in glasbeno dovršenim nastopom navdušili polno dvorano Kulturnega doma v Postojni. Nastopili so **Jure Počkaj, Meta Fajdiga, Jon An Herlič, Ivo Gustinčič** in posebni gost, **Sergej Škofljanec-Sergio**.

Alenka Furlan Čadež, foto: Valter Leban

V mozaiku spomina na Tavčarjevo leto

22. oktobra je v Pivki na povabilo **KD LIPA** iz Pivke gostovala gledališka skupina **Farnega kulturnega društva Koroška Bela**. V Tavčarjevem letu, ko se spominjamo 100. obletnice pisateljve smrti, so v društvu pripravili dramatizacijo najbolj znane pisateljve povesti »Cvetje v jeseni«.

Režiser dramatizacije je znani dramski igralec Gregor Čušin, ki je že večkrat »obiskal« Pivčane in se jim predstavil s svojimi monokomedijami. Tokrat pa je v dramatizaciji prevzel režijo in spretno povezal 39 igralcev vse od 8. leta starosti pa tja čez 70.

Pivčani, pa tudi obiskovalci od drugod, so napolnili dvorano Krpanovega doma, tako so bili zadovoljni igralci pa tudi organizatorji KD Lipa, za finančno pomoč

pa se zahvaljujemo Občini Pivka, OI JSKD Postojna in donatorjem, ki podpirajo dejavnost.

Irena Margon, foto: Ernest Margon

Hiša kulture predstavlja kvalitetno vizualno umetnost iz okolice Pivke

V Hiši kulture leto 2023 zaključujemo z razstavama, ki pričata, da na Pivškem nastaja kvalitetna vizualna umetnost. V novembru svoje delo predstavlja Mia Paller z Bača, decembra pa sledi razstava slik Marka Šajna s Šilentabra.

Mia Paller ustvarja na področju slikarstva, grafike, gibljive slike in analogne fotografije, pri čemer uporablja metode kolažiranja, prehajanja med mediji in vizualnih analogij. Izhodišče njenega ustvarjanja je vseskozi sled, ki jo razume kot dokaz, da je nekaj bilo ali da se je nekaj zgodilo, kot stezo, neposredni odtis, posledico zoba časa. Sledi običajno najde na javnih površinah v urbanih naseljih med vsakodnevno hojo po opravkih. Tiste, ki jo pritegnejo, zabeleži s pomočjo fotografij, zapisanih misli in risb, te vizualne dnevniške zapiske pa uporablja kot skicirko, iz katere črpa navdih za svoja dela. Z ozirom na to svoje ustvarjanje razume kot popis določenega prostora skozi sledi njegove obrabe. Tudi na tokratni razstavi predstavlja dela, ki temeljijo na sledih, natančneje, grafično serijo z naslovom Hodim, dokler ne dosežem površja. Serija je nastala v Rotterdamu, kjer umetnica trenutno živi in dela, navdihnili pa jo je specifičen mestni predel z oznako M4H, nekdanje пристanišče ob izlivu reke Maas v morje, danes pa kreativno središče, kjer raznovrstni umetniški ateljeji in mlada podjetja sobivajo z industrijsko proizvodnjo. Soseska je spričo svoje ustvarjalne strukture že sama po sebi polna najrazličnejših vizualnih dražljajev, k njeni slikovitosti pa pripomore tudi bogastvo industrijskih zvokov in morskih oziroma rečnih vonjav. Umetnica je na svojih vsakdanjih poteh množico teh vtisov na različne načine dokumentirala s fotografijo in risbo, iz tako nastalih podob pa izbrala nekatere najbolj zanimive in jih uporabila kot navdih za zasnovo grafik v tehnikah lesoreza, sitotiska ter akvatinte in suhe igle.

Marko Šajn deluje na področju slikarstva, grafike, risbe in umetniških publikacij. Osrednji motiv v njegovih delih je človeška figura, ki je skrajno stilizirana, celo tipizirana,

saj se povsod pojavlja brez obraznih potez, z enako pričesko in v enakih oblačilih, kjer variirajo samo barve. Figura je postavljena v nedefiniran prostor, ekvivalenten platnu, kjer skupaj z drugimi, njej podobnimi, vzpostavlja različne telesne kompozicije, iz katerih skozi vizualno govorico kretenj, gibov in položajev razbiramo njihova čustva in medsebojne odnose. Ta proces se v najnovejših delih še stopnjuje, saj so figure tako tesno povezane in prepletene med seboj, da ustvarjajo nekakšno gmoto, iz katere ni več mogoče nedvoumno razbrati posameznih teles. S tem namesto posameznika in njegovih odnosov z drugimi stopi v ospredje kolektiv, človeška gmota, v kateri se posameznik izgubi. Pri tem je zanimivo, da so ta dela nastala skozi umetnikovo »sodelovanje« z umetno inteligenco, natančneje, spletno platformo gencraft.com. Platforma je na podlagi umetnikovih navodil in vzorov, ki jih je našla na spletu, pripravila podobo, ki jo je nato uporabil kot osnovo za sliko. Razstavljeni dela so tako plod dveh povsem različnih umov, pristopov in metod – hibridi.

Moja Grmek

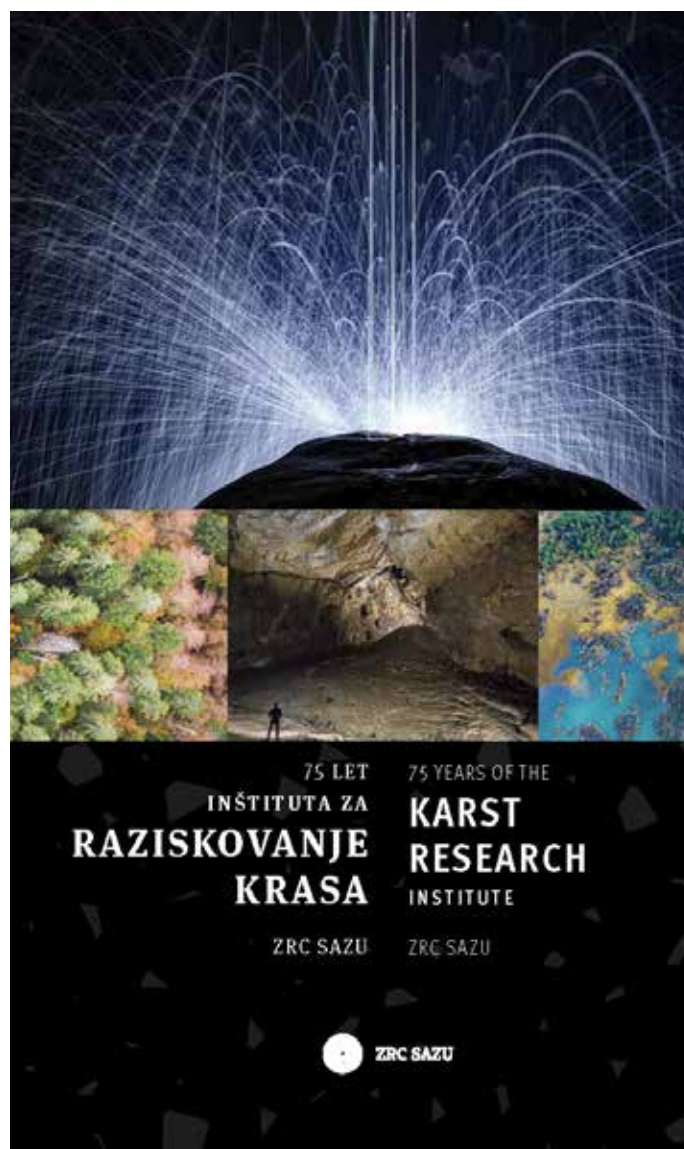
Kdo smo mi? Gumbki. Kolesarjenje je zdravo za telo, aktivno in prijetno. Hvala atu Anelu Likiću za druženje. Pozdravčki iz skupine Gumbki z Barbaro in Lariso. Barbara Tomšič Prelec, Vrtec Pivka.

75 let Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU

Ob 75. obletnici Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU je pri Založba ZRC izšla knjiga z naslovom **75 let Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU**. »Inštitut smo sodelavci, zato je osrednja pozornost s poimenskim seznamom namenjena vsem, ki so (in smo) v preteklih 75 letih soustvarjali uspešno zgodbo. Prav zaradi sodelavcev je Inštitut v slovenskem in mednarodnem prostoru danes uveljavljen kot vodilno raziskovalno in študijsko krasoslovno središče. Prehojeno pot so krasili številni manjši in večji dosežki, vendar v publikaciji prikazujemo le nekatere najbolj izstopajoče,« so poudarili ob izidu.

Krasoslovje, speleologija in spelobiologija imajo domovinsko pravico v Sloveniji zaradi pionirskih raziskav, ki so bile opravljene na tem območju. Inštitut na klasičnem krasu v Postojni predstavlja eno najbolj pomembnih mednarodnih raziskovalnih in študijskih krasoslovnih središč, saj interdisciplinarno povezuje raziskovanje kraškega površja, jam, voda ter biotskih značilnosti. Razumevanje krasa je izhodišče za trajnostno načrtovanje življenja na krasu in njegovo varovanje, kar je tudi vodilo do razvoja Krasoslovnega študijskega središča Unesca. V Inštitutu organizirajo vsakoletno Mednarodno krasoslovno šolo, izdajajo znanstveno revijo Acta Carsologica, izvajajo številne terenske meritve, v sodelovanju z Jamarsko zvezo Slovenije urejajo Kataster slovenskih jam ter redno posodablajo krasoslovno knjižnico. Raziskovalne izsledke zbirajo in urejajo v okviru evropskih infrastrukturnih raziskovalnih mrež, so še zapisali ob izidu knjige.

AFČ

Učenje, ki spodbuja ustvarjalno mišljenje, na OŠ Košana

Na Osnovni šoli Košana smo dve leti in pol izvajali mednarodni projekt Erasmus+ z naslovom »Učenje, ki spodbuja ustvarjalno mišljenje«. Zasnovali smo ga z željo oziroma potrebo po spremembah in izboljšanju našega pedagoškega dela in prostora kot njegovega objektivnega dejavnika. Pri snovanju smo naslavljali problem pomanjkanja kritičnega mišljenja, ustvarjalnosti, sposobnosti sodelovanja in konstruktivne komunikacije pri učencih, pa tudi nas, pedagoških delavcih. Želeli smo si, da bi na šoli oblikovali razmere za inovativno učno okolje, ki bi delovalo stimulatивно in odprto, ter bi pozitivno vplivalo na vse njegove uporabnike. Omogočalo bi razvijanje za sedanji čas ključnih kompetenc – ustvarjalnosti, kritičnega mišljenja, komunikacije in sodelovanja, za razvoj katerih tradicionalne oblike poučevanja ne zadostujejo, ampak ga mnogokrat celo zavirajo in onemogočajo.

V času trajanja projekta smo izvedli 12 izobraževanj v tujini, sedem od tega v živo, ki se jih je udeležilo devet strokovnih delavcev šole. Vsi udeleženci so vsebine, znanja in spretnosti, ki so jih pridobili na mobilnosti, kmalu po vrnitvi v šolsko okolje, predstavili kolektivu na

šolskih pedagoških konferencah. Kmalu po posameznih izvedenih mobilnostih in predstavitev so udeleženci začeli z implementacijo pridobljenih znanj in praks v pouk – tandemske ure, učenje po metodi obrnjene učilnice in druge oblike šolskega dela in življenja.

Urška Tušar, Lina Faletič

Šolski center Postojna kot edina slovenska šola v mednarodni mreži gimnazij in partnerskih šol

Šolski center Postojna je nedavno postal edina slovenska šola, ki je vključena v organizacijo Europroject – Education Without Frontiers, ki vključuje gimnazije in partnerske šole iz 17 evropskih držav. »Ideja sodelujočih držav, podpisnic ustanovne listine je, da se v evropskih šolah uveljavi okoljske projekte, ki bodo trajnostno spreminjali našo miselnost in zavedanje ter krepitev vrednot,« je poudarila Eva Kristan, vodja in koordinatorka projekta.

Preteklo kakovostno delo šole, zaupanje, zanesljivost, predstavitev in trajnost mednarodnih aktivnosti so, poleg vabila ene izmed šol, Schildtin lukio iz Jyväskylä, ključni elementi, ki so omogočili pridružitve mreži. Vse članice se strinjajo z načeli, ki temeljijo na statutu Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, in se osredotočajo na šest ključnih področij: spodbujanje evropskih dimenzij v izobraževanju in usposabljanju, spodbujanje strpnosti in sprejemanja raznolikosti partnerskih šol s spoštovanjem do verskih in filozofskih identitet, kultur in tradicij, jezikov ter šolskih

sistemov, nudenje enakih možnosti za internacionalizacijo, spoštovanje in upoštevanje stališč dijakov, izboljševanje kvalitete in učinkovitosti izobraževanja ter ohranjanje okolja, trajnost, spoštovanje do planeta, na katerem prebivamo.

Vokviruletošnje konference z naslovom Linking Opportunity, Variety & Equality je projektna ekipa profesorjev srečanje izpeljala s pomočjo mentorjev delavnic, tehničnega osebja ter s sodelovanjem Podjetniškega inkubatorja Perspektiva. Program je obsegal strokovna predavanja, delavnice in strokovne ekskurzije za dijake, za profesorje pa poleg tega tudi plenarno delovno srečanje. Finančno in organizacijsko so Šolski center Postojna pri izvedbi dejavnosti podprle občine Postojna, Pivka, Ilirska Bistrica, Cerknica in Logatec, s finančnimi donacijami in izdelki pa so priskočila na pomoč tudi podjetja iz posameznih občin.

AFČ, vir: Šolski center Postojna

Tekmovanje gasilske mladine Gasilske zveze Postojne je letos gostila Pivka

21. oktobra se je na stadionu pri Krpanovem domu v Pivki odvijalo tekmovanje gasilske mladine Gasilske zveze (GZ) Postojna. Tekmovanje je privabilo 26 ekip iz dvanajstih gasilskih društev, združenih v GZ Postojna, v katero so včlanjena tudi vsa štiri pivška prostovoljna gasilska društva. Iz PGD Pivka sta se tekmovanja udeležili dve ekipi v kategoriji pionirjev in mladincev. Pionirji so zasedli 10. mesto, mladinci pa 5. mesto. Iz PGD Zagorje sta prav tako sodelovali dve ekipi, v kategoriji pionirji sta osvojili 11. in 12. mesto. Ekipi iz PGD Palčja sta nastopili med pionirji ter dosegli 2. mesto, ter mladinci 7. mesto. PGD Košana je sodelovalo z ekipo med pionirji, ki so osvojili 4. mesto.

AFČ, Foto: PGD Palčje

Anikini »Mamini spomini« za srebrno medaljo Fotografske zveze Slovenije

Na letošnjem Pikinem fotografskem natečaju za osnovnošolce, ki so ga organizirali Muzej Velenje, fotografska revija Digitalna kamera in Digitalni Foto Klub, je s svojimi tremi fotografijami sodelovala tudi najmlajša članica Fotokluba Sušec, Anika Udovič, sicer učenka 8. razreda OŠ Pivka. Natečaj je potekal pod pokroviteljstvom Fotografske zveze Slovenije.

Tema letošnjega natečaja »Časovni stroj« je mlade ustvarjalce nagovarjala, da skozi objektivne svojih fotografskih kamer poiščejo preteklost in prihodnost v svetu okrog nas.

Strokovna žirija je med več kot 150-imi prispelimi fotografijami mladih fotografov iz celotne Slovenije izbrala najboljših 28 fotografij, ki so bile do konca oktobra na ogled v atriju Velenjskega gradu. Med 28 fotografijami, sprejetimi na razstavo, so najboljše tri fotografije nagrajene z zlato, srebrno in bronasto medaljo Fotografske zveze Slovenije. Zaključna prireditev s podelitvijo nagrad ter odprtjem

razstave je potekala 6. septembra 2023 na Velenjskem gradu. Med razstavljenе fotografije sta bili sprejeti tudi Anikini fotografiji »Zaprašeni zvoki« ter »Mamini spomini«. Za slednjo je Anika prejela Srebrno medaljo Fotografske zveze Slovenije.

Stojan Spetič, foto: Andrej Udovič

Mladi

Bliža se odprtje Čuza

Društvo Mladi za Pivko je v letu 2023 s pomočjo razpisa Evropske unije (European Solidarity Corps) in Občine Pivka prenovila klubske prostore v Klubu Čuza. Prostore smo počistili, akustično izolirali ter namestili profesionalno ozvočenje in osvetlitev. Za lepši izgled pa smo prostor dopolnili z grafiti. Otvoritev Kluba Čuza še ni predvidena,

saj sledi še ena delovna akcija, ki bo izvedena kmalu. V času poletnih počitnic smo izvedli tudi Turnir Odbojke na Mivki 2023. Cilj turnirja pa ni bil zmaga, temveč druženje mladih in odraslih.

Dino Felič

KŠOPP BO BRUC

24.11. PARKIRIŠČE PRI STARIH VOJAŠNICAH

ANSAMBEL DIREKT

PIVO IN ČEVAPI

DJ ZIGGY

ŠKIS KŠOPP Mladinski center POSTOJNA

Nacionalno srečanje prostovoljcev Zavoda Sopotniki v Pivki

V Pivki je 14. septembra potekalo nacionalno srečanje prostovoljcev **Zavoda Sopotniki**, ki je združilo prostovoljce in partnerje te neprofitne organizacije. Dogodek je bil zaznamovan z občutkom skupnosti, medsebojnega sodelovanja ter dosežki v službi starejših občanov. Rast statistike kaže na odlično delo prostovoljcev in celotne ekipe Zavoda Sopotniki ter na zaupanje, ki ga pridobivajo pri starejših. Na dogodku so predstavili spletno platformo Pomagajmo.io in se

zahvalili donatorjem zavoda. Posebej so izpostavili nov projekt Super točka Sopotniki 1.0. Dogodek se je zaključil s predavanjem mag. Franke Bertoncej, ki je prostovoljcem podala koristne nasvete o komuniciranju v zahtevnih situacijah, s poudarkom na pozitivnem pristopu in doseganju najboljših možnih rešitev.

Vir: Zavod Sopotniki

Kulturni večer Društva upokojencev Pivka z dobrodelno noto

DU Pivka je 6. oktobra ob mednarodnem dnevu starejših ter v počastitev **desete obletnice delovanja krožka Beremo skupaj in začetka sedme sezone Krpanove bralne značke** za upokojence v Krpanovem domu pripravilo kulturni večer, ki so mu dodali tudi dobrodelno noto.

V pestrem programu so sodelovali člani DU Pivka ter učenca osnovne šole Pivka. V uvodnem nagovoru je predsednik DU Pivka mag. Evgen Primožič pozdravil zbrane obiskovalce in goste ter spregovoril nekaj besed o mednarodnem dnevu starejših, vlogi in položaju starejših v družbi. Spomnil je tudi na Evropski dan družinskih oskrbovalcev in vse prisotne pozval k razmisleku, kako lahko vsak od nas prispeva h kvalitetnejšemu preživljanju starosti.

Kulturni večer DU Pivka pa je imel tudi dobrodelno noto, saj je društvo po sklepu upravnega odbora podelilo donacije v višini 1000 evrov prostovoljnim gasilskim društvom Pivka, Košana, Zagorje in Palčje ter 2000 evrov Zvezi prijateljev mladine Slovenije.

V nadaljevanju programa nas je vodja projekta Krpanove bralne značke Jelka Čeligoj seznanila z novo sezono bralne značke in za vzpodbudo prihodnjim bralcem povzela izbrane misli, ki so jih o prebranih knjigah pretekle sezone napisali bralci Krpanove bralne značke.

Osrednji del Kulturnega večera je bil namenjen desetemu jubileju krožka Beremo skupaj, ki ga vodi Nevenka Šelj. Slavka Glažar je predstavila njegovo desetletno delovanje, člani krožka pa so se predstavili z delom svoje literarne ustvarjalnosti: Dora Hrvatič s pesmijo Deset let krožka Beremo skupaj, Lidija Pavzin s sestavkom Sama, a ne osamljena, Jana Černec s šalo o zelenem konju, Ana Stavanja s pesmijo Vodnjak brez dna, Draguša Penko s pesmijo Za literarni krožek, Srečko Likar s pesmijo Pogled v prihodnost in Nevenka Šelj s pesmijo Obletnica.

Program sta popestrila učenca OŠ Pivka, harmonikarja Jakob Kristan in Uroš Iskra. Humorno točko sta pripravila učenca OŠ Košana, Agata in Luka, ki pa sta morala zaradi nezgode nastop žal opovedati.

Prijeten večer so člani društva zaključili s krajšim druženjem v avli Krpanovega doma.

Asta Smrdelj, foto: Andrej Knafelj

Jesenski pohod v Vrhpolje pri Vipavi

Pohodnice Kluba upokojencev v vzgoji in izobraževanju občin Postojna in Pivka smo se odpravile na jesenski pohod v Vrhpolje pri Vipavi. Po sončni dolini smo se podale proti cilju, spomeniku Teodozijevo križ nad Vrhpoljem. Postavljen je bil v spomin na 1600 letnico Bitke pri Mrzli reki, ki se je odvijala leta 394.

Zgodovinska dejstva ter pomen bitke za naš slovenski prostor in nadaljnji razvoj celega zahodnega sveta, o zmagi cesarja Teodozija in ostale zanimivosti Vrhpolja nam je v opravi prave stare Rimljanke predstavila domačinka Sonja, pridružil se nam je tudi župan občine Vipava, **Anton Lavrenčič**, kar je dalo pohodu še posebno noto. Po ogledu ter druženju smo se odpravile na ogled soteske Bela, kjer so opuščeni mlini in plezalne stene – plezališče Bela. Pohod smo zaključile v Vipavi.

Edvarda Sajovic, foto: Edvarda Sajovic

Srečanje upokojencev Primorske

Pivški upokojenci smo se 28. septembra v velikem številu udeležili Srečanja upokojencev Primorske v Izoli. Prireditev pri Hotelu Delfin se je začela s pesmijo gospe Marjetke Popovski, nato pa je sledil pozdrav organizatorjev srečanja, predsednika PZDU Južne Primorske Mirka Miklavčiča. S krajšimi nagovori so zbrane pozdravili tudi direktor Hotela Delfin, župan

občine Izola, predsednik PZDU Severne Primorske in predsednica ZDUSA. V kulturnem programu so se nam predstavili PZ DU Izola, skupina Centra dnevnih aktivnosti MO Koper, PZ DU Bertoki- Prade in klapa Capris.

J. Čeligoj, foto: L. Korpar

»Ko zgodbe oživijo«

Letos je skupina Kvačkane nitke že petič priredila razstavo «Ko zgodbe oživijo», ki je skupni projekt Večgeneracijskega centra, Društva upokojencev Pivka in Knjižnice Pivka.

Predsednik Društva upokojencev Pivka Evgen Primožič je povedal, da je knjižnica odličen prostor za razstavo, kjer sta knjiga in umetnost ročnih del tesno povezana. **Vodja Ljudske univerze Postojna Tina Bazjako** je poudarila pomen sodelovanja in izobraževanja odraslih. **Knjižničarka Dartaniela Stegel** nas je spomnila, da je september mesec branja. Povezovanje igrač in otroških knjig je spodbuda najmlajšim, da ob branju vizualno doživljajo zgodbe. Peta razstava po vrsti je že majhen jubilej, zato smo se zahvalile vsem, ki soustvarjajo z nami.

Krožku Beremo skupaj, ki da našemu delu glasovni okvir, smo izdelale nekaj bralnih znamenj, poskrbele smo tudi, da našo knjižničarko pozimi ne bo zeblo.

Jožica Knafelc, foto: Andrej Knafelc

Obisk Škofje Loke in dvorca Visoko pri Poljanah

Člani zgodovinskega krožka pri Klubu upokojencev v vzgoji in izobraževanju občin Postojna in Pivka smo s ščepci kulture in zgodovine obeležili vseslovensko leto pisatelja dr. Ivana Tavčarja. Pot nas je peljala v Škofjo Loko, kjer smo se z ogledom mestnega jedra tega srednjeveškega mesta, s slikovitimi hišami in ulicami ter spomeniki, predstavili v pretekle čase. Pot smo nadaljevali do Škofjeloškega gradu, kjer nas je pričakala

Sanja Lončar. Popeljala nas je do svojega učnega zeliščnega vrta. Pot nas je nato peljala v Poljansko dolino, na двореc Visoko, kjer je živel in ustvarjal slovenski pisatelj dr. Ivan Tavčar. Ogledali smo si Tavčarjev dvorec in razstavo »Visoška domačija pripoveduje«. Z branjem odlomkov njegove povesti »Cvetje v jeseni«, smo se poklonili Tavčarjevemu delu in življenju. Skozi slikovito Poljansko dolino smo se vračali proti domu.

Edvarda Sajovic

Osti jarej Zgodbe iz Majlonta

Društvo upokojencev Postojna je konec oktobra izdalo knjigo našega člana Romana Milavca *Osti jarej Zgodbe iz Majlonta*. Knjiga, v trdi vezavi, obsega 232 strani, opisuje stari del Postojne – Majlont v šestdesetih letih prejšnjega stoletja. Knjiga je bogato ilustrirana z avtorjevimi likovnimi izdelki in starimi slikami.

Posebnost knjige, ki je sestavljena iz kratkih zgodb, je v tem, da je napisana v starem postojnskem dialektu, ki ga danes bolj poredko slišimo. Opisuje čase, ki se ne bodo več vrnil, kot jih je kot otrok in kasneje najstnik doživljal avtor. V življenje je znova obudil teto Mico, Štjefana in druge prebivalke in prebivalce Majlonta, posebej Kota. Knjiga jih ohranja tudi rodovom, ki prihajajo za nami. Ohranja tudi edinstveni jezik, v katerem so se sporazumevali. Knjigi želimo, da bi jo prebralo čim več bralk in bralcev, da bi šla iz rok v roke, ne pa da bi zaprašena in zapuščena samevala na knjižni polici. Knjigo lahko kupite v pisarni DU Postojna, na Ulici 1. maja 2c, vsak ponedeljek in sredo od 10. do 12. ure. Nanjo se lahko naročite tudi na telefonsko številko 040 806 850.

DU Postojna

Srečanje lokalne akcijske skupine za starosti prijazno občino Pivka

26. septembra se je v Krpanovem domu sestala Lokalna akcijska skupina starosti prijazne občine. Glavni namen srečanja je bil pregled izvedbe letnega načrta 2023, ki je trenutno še v teku, in priprava novega letnega načrta za prihodnje leto. Skupina je sodelovala pri organizaciji dogodka Prižgimo lučke na božičnem sejmu. Ocenili smo, da je bil dogodek uspešno izpeljan in hkrati začrtali, kako bi ga lahko letos še izboljšali. Članica skupine je predlagala, da bi v pomladnem času izvedli še en medgeneracijski dogodek, ki bi bil namenjen starejši skupini otrok s poudarkom na tematiki družine, preživljanju kakovostnega časa skupaj, gibanja, spoštovanja narave, spoznavanja lokalnih razstavišč in medgeneracijskega povezovanja. Aktivnost smo vključili v letni načrt 2024. Velik premik smo letos naredili na področju informiranja, saj pisarna za starejše Pod lipo že pridno sprejema svoje obiskovalce.

Tudi na področju družinske oskrbe in podpore svojcem smo bili uspešni; izvedeno je bilo usposabljanje za družinske oskrbovalce v Košani, oblikovala se je skupina svojcev, v sklopu katere bodo potekala tematska izobraževanja (prvo je bilo že septembra na temo fizioterapije), izšel je novičnik Domača oskrba, potekale so akcije osveščanja ob dnevu neformalnih oskrbovalcev in prek objav v lokalnih medijih in še bi lahko naštevali. V prihodnjem letu načrtujemo, da bomo več pozornosti namenili prepoznavanju prostovoljstva v skupnosti in medgeneracijskemu povezovanju. V prispevku je premalo prostora, da bi lahko predstavili vse aktivnosti, ki jih načrtujemo. Lepo vabim vse, ki bi vas zanimalo kaj več, ali pa bi si želeli pridružiti, da se oglasite v pisarni Pod lipo.

Leja Žakelj in ekipa Inštituta Antona Trstenjaka

Zdravje

Rožnati oktober

V **Združenju Europa Donna Slovenija** že tradicionalno obeležujejo rožnati oktober, mednarodni mesec osveščanja o raku dojk, in slovensko javnost osveščajo o pomenu zdravega načina življenja in zgodnjega odkrivanja. Rak dojk je eden najpogostejših rakov pri ženskah, za njim pa lahko zbolijo tudi moški. V Sloveniji vsako leto zbolijo več kot 1.500 oseb. Rak dojk je dobro ozdravljiv, če je odkrit dovolj zgodaj, umrljivost se počasi zmanjšuje, predvsem na račun zgodnjega odkrivanja ter vsakemu posamezniku

prilagojenega zdravljenja. Pomembno je, da skrbimo za zdrav življenjski slog, jemo raznoliko in zdravo hrano, opustimo nezdrave navade in vzdržujemo primerno telesno maso ter smo telesno aktivni. Pomembno je, da se samopregledujemo in se odzovemo na povabilo presejalnega programa DORA. Tiste, ki oklevajo, k udeležbi spodbujamo, pojasnjujejo v Europa Donna.

AFČ

Sofinanciranje sterilizacije in kastracije mačk v Pivki:

Izkoristite ugodnosti do 30. novembra!

Občani občine Pivka lahko še do 30. novembra izkoristijo ugodnosti sofinanciranja sterilizacije in kastracije mačk.

Kdo se lahko prijavi?

Vsi občani občine Pivka imajo možnost sodelovati pri razpisu za sofinanciranje sterilizacije in kastracije mačk. Lastnikom živali se sofinancira storitev kastracije v višini 40,00 evrov bruto in 50,00 evrov bruto za sterilizacijo mačke. Pravica do subvencioniranja stroškov se prizna za največ dve mački na leto na gospodinjstvo, v katerem prebiva upravičenec. Prijavite se na razpis in prispevajte k odgovornemu odnosu do vaših mačjih ljubljencev! Občina pričakuje, da bo z ugodnostmi sofinanciranja sterilizacije in kastracije mačk dosežen pozitiven učinek na število neželenih mačjih legel, posledično pa bo zmanjšana tudi obremenjenost zavetišč za živali. Lani je bilo v okviru razpisa v celotnem letu

steriliziranih 26 muc in kastriranih 11 mačkonov. Do avgusta letos pa je bilo steriliziranih 27 muc in kastriralo 10 mačkonov, kar kaže na pozitiven učinek subvencij na zmanjšanje neželenih mačjih legel.

Vabimo vas, da se pridružite tem prizadevanjem za boljšo prihodnost mačk in ljudi ter obiščete spletno stran Občine Pivka za več informacij: <https://www.pivka.si/objava/716358>

Občane prosimo, da o pojavu večjega števila prostoživečih mačk obvestite zavetišče OSKAR VITOVLJE in Občino Pivka, da se bo izvedlo odlov ter kastracijo in sterilizacijo ter vrnitev nazaj v naravno okolje.

Kontakt zavetišča je: Zavetišče Oskar Vitovlje d.o.o., Vitovlje 37a, Šempas. Tel.: 05/30 78 570 in E-pošta: info@zavetisceoskar.si.

Občina Pivka

Za odpravo raka materničnega vratu je pomembna preventiva!

17. novembra 2023 smo praznovali tretjo obletnico lansiranja globalne strategije Svetovne zdravstvene organizacije za odpravo prvega raka na svetu – raka materničnega vratu. Svetovna zdravstvena organizacija je leta 2020 ob lansiranju globalne strategije postavila **tri cilje 90-70-90: 90 odstotkov precepljenost deklic proti HPV, 70 odstotkov udeležba žensk v presejalnih programih in ustrezno zdravljenih več kot 90 odstotkov odkritih predrakavih sprememb materničnega vratu.**

Preventiva je izjemno pomembna

Rak materničnega vratu (RMV) je med raki izjema, saj o njem vemo dovolj, da lahko preprečimo skoraj vsak nov primer tega raka. Ženske, ki redno hodijo na presejalne preglede, imajo kar 70–80 odstotkov manjšo verjetnost, da bodo kadarkoli zbolele za rakom materničnega vratu. Prav tako ženske, ki so bile cepljene proti HPV še pred prvo okužbo. Če je ženska cepljena proti HPV in se redno udeležuje presejalnih pregledov, je verjetnost, da bo zbolela za rakom materničnega vratu, izjemno majhna.

Rak materničnega vratu je danes obvladljiva bolezen, ki se da s cepljenjem in z rednimi ginekološkimi pregledi preprečiti, zato se na povabilo programa Zora odzovite. ZORA je državni presejalni program (DP ZORA), kar pomeni, da vsaka ženska, stara med 20 in 64 leti, ki v zadnjih treh letih ni opravila pregleda z odvzemom brisa materničnega vratu, dobi na dom pisno vabilo na pregled. Ker RMV raste počasi in potrebuje več let, da iz predrakave oblike napreduje v raka, je mogoče s pregledi žensk na tri leta veliko večino nevarnih sprememb materničnega vratu odkriti in zdraviti pravočasno.

Kakšni so podatki za občino Pivka?

Uspešnost pri zgodnjem odkrivanju predrakavih sprememb materničnega vratu je nižja od slovenskega povprečja. V zadnji triletki (2019-2022) se je uspešnost še nekoliko zmanjšala (64,5 odstotka v primerjavi s 66,2 odstotka v predzadnji triletki). Precepljenost deklic in dečkov proti HPV je pod ciljem precepljenosti 90 odstotkov za obe

generaciji (2011 in 2010). Precepljenost za generacijo 2010 je nekoliko višja kot za generacijo 2011, vendar obe ostajata pod ciljem precepljenosti.

Generacija rojena leta 2011 (6. razred OŠ obiskovali v šolskem letu 2022/23):

Precepljenost v občini Pivka: **34,2 odstotka**, kar uvršča občino na 165. mesto med 212 občinami. Slovensko povprečje za to generacijo: **40,2 odstotka. Cilj precepljenosti: 90 odstotkov.**

Generacija rojena leta 2010 (6. razred OŠ obiskovali v šolskem letu 2021/22):

Precepljenost v občini Pivka: **42,0 odstotkov**, kar uvršča občino na 134. mesto med 212 občinami. Slovensko povprečje za to generacijo: **44,7 odstotka. Cilj precepljenosti: 90 odstotkov.**

Program Zora

Ime državnega programa ZORA sestavljajo črke iz naslova programa »Zgodnje Odkrivanje predrakavih sprememb materničnega vratu.«

ZORA je preventivni program za odkrivanje predrakavih in zgodnjih rakavih sprememb na materničnem vratu. To pomeni, da v sklopu programa ZORA ginekologi s pregledovanjem zdravih žensk pravočasno odkrijejo tiste, ki imajo predstopnjo ali začetno stopnjo raka materničnega vratu (RMV). Tedaj je možno z enostavnimi terapevtskimi posegi raka preprečiti ali povsem pozdraviti.

DP ZORA je dinamičen sistem, ki za doseganje svojih ciljev sledi sodobnim medicinskim spoznanjem. S stalnim zagotavljanjem, spremljanjem in nadzorom kakovosti stremi k čim boljši organiziranosti ter kakovosti dela vseh posameznikov v interdisciplinarnem timu.

AFČ, vir: Program Zora

3-letna pregledanost v programu ZORA	% pregledanih žensk (cilj 70%)	zaporedno mesto
Pivka, zadnja triletka (1. 7. 2019 - 30. 6. 2022)	64,5 %	196. mesto med 212 občinami
Slovensko povprečje v zadnji triletki	71,4 %	
Pivka, predzadnja triletka (1. 7. 2018 - 30. 6. 2021)	66,2 %	190. mesto med 212 občinami
Slovensko povprečje v predzadnji triletki	71,7 %	

Podatki: Register ZORA, Onkološki inštitut Ljubljana (ZORA, OIL)

Precepljenost deklic in dečkov proti HPV z vsaj enim odmerkom	Precepljenost deklic in dečkov (cilj 90%)	zaporedno mesto
Pivka, rojeni leta 2011 (6. razred OŠ obiskovali v šolskem letu 2022/23)	34,2 %	165. mesto med 212 občinami
Slovensko povprečje za rojene leta 2011	40,2 %	
Pivka, rojeni leta 2010 (6. razred OŠ obiskovali v šolskem letu 2021/22)	42,0 %	134. mesto med 212 občinami
Slovensko povprečje za rojene leta 2010	44,7 %	

Podatki: Elektronski register cepljenih oseb, Nacionalni inštitut za javno zdravje (eRCO, NIJZ)

Pomagajte pri prenovi bivalne enote za žrtve nasilja

V **Regijski varni hiši Kras**, javnem socialnovarstvenem programu Centra za socialno delo Južna Primorska, Enota Sežana, nudimo pomoč ženskam in njihovim otrokom, žrtvam nasilja v družini. Pri nas lahko bivajo eno leto, kjer najdejo zatočišče, varnost in mir. Po zaključku se veliko žensk znajde v stiski, kako začeti samostojno življenje. Največjo skrb predstavlja iskanje ustreznega stanovanja. Za namen postopnega prehoda žensk in njihovih otrok v samostojno življenje smo naš program razširili z dodatno prehodno bivalno enoto. Tu bosta na voljo garsonjera in večje stanovanje. Garsonjera že nudi neprecenljiv začasen dom žrtvam nasilja, večje stanovanje pa je še v fazi prenove.

Za prenavo in opremo stanovanja za mame z več otroki lahko uporabimo zgolj donacijska sredstva, zato smo in bomo iskreno veseli vsake podpore. Vsak, tudi manjši znesek, nam bo v pomoč.

V kolikor želite tudi vi pomagati mamam in njihovim otrokom na poti v samostojno življenje brez nasilja, lahko donacijo nakažete na:

TRR CSDJP : SI 56 0110 0600 0061 618,
SKLIC: 922.010, NAMEN: DONACIJA ZA VARNO HIŠO

Vsa sredstva bomo gospodarno in skrbno porabili za obnovo stanovanja in opremo. Informacije o javnem socialnovarstvenem programu Regijska varna hiša Kras lahko dobite na www.vhkras.si ali FB strani Varna hiša Kras. Dosegljivi smo tudi po e-pošti: vhkras@gmail.com ali po tel. 070 754 530.

V imenu mam in otrok se vsem vnaprej iskreno zahvaljujemo za pomoč!

Regijska varna hiša Kras, CSD Južna Primorska,
Enota Sežana, fotografije: VH Kras

Nasilje nad živalmi

Na uredništvo se je obrnil prebivalec ene od vaških skupnosti v občini Pivka, kjer naj bi domnevno izvajali nasilje nad mačkami. Zakon o zaščiti živali pojasnjuje: »Mučenje živali je: vsako ravnanje ali opustitev ravnanja, storjeno naklepno, ki živali povzroči hujšo poškodbo ali dalj časa trajajoče ali ponavljajoče trpljenje, ali škodi njenemu zdravju; nepotrebna ali neprimerna usmrtitev živali.« Naj spomnimo, da kazenski zakonik za nasilje nad

živalmi predvideva denarne, celo zaporno kazen v primeru hujšega nasilja. Občanu svetujemo, naj tovrstna dejanja prijavi na pristojne organe, kot so veterinarska inšpekcija, tel: 05 721 15 50, e-pošta: OU-Postojna.UVHVVR@gov.si, policija, 113, ali Društvo za zaščito živali Postojna, dzzzpo@gmail.com.

Uredništvo

Promet

Varno brez telefona v prometu

Mobilni telefoni so eden izmed večjih motilcev pozornosti v prometu, ki dokazano povečujejo tveganje za nastanek prometnih nesreč. Vozniki različnih prevoznih sredstev ob uporabi mobilnih telefonov, multimedije in ob drugih motilcih ne tvegajo le nesreče, temveč pogosto povzročajo tudi zastoje v prometu.

Letos do konca septembra je policija ugotovila 18.478 kršitev po 35. členu Zakona o pravilih cestnega prometa. Lani jih je bilo 25.670, leto pred tem pa za skoraj četrtino več (23 odstotkov), oziroma kar 33.297. Trend upada je mogoče pripisati poostreni zakonodaji, nadzoru policije in ozaveščenju Agencije za varnost prometa skozi vse leto. Med kršitelji tudi letos izstopa starostna skupina od 35-44 let, ki s 30 odstotki predstavlja skoraj tretjino kršiteljev,

#VARNO
brez telefona

VOZIMO
PARNIHO

AVP

sledita skupini od 25-34 let s 23 odstotki ter od 45-54 let z 22 odstotki. Glede na vrsto udeleženca je bilo med vozniki osebnih vozil 11.913 kršiteljev (64,5 odstotka), voznikov tovornih vozil je bilo 4.887 (26,4 odstotka), med vozniki e-skirojev je bilo odkritih 24 kršiteljev, med kolesarji pa 526.

Podatki Statističnega urada RS razkrivajo, da je bilo ob koncu zadnjega četrtletja lani v Sloveniji že skoraj 2.7 milijona uporabnikov mobilnega omrežja. Na letni ravni se je njihovo število dvignilo za tri odstotke.

Agencija za varnost prometa

Kurilna sezona prinaša tudi nevarnosti za nastanek dimniškega požara

Hladen začetek jeseni je poskrbel, da so marsikje pričeli s kurilno sezono. Ali smo nanjo res pripravljeni? Ste ob koncu lanske sezone oziroma čez poletje poskrbeli zato, da je dimnikar očistil dimnik? Če niste, to storite čim prej in se izognite požaru v vašem dimniku.

Kaj je dimniški požar in kdaj nastane?

Dimni plini se na poti skozi dimnik ohlajajo. V primeru, da se pred izstopom iz dimnika ohladijo pod temperaturo kondenzacije, vodna para na stenah dimnika kondenzira. V primeru uporabe trdih goriv (les, premog, briketi) se na nastali sloj vode vežejo trdni delci iz dimnih plinov (saje), kondenzira pa tudi katran. Pri dolgotrajno nizki temperaturi dimnih plinov na stenah dimnika kondenzira veliko katrana, ki tvori katransko oblogo. Katranske obloge pa nastajajo tudi pri znižanju obratovalne moči peči (ob zmanjšanju dovoda zraka). Pod določenimi pogoji lahko pride do samovžiga katrana in saj. Dimniški požar v začetni fazi prepoznamo tako, da se iz dimnika vali močan dim, v naslednji fazi lahko iz dimnika že letijo žareči delci saj. Če se požar močno razvije, lahko na vrhu dimnika iz kape švigajo plameni. V notranjosti objekta pa požar prepoznamo po prasketanju v dimniku, vročih rozetah, slabšem izgorevanju, v stanovanju vonjamo smrad, stene dimnika so vroče. Če pravočasno ne ukrepamo, se lahko razširi tudi na ostrešje objekta ali druge sosednje objekte.

Kako ukrepamo?

Takoj obvestite regijski center za obveščanje na številko 112. Če gre za večstanovanjski objekt, obvestite vse stanovalce. Omogočite gasilcem dostop do objekta ter v notranjosti dostop do dimniških vratc in peči. Od dimnika odstranite vse gorljive predmete. Ne odpirajte dimniških vratc, saj s tem dovajate zrak v dimnik, še posebej nikoli

ne odpirajte vratc na vrhu dimnika. V peči ne kurite več ter zaprite dovode zraka v peč.

Kako poteka gašenje?

Gasilci bodo ob prihodu na kraj ocenili stanje razvitosti požara, pregledali prostore in pričeli z gašenjem. Če gre za majhen požar oz. gori majhen del saj v dimniku, praviloma počakamo, da saje izgorijo. Če gre za bolj razvit požar, pričnemo z gašenjem. Za gašenje uporabljamo le suha gasilna sredstva (gasilnike na prah). Voda je za gašenje **PREPOVEDANA**, saj lahko pride do eksplozije. Za določitev lokacije, kje v dimniku gori in spremljavo temperature dimnika, gasilci uporabljamo termo kamero. Saje, ki v dimniku intenzivno gorijo, lahko dosežejo temperaturo do 1300 °C, to pa je temperatura, pri kateri že razpadajo in pokajo opeka ali tuljave. Ko se požar pogasi, je treba dimnik očistiti in pregledati, saj je velika verjetnost, da je pustil posledice na tuljavah ali stenah dimnika. To stori pooblaščen dimnikarska služba.

Občani! Poskrbite za redno vzdrževanje dimnikov. Rek, da ko vidimo dimnikarja, se primemo za gumb, ker to prinaša srečo, še kako drži. Dimniški požar lahko uniči celotno premoženje.

Sandi Grzetič, Poveljnik PGD Pivka, foto: PGD Pivka

V Tourne Mobil izvedli gasilsko vajo

29. septembra je v podjetju Tourne mobil v Pivki potekala obsežna gasilska vaja z namenom preveriti stanje organiziranosti in usposobljenosti gasilcev za posredovanje ob požaru v proizvodnji avtomoblov, preveriti stanje organiziranosti, usposobljenosti in opremljenosti operativnih enot prostovoljnih gasilskih društev Pivka, Košana, Zagorje in Palčje in preveriti operativno uporabnost sistema zvez ZARE ter sistema obveščanja in alarmiranja.

Scenarij vaje je predvideval, da je zagorelo ostrešje skladišča podjetja, v objektu pa sta ostali ujeti dve osebi. Na vaji so poleg gasilcev iz občine Pivka sodelovali tudi gasilci PGD Postojna. Po koncu vaje so predstavniki podjetja gasilcem predstavili proizvodne prostore, način njihovega delovanja in vse potrebne tehnične elemente

proizvodnje za ukrepanje v primeru požara ali drugih intervencij.

Sandi Grzetič, poveljnik PGD Pivka, foto: PGD Pivka

Božičnica 2023 v Pivki

Vljudno vabljeni na izviren glasbeni večer **BOŽIČNICA 2023** v organizaciji Občine Pivka, ki bo tako kot lani na prvo adventno nedeljo, 3. decembra ob 19. uri, v Krpanovem domu v Pivki.

Božičnica je glasbeno bogat večer za vse, ki uživajo v veselem decembrskem času. Prisluhnili bomo slovenskim in tujim, svetovno znanim božičnim melodijam, ki jih vsi prav dobro poznamo, in premierni avtorski melodiji, ki bo postala stalnica božičnega repertoarja. Prijeten humor bo obogatil celoten večer, v katerem si bomo "izposodili" tudi nekaj avtorskih melodij, ki so jih dodobra znali unovčiti naši legendarni glasbeniki. Božičnica je bila med pandemijo najbolj gledana božična oddaja na Primorsko - notranjskem. Prek ekranov je povezala družine, pričarala božično vzdušje ter poskrbela za smeh in toplino.

Na koncertu bomo zbirali dobrodelne prispevke za obnovo in nakup opreme za dodatno prehodno bivalno enoto v Varni Hiši.

Regijska varna hiša Kras nudi pomoč ženskam in njihovim otrokom, žrtvam nasilja v družini. Pri njih lahko bivajo eno leto, kjer najdejo zatočišče, varnost in mir. Po zaključku se veliko žensk znajde v stiski, kako začeti samostojno življenje. Največjo skrb predstavlja iskanje ustreznega stanovanja. Za namen postopnega prehoda žensk in njihovih otrok v samostojno življenje je Varna Hiša razširila program z dodatno prehodno bivalno enoto, kjer bosta na voljo garsonjera in večje stanovanje.

Vstop je prost! Veseli bomo dobrodelnega prispevka.

Zakaj BOŽIČNICA?

Glasbeniki so tradicionalno najbolj zasedeni v decembru, zato se za izplačilo božičnice znajdejo na svoj način. Jure Počkaj si je zamislil glasbeno oddajo, s katero je polepšal božično - novoletni čas gledalcem prek ekranov. V oddaji so sodelovali tudi zunanji gostje (Nina Pušlar, Mak Grgič, Simon Avsec (Ana Pupedan), Omar Naber, Alenka Godec ter ostali) in s tem podprli idejo ter polepšali večere gledalcem. Oddaja je bila prav tako podprta s strani okoliških občin in podjetij, kar je še dodatno vplivalo na njen uspeh. Tudi letos se bomo Pivčani izkazali z dobrodelnostjo, saj bomo v sodelovanju z Območnim združenjem Rdečega Križa Postojna - Pivka vaše dobrodelne prispevke namenili Varni hiši Kras.

Občina Pivka, foto: arhiv Jureta Počkaja

Intervju: Tina Jakovina

Na koš je začela metati pri sedmih letih v domači Pivki. Od debija 14. julija 2012 se lahko pohvali s 44 nastopi v članski reprezentanci Slovenije. Osvojitev četrtega mesta in preboj na svetovno prvenstvo z reprezentanco do 18 let ter zgodovinska prva uvrstitev na evropsko prvenstvo s slovensko žensko člansko reprezentanco in prva zmaga na le-tem šteje za svoje največje športne uspehe. Športna pot jo je popeljala v tujino, kjer nadgrajuje svoj talent. Igrala je v Italiji, na Madžarskem, v Nemčiji, Belgiji, Španiji, Srbiji, trenutno je v Franciji. Na dan, ko sva zaključili intervju, je opravila prvi reprezentančni trening v okviru priprav na uvodna obračuna kvalifikacij za evropsko prvenstvo leta 2025.

Kako ste doživljali izide tekem na letošnjem evropskem prvenstvu in ponovno zbrali motivacijo za prihajajoče kvalifikacije?

Najprej bi rada povedala, da sem izredno vesela in hvaležna, da sem kot športnica imela priložnost doživeti in nastopati na domačem evropskem prvenstvu. To je nekaj, kar si vsak športnik želi in česar vsak ni deležen. Zato smo se vse punce prvenstva zelo veselile in se nanj resno in zagreto pripravljale. Žal nismo dosegle zelenega rezultata, vendar lahko zatrdim, da smo na vsaki tekmi zares dale vse od sebe in na koncu prvenstvo zapustile z dvignjeno glavo. Seveda pa je bilo težko sprejeti vsak poraz in hiter izpad iz tekmovanja, predvsem ker smo se zavedale, da smo bile vsako tekmo zelo blizu zmage in bi jo kljub vsem poškodbam s kančkom športne sreče lahko tudi dosegle. Tako da je bilo poletje po reprezentanci namenjeno predvsem iskanju novih ciljev in motivov za prihodnje in prihajajoče kvalifikacije za naslednji Eurobasket.

Kako se pripravljate na kvalifikacijske tekme za evropsko prvenstvo leta 2025 z Madžarsko, Bolgarijo in Finsko?

Časa za priprave ni veliko. Še včeraj sem bila v Franciji in z mojo klubsko ekipo odigrala tekmo, danes pa sem v

Ljubljani opravila prvi trening z reprezentanco, ker nas v sredo že čaka pot na Madžarsko in v četrtek prva tekma. Ključno je, da se zberemo čim bolj zdrave, predvsem pa zbrane in da se v nekaj dneh uspemo uigrati ter čim bolje pripraviti na nasprotnice. Tu veliko vlogo opravi tudi strokovni štab, ki nas že prej seznanja z igralnimi zamislimi in dobro preuči nasprotnice.

Imate kakšne posebne treninge ali psihološke priprave za tako zahtevne tekme?

Dan za tekmo je večinoma vedno enak; zjutraj lažji trening s pripravo na nasprotnice, po kosilu pa sestanek in počitek pred tekmo. Pred tekmo se ponavadi sprostim z malce glasbe, v dvorani pa se z nekaj preventivnimi in aktivacijskimi vajami zares osredotočim na tekmo.

Predstavite svoj trenutni klub in cilje za trenutno sezono. Kako se počutite v Grenobleu in kako se ta izkušnja primerja s prejšnjim klubom v Beogradu?

Igram v močnem francoskem tekmovanju, v ekipi BCTM iz Grenoblea. Ekipa je v prejšnjih sezonah krojila vrh LF2 in letos si želi dokončnega preboja v višjo ligo. Trenutno smo odigrali pet tekem, imamo štiri zmage ter en poraz. Sezona se je šele začela, sem v prvi peterki na poziciji krilnega centra, trenutno igram približno 25 minut na tekmo in v povprečju dosegam okoli deset košev.

Zaenkrat se v novem okolju počutim odlično, čeprav je okolje precej drugačno od domačega oz. beograjskega. Ne govorim francosko, tako da mi že samo razumevanje jezika predstavlja precejšen zalogaj, vendar sem po vseh letih, ki sem jih preživela v tujini, že vajena, da se prilagodim in počutim udobno tudi v tujem okolju.

Zakaj ste se odločili za prestop iz Crvene zvezde, kjer ste bili med drugim MVP finala srbske lige?

V Beogradu sem bila zares zadovoljna in z ekipo bi najverjetneje nadaljevali sodelovanje, če bi ekipa tudi letos igrala v mednarodnem evropskem tekmovanju Eurocup. Ker

se tega žal niso udeležili in letos igrajo samo v domačem, srbskem prvenstvu, sem se odločila za odhod v Francijo.

Kaj počnete v prostem času? Ali ga sploh imate?

Prosti čas večinoma posvečam izobraževanju in delu v arhitekturi. Arhitektura je namreč moj zaenkrat še sekundarni poklic, tako da proste trenutke poskusim izkoristiti na ta način, da ostajam v stiku z delom in ustvarjanjem na tem področju. Seveda pa se rada tudi podružnim s soigralkami in raziskujem okolje, v katerem živim.

Kako uspete ohranjati stik z domačimi, glede na to,

da ste v tujini?

Z bližnjimi smo že vajeni, da ostajamo v stikih prek vseh sodobnih sredstev komuniciranja, seveda pa sem najbolj vesela, ko pridejo k meni na obisk v tujino.

Kaj bi napisali na razglednico vašim oboževalcem iz Pivke?

Da je Pivka dom in čudovit kraj, v katerega se po vsaki sezoni v tujini vedno najraje vrnem.

Alenka Furlan Čadež, foto: arhiv Tine Jakovina

Dan pivške košarke

21. oktobra se je v pivški Skali odvijal **Dan pivške košarke**. V dobrem vzdušju in pred polnimi tribunami so se predstavile vse klubske ekipe **Košarkarskega kluba Pivka**. V klub je trenutno vključenih približno 130 igralk in igralcev, ki so razporejeni v različnih ekipah (U-7, U-8, U-10, U-12, fantje U-14, dekleta U-14, fantje U-16 in člani).

Tekme so si sledile od 11. ure dopoldan in zaključile s prvenstveno tekmo članske ekipe, ki je morala

kljub številnim navijačem za eno samo točko priznati premoč nasprotnikov iz Gorenje vasi.

Kljub temu je bil ta dan zmaga za pivško košarko, saj se ob številni publiku in velikem številu otrok ni potrebno bati za prihodnost košarke v Pivki.

Jure Kotnik, foto: KK Pivka

Odličen začetek članov

Pivskim košarkarjem je odlično uspel začetek v **4. SKL – zahodna skupina**, v katero so se vrnili po enoletnem premoru in ponovnem oblikovanju članske vrste. V prvem krogu so gostovali v Ivančni gorici in slavili 70 : 59, Nejc Tomažič je dal kar 29 točk. Tudi v drugem krogu so gostovali, na Gorenjskem pri Radovljici, in spet zmagali, tokrat bolj tesno 71 : 66. Martin Jakovina je dosegel 24 točk. V 3. krogu so prvič v sezoni 2023/24 igrali pred številno domačo publiko v športni dvorani Skala. V enakovredni tekmi so proti Gorenji vasi popustili šele v končnici, se po treh trojkah vrnili, a jim je za zmago zmanjkalo časa.

Bolj izkušeni gostje so slavili tesno 73 : 72, Nejc Tomažič je dal 16 košev. KK Pivka Perutninarstvo je trenutno s petimi točkami na drugem mestu. V tem mesecu Pivčani igrajo v gosteh proti Podbočju in Krvavcu Meteorju, doma gostijo Kras iz Dornberka, v 7. krogu so prosti, v osmem, 9. decembra, pa bo v Postojni sosedski obračun med domačimi Orli in Pivko Perutninarstvom, ki bo najbrž z gledalci napolnil športno dvorano OŠ Antona Globočnika v Postojni.

Branko Fatur

Po slikovitih poteh divjih zveri

30. septembra sta Postojna in Pivka gostili Dina Trail 2023, edinstven tekaški dogodek v Sloveniji, ki je privabil tekače na 30-kilometrsko progo Medved in 15-kilometrsko progo Ris, s poudarkom na izjemnih tekačih in slikovitih poteh.

Na zahtevnejši 30 km progi je Anže Šenk zasedel prvo mesto, sledila sta mu Tomaž Senica na drugem in Blaž Kozjek na tretjem mestu. V ženski kategoriji je Alja Kavčič osvojila prvo mesto, pred Tinkaro Robek in tretje uvrščeno Anjo Pirih. Na 15-kilometrski progi so se pri moških odrezali Marko Žagar, na prvem mestu, sledila sta mu Fedja Lah na drugem in Andrej Velišček na tretjem mestu. V ženski kategoriji je dominirala Tea Poropat, Klarisa Sipoš je osvojila drugo mesto, Nika Meglič pa tretje. Med glavnimi sponzorji so bili Občina Postojna, Zavod Znanje - Visit Postojna, Kovod Postojna, Občina Pivka, Zavod za Turizem Pivka, Red Bull, 4Endurance, Kolesarski Center Grašca, Skupina Pivka - Delamaris, Izi Šport iz Cerknice, Florjan Žnidaršič s.p. za pripravo hrane in Podcast Zagret

Tinkara Robek, foto: Tibor Pranjič

za Tek. Organizatorji se zahvaljujejo številnim sponzorjem in prostovoljcem, brez katerih dogodka ne bi bilo mogoče izvesti.

Tibor Pranjič, Zavod za turizem Pivka

Bubnič ostaja gorski kralj

Milan Bubnič je s svojo lancio delta 1. oktobra v Čedadu potrdil svoj deveti zaporedni, skupno pa že **11. naslov državnega prvaka**.

Z gorsko dirko v Čedadu se je končalo letošnje gorsko državno prvenstvo. V skupnem seštevku je prvi Bubnič, drugi Anže Dovjak, tretji pa Matevž Čuden. Milanu Bubniču in njegovi ekipi iskreno čestitamo!

AFČ, foto: Andrej Vrh

ŠD Košana je na vrhu Ženske futsal lige

Ekipi ŠD Košana, ki že vrsto let tekmuje v Ženski futsal (dvoranski nogomet) ligi in spada pod okrilje Nogometne zveze Slovenija, je v tekoči sezoni 2023/24 uspel sanjski začetek. V uvodnih petih krogih so vpisale prav toliko zmag in s 15 točkami prevzele vodstvo na lestvici. Varovanke trenerja Mihe Osojnika bodo doma spet igrale 26. novembra, ko v goste prihaja FK Dobropolje. V oktobru mesecu so bile na reprezentančne priprave v Maribor povabljene tudi štiri igralko ŠD Košana: Sanela Balić, Tina Jesenovec, Maja Srebot in Anja Žvokelj, Teja Keržič pa je bila na tako imenovanem čakanju. Ženska futsal reprezentanca je na prvi od dveh prijateljskih tekem tesno z 1:2 klonila proti Ukrajini, ki je na zadnjem evropskem prvenstvu igrala v finalu. Edini gol za Slovenijo je dosegla Ines Ermenc. S tekmo proti Ukrajini Slovenija odpira novo poglavje in pripravo na skorajšnje kvalifikacije za sploh prvo svetovno prvenstvo, ki bo leta 2025, na njem pa bo igralo 16 reprezentanc. Varovanke selektorja Adamiča bodo v decembru gostovale na Švedskem, kjer se bodo dvakrat pomerile z 10. reprezentanco Evrope. Tekmi bosta

V ženski futsal reprezentanci so tudi štiri članice KD Košana

7.12. in 8.12., januarja 2024 pa našo reprezentanco čakata še preizkušnji s Portugalsko. Tekmi bosta 23.1. in 24.1., za tem pa bo 19.2. in 20.2. 2024 v Sloveniji gostovala Francija.

Brane Fatur, foto: NZS

Barbara Samsa in Iva Guštin sta državni prvakinja

Balinarski klub Orlek ORO MET iz Pivke je 8. oktobra uspešno organiziral državno prvenstvo članic v igri dvojic. V balinarski dvorani Rešta in na zunanjih balincih je nastopilo 18 parov. Na prvenstvu so nastopile vse najboljše slovenske balinarke in vse državne reprezentantke. Članici domačega kluba Barbara Samsa in Iva Guštin sta postali državni prvakinja.

Domači igralki **Barbara Samsa in Iva Guštin** sta pripravili prijetno presenečenje. Prikazali sta izredno igro in premagali vse svoje nasprotnice. V četrtfinalu sta premagali igralki Deskel Karmen Milojevič in Ano Tinta (12:9), v polfinalu najboljšo slovensko balinarko Tadejo Petrič in njeno soigralko Alenko Štor iz Podskale Vipava (9:5) in nato še v finalu, ob bučni podpori domačih navijačev, mladi balinarki iz Postojne, Mio Žigman in Enejo Ozbič Primc. Finalno tekmo sta zmagali tesno, a zaslužno z rezultatom 7 : 6.

Domači balinarki Danijela Tomažič in Tjaša Abram sta izločili prvi favoritkinji prvenstva, reprezentantki iz Krma Ljubljana, Polono Premru in Nino Vončina. Danijela in Tadeja sta zasedli 10. mesto.

Drago Štunf, foto: BK Orlek ORO MET

Državno prvenstvo mladincev v balinanju

Balinarski klub **Goriška brda** je na novem pokitem balinišču v Vipolžah organiziral državno prvenstvo mladincev U 18 – posamezno. Na prvenstvu je nastopilo 21 mladincev, med njimi tudi štirje člani **BK Orlek ORO MET Pivka**: Nik Gruden Hiti, Andraž Kantar, Simon Bajc in Žiga Štunf. Najboljši rezultat je dosegel Andraž Kantar, 4. mesto, kar je za enega najmlajših udeležencev prvenstva (14 let) zelo lep dosežek.

Andraž Kantar in Žiga Štunf sta dobila poziv selektorja državne reprezentance U-15 za priprave za turnir v Monaku. To je lepa nagrada obema balinarjema in priznanje klubu za dobro delo z mladimi balinarji.

Drago Štunf, BK Orlek ORO MET

Državno prvenstvo otrok do starosti 14 let

Balinarski klub **Orlek ORO MET Pivka** je že tretje leto zapored organiziral državno prvenstvo otrok do starosti 14 let. Na prvenstvu je nastopilo 24 mladih balinarjev. Mladi balinarji so prikazali zavidljivo znanje. Zmagovalce mnogih tekem so odločale zadnje krogle. Našo občino so tako kot že kar nekaj let, predstavljali samo otroci domačega kluba. Nastopili so štirje mladi balinarji: Hana Gruden Hiti, Aljaž Matko, Žan Štunf in Andraž Kantar. Najboljši rezultat je dosegel Andraž, ki je v četrtfinalu premagal svojega klubskega igralca Aljaža, v osmini finala pa svojega drugega klubskega igralca Žana (smola pri žrebu). V polfinalu je prepričljivo premagal člana BK Kozlek Miho Hrenovca (13:3). Finalno tekmo je zgubil za samo eno točko (9:10) proti članu BK Postojna Žanu Dajčmanu. BK Orlek ORO MET se je tudi letos izkazal z organizacijo prvenstva.

Drago Štunf, foto: BK Orlek ORO MET

Uspehi pivških atletov

Konec septembra so v AK Pivka tekmovali na več prizoriščih tako v Sloveniji kot tudi v tujini. Izpostaviti je potrebno mednarodni tekmovanji, kjer so bili med najboljšimi.

Rebeka Petrovčič se je udeležila 11. Konjiškega maratona, kjer je na razdalji 21 km dosegla absolutno drugo mesto. Rebeka je s časom 1:29:51 popravila osebni rekord ter napovedala še boljše dosežke v jesenskem delu tekaške sezone.

Tjaž Dolgan, ki bi moral prav tako nastopiti v Konjicah na državnem prvenstvu na 10 km, kjer bi bil s svojim osebnim rekordom 33:08 med favoriti za medaljo, se je kot reprezentant Slovenije udeležil Balkanskega prvenstva v triatlonu v Črnogorskem mestu Bar. Tekmovanje je potekalo pod okvirjem ELITE tekmovanj Evropske triatlonske zveze. Kot mladinec je Tjaž nastopil v elite konkurenci in osvojil 25. mesto.

To je bil Tjažev krstni nastop v kategoriji najboljših evropskih in svetovnih triatlonskih tekmovanj in se že veselimo naslednje triatlonske sezone, kajti temelji za še višji preboj so odlično postavljeni.

Vir: AK Pivka

Državno prvenstvo v dolgem trailu – 3. mesto za Rebeko Petrovčič

Skupaj 865 tekačev iz 17 držav je 4. novembra ob slovenski obali doseglo ciljno črto na velikem tekaškem prazniku Obala Ultra Trail.

Pet razdalj so imeli na izbiro tekači, največ pozornosti je bilo namenjeno 65-kilometrski razdalji. Veljala je za Prvenstvo Slovenije v dolgem trailu, kar je prineslo tudi najmočnejšo konkurenco. Med pisano množico tekačev so na dolgem trailu nastopili tudi trije predstavniki Atletskega kluba Pivka. Rebeka Petrovčič je v zelo napornemu urniku tekmovanj, ki si sledijo v jeseni, osvojila 3. mesto na državnem prvenstvu. Blaž Sajovic je bil osmi in Matevž Perme deveti.

Bron Rebeke Petrovčič je že deseto odličje za Atletski klub Pivka v letu 2023 na državnih prvenstvih.

Vir: AK Pivka, Obala Ultra Trail

Športniki s Kota

Ko sem pred desetletji igral nogomet za NK Košana, sem pred potjo na gostujoče tekme večkrat slišal, »Kotovci« spet zamujajo. Mišljeno je bilo za mlade igralce s tega področja, o katerem nisem nič vedel. Ob letošnji otvoritvi nove športne dvorane v Šmihelu sem izvedel, da v to območje sodijo Narin, Mala in Velika Pristava, Nadanje selo, Šmihel ter pogojno tudi Ribnica. Kaj bi nekdanji dali predvsem športniki, da bi imeli tako dvorano, ki sedaj krasi Šmihel. Pa pogledjmo nekaj športnikov, ki so oziroma še nosijo imena teh krajev po bivši državi in današnji Sloveniji. V prvi vrsti so to nekdanji **kolesarji, bratje Valenčič: Pavel, Jože in Rudi**. Slednja dva sta bila tudi olimpijca, v Nemčiji in Mehiki. Pa kolesar **Drago Česnik**, nekdanji član KK Rog Ljubljana, njegov sin **Tomaž** pa je uspešno prekolesaril ultra maratonsko dirko DOS, ki se je nekdanj pričela in

Bojan Železnik, državni mladinski prvak Jugoslavije v srednje teški kategoriji

končala v Postojni. V začetku 70-ih let je bil najbolj poznan atlet **Bojan Železnik**, najmočnejši fant bivše občine in član Težkoatletskega kluba Ljubljana. V Splitu je postal **državni mladinski prvak v srednje teški kategoriji** bivše države in bil velik talent v tem športu. Namesto v športni center ga je tedanja oblast poslala k vojakom v zakotni jug države in kariera je šla po zlu.

Andrej Želko je najbolj znano nogometno ime teh krajev, še dolgo ga ne bodo prekašali. Bil je član številnih klubov, tudi NK Košana, igral pa je tudi za Olimpijo, tudi v evropskem tekmovanju na tekmi v Milanu proti tamkajšnji sloviti ekipi. Tudi njegova sinova **Gregor in Gašper** sta nogometaša. Prvi že vrsto let igra za avstrijske tretje in četrtoligaše, drugi uspešno brani vrata v tretjeligašu NK Vipava. **Andrej Penko** je bil uspešen reprezentant selekcije MNZ Koper, pa tudi vsestranski športno kulturni delavec **Jadran Brožič**, nekdanj je igral za mlajše ekipe NK Rijeka. Znana balinarja s tega področja sta **Andrej Kovšca in Danijel Milavec**, ki sta v ekipnem državnem prvenstvu igrala za Superligaša BK Košana oziroma Oro Met Pivka. Milavec je tudi mednarodni balinarski sodnik in je na ta račun videl že precej sveta. Trenutno je v Narinski dolini najbolj popularen košarkar **Anže Srebovt**, ki pa izhaja iz nogometne družine, je najboljši igralec in strelec košarkarskega ligaša Plama pur iz Ilirske Bistrice. Odlično

je igral tudi za selekcijo Slovenije v košarkarski igri 3 X 3, le malo mu je manjkalo do nastopa na olimpijadi. Upam, da nisem preveč spregledal in pozabil, bo pa prilžnost kdaj drugič.

Brane Fatur

Poziv članom Kluba brigadirjev Brigadirke in brigadirji!

Pred dobrim mesecem smo ustanovili Klub brigadirk in brigadirjev občin Postojna in Pivka. Zaradi varstva osebnih podatkov, pri brigadirkah pa tudi zaradi sprememb priimkov, nimamo podatkov o vseh udeležencih delovnih brigad. Ocenjujemo, da bi moralo biti udeležencev več kot 160. Zato vas prosimo, da nam na telefona 031 385 405 in 031 363 711 ali pa na elektronski naslov: bajc2001us@yahoo.com sporočite vaše ime in priimek, kdaj in katere akcije ste se udeležili. Vaše podatke bomo v skladu z zakonom uporabili izključno za potrebe kluba.

Obveščamo vas tudi, da klub deluje v pritličju zgradbe na Ulici 1.maja 2b, vsako sredo od 10. do 12. ure. V klubskih prostorih deluje tudi knjižnica, posvečena tematiki druge svetovne vojne.

Brigadirski zdravo!
Klub brigadirk in brigadirjev občin Postojna in Pivka

ZAHVALA OB SLOVESU

JOŽE PENKO (1949-2023)

Se breza pri hiši na zimo pripravlja,
listje od nje se poslavlja,
na pomlad bo zopet ozelenela,
saj njeno srce le miruje.
Kaj pa ti, dragi mož, oče, dedi?
Nimamo te več v naši sredi.
Hvaležni smo vsem, ki so te pospremili na zadnjo pot,
a za nas si še vedno tu, za nas si povsod.
Počivaj v miru.

*Draguška, Iztok, Darja, Lili, Janko,
Tjaž, Nik, Taja, Neja, Luka*

ZAHVALA OB SLOVESU

ANTONA KOROŠČA IZ PIVKE

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom,
vaščanom za izrečeno sožalje, sočutje in tople besede tolažbe.
Posebna zahvala osebju Doma upokojencev Postojna, ki ste
skrbeli zanj in bili družini v pomoč. Hvala za cvetje, sveče in
darove.

Zahvaljujemo se tudi pevcem, pogrebni službi Komus in
vsem, ki ste nam stali ob strani pri njegovem zadnjem
slovesu.

Vsi njegovi: žena, otroci z družinami ter ostalo sorodstvo.

Teden slovenske hrane z »Recepti z okusi Slovenije«

Stanovske organizacije čebelarjev, kmetov in zadrug so s pobudo »Recepti z okusi Slovenije« pred enim letom Vlado Republike Slovenije nagovorile z željo, da dan slovenske hrane preraste v celoten teden. Ob obeležitvi tedna slovenske hrane, letos od 13. do 19. novembra, so spodbujale javnost k odgovorni prehranski verigi od njive do krožnika. S svojimi recepti so pozivale k vključevanju tradicionalnih slovenskih jedi, pripravljenih iz lokalnih sestavin, v jedilnike javnih ustanov, gostinskih obratov ter domačih kuhinj.

V Sloveniji so kritični glede prakse zelenega javnega naročanja živil, pri čemer je najnižja cena še vedno ključni dejavnik pri izbiri dobaviteljev. Organizacije so opozorile, da ta pristop ne upošteva številnih vidikov, ki vplivajo na trajnost in kakovost prehrane v državi.

Pri naročilih se ne upošteva dejstva, da sestavine pogosto prihajajo iz držav z manj strogimi standardi za varstvo rastlin, skladiščenje pridelkov in uporabo aktivnih snovi. Dodatno opozarjajo, da so pridelki, ki do odjemalcev potujejo na dolge razdalje, podvrženi zamrzovanju, odtaljevanju in pridelavi v pogojih, ki ne ustrezajo standardom Republike Slovenije.

Poudarjajo tudi, da cenovna konkurenčnost kot edino merilo ne omogoča slovenskim kmetom, da konkurirajo cenam pridelkov, ki izvirajo iz okolij z nižjimi okoljskimi, socialnimi in zdravstvenimi standardi.

Na drugi strani pa v Sloveniji obstaja diverzificirano kmetovanje, osredotočeno na družinske kmetije, ki prispevajo k trajnosti, ohranjanju ekosistemov in socialni varnosti podeželja. Ohranjanje takšne strukture kmetijstva vpliva na zmanjševanje revščine, družbene neenakosti in ohranjanje kulturne dediščine.

Kljub temu se pozitivni učinki lokalno pridelane hrane še niso ustrezno ovrednotili, še manj pa so bili prepoznani njeni potencialni učinki na zdravje prebivalstva. Organizacije poudarjajo, da je treba upoštevati tudi prihodnje stroške, povezane s podnebnimi spremembami.

V luči nedavnih globalnih kriz, nestabilnosti geopolitičnih razmer in vpliva podnebnih sprememb na globalno pridelavo hrane, se postavlja vprašanje ohranjanja prehranske suverenosti. Ohranjena lastna kmetijska pridelava bi namreč zmanjšala odvisnost od zunanje trgovine, kar je ključno v času motenj oskrbe in nihanj cen.

Kljub nujnosti prepoznavanja pomena lokalne pridelave hrane za trajnost in zdravje družbe ter gospodarstva, se ta vprašanja še vedno premalo naslavljajo in ovrednotijo, opozarjajo v organizacijah, ki so se podpisale pod pobudo: Čebelarska zveza Slovenije, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Zadružna zveza Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije, Zveza slovenske podeželske mladine, Zveza kmetov Slovenije, Konzorcij evropsko zaščitene živilskih pridelkov in izdelkov, Zveza sadjarskih društev Slovenije, Ekoci – eko civilna iniciativa Slovenije, Združenje za trajnostno prihodnost, Gibanje Oskrbimo Slovenijo – Štafeta semen, gibanje Rajski vrt.

Kako učinkovito prispevati k boljšemu prehranjevanju in zdravju otrok ter mladostnikov?

Ključ do odgovora je v kakovostni in premišljeno načrtovani šolski prehrani, ki temelji na trajnostnih prehranskih sistemih. V naših vzgojno-izobraževalnih ustanovah so že postavljeni temelji za izvajanje takšne prehrane.

V tej brošuri boste našli recepte za tradicionalne slovenske jedi, pripravljene iz lokalnih sestavin, ki so odraz visoke kakovosti naše kulturne in kulinarčne dediščine. Verjamemo, da je poudarjanje slovenskega porekla živil, ekoloških in drugih shem kakovosti, ozaveščanje o zdravih prehranskih navadah in kulturi prehranjevanja, zmanjševanje količine odpadne hrane ter razvijanje odgovornega odnosa do hrane ključnega pomena za vzgojo mladih generacij. Te generacije bodo vrednote trajnostne kulture prehranjevanja spoštovali in jih bodo prenesle na naslednje rodove. Tako domače okolje kot vzgojno-izobraževalne ustanove imajo pri tem osrednjo vlogo.

Upamo, da vas bo brošura navdihnila, da v šolske jedilnike vključite opisane in mnoge druge tradicionalne slovenske jedi, pripravljene iz lokalnih sestavin, še posebej v tednu obeleževanja dneva slovenske hrane, pa tudi skozi celo leto.

Irena Simčič,

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Alenka Furlan Čadež

Praznični nakupi v
trgovini Magazin

Spletno trgovino lahko raziščete na
spodnji povezavi:

www.parkvojaskezgodovine.si/spletna-trgovina/

ODPIRAJ VSA VRATA
Z ENIM KLJUČEM!

 SLAVEC-PRO

 Selce 17, 6257 Pivka

 Jan, +386 40 989 306

www.VSEZAVRATA.SI

"rock postojna"

1.12.23 ob 19ih

Potovanje skozi desetletja
postojnske rock glasbe
NOTRANJSKI MUZEJ POSTOJNA

**PREVENTIVNI OBISK
PATRONAŽNE MEDICINSKE SESTRE
PRI OSEBAH STAREJŠIH OD 65 LET
NA DOMU**

**Ali ste morda seznanjeni, da ste vsi,
ki imate več kot 65 let,
upravičeni do preventivnega obiska
PATRONAŽNE MEDICINSKE SESTRE
pri vas na domu?**

Namen obiska je ohranjanje zdravega načina življenja,
izboljšati kakovost vašega življenja
in preprečevati morebitne kronične zaplete.
S patronažno medicinsko sestro se boste lahko pogovorili
o vseh vprašanih, s katerimi se srečujete v vsakdanjem življenju.
Poleg tega patronažna medicinska sestra izvede tudi
meritve vitalnih funkcij.

**V kolikor želite patronažni obisk,
nas pokličite na tel. št. 05/7000 415, ali 05/ 7000416, 051 417 657
G mail: patronaza@zd-po.si
Od ponedeljka do petka med 7.00 -8.00 in 14.00 - 15.00 uro**

Doživite Pivko

PRAZNIČNI OKUSI PIVKE

Sobota 2. december
Nedelja 3. december
Petek 22. december
Sobota 23. december

**Ploščad pred Krpanovim
domom Pivka**
17.00 - 22.00

Lepo povabljeni k prepevanju!

Pesem je tista žlahtna lepota, ki spremlja človeštvo iz pradavnine in ga bogati s svojo srčnostjo – od rojstva do poslednjega slovesa. Morda ste z glasovno mutacijo že opravili (vsekakor tja po petnajstem letu!) in potem brez časovne starostne omejitve pomislili, kako bi svoje pevsko razpoloženje uveljavljali v kakem moškem pevskem sestavu. Eden takih sestavov je prav gotovo naš Moški pevski zbor Pivka, ki skozi dolgih 50 let v prijetni pevski družini uspešno prepeva raznotere skladbe od najbolj priljubljenih narodnih pesmi pa vse prek umetnih – slovenskih in tujih – glasbenih stvaritev. Petje našega zbora se sicer razlega na domačih tleh in na številnih gostovanjih po Sloveniji in daleč zunaj nje. Tako postaja zbor pomemben dejavnik kulturne ozaveščenosti pevcev in poslušalcev. Ker bi radi pomnožili naše pevске vrste, vas pevsko vabimo, da se nam pridružite in z nami pogumno zapojete. Svoje želje za sodelovanje v zboru nam lahko zaupate prek naših pevcev ali ob petkih med 19. in 21. uro v pevski sobi našega zbora v prostorih Osnovne šole Pivka.

V kolikor imate zanimivo podjetniško idejo, vam na RRA Zeleni kras ponujamo kakovostno podjetniško svetovanje. Strokovni sodelavci vas vodimo skozi celoten proces od idejnih zametkov do uresničitve vaše poslovne ideje:

- kako oblikovati uresničljivo poslovno idejo,
- kako jo realizirati,
- kako se ustrezno registrirati za izvajanje dejavnosti,
- pomagamo vam najti vire financiranja (povratna in nepovratna sredstva).

Osnovna podjetniška svetovanja so brezplačna za vse prebivalce Primorsko-notranjske regije, v sodelovanju z Občinami Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Loška dolina in Pivka pa izvajamo tudi **nadaljnja brezplačna podjetniška svetovanja** ter nudimo **pripravo poslovnih načrtov in/ali vlog na javne razpise** na različnih področjih po subvencionirani ceni **do 70 % cene**.

Za podjetniško svetovanje je obvezna predhodna uskladitev termina, na naslednjih kontaktih:

- Tadeja Pecman Penko,
tadeja@rra-zk.si, 05 721 22 32
- Živa Ložar, ziva@rra-zk.si, 05 721 22 40

Smo pravi korak na vaši podjetniški poti!

V Mrežnem podjetniškem inkubatorju Perspektiva vztrajamo pri visoki stopnji strokovnosti pri delu s podjetniki, vendar z veliko mero srčnosti, človečnosti in razumevanja njihovih potreb. S pomočjo različnih programov, ki jih izvajamo, se vsakemu podjetniku posvetimo v celoti, prisegamo na skladnost dela in življenja ter verjameмо v moč skupnosti.

MREŽNI
PODJETNIŠKI
INKUBATOR
PERSPEKTIVA

dr. Jana Hadoh Bergoč

Dolores Keš, mag. manag.

Izkoristite naše brezplačne storitve

Individualno svetovanje, poslovna izobraževanja in usposabljanja, podpora pri vstopu na tuje trge, iskanje finančnih virov in podpora pri pripravi vlog, povezovanje s podjetniki v skupnosti in izven, povezovanje z inkubatorji po svetu.

Opravljate delo od doma in se želite občasno umakniti v urejen poslovni prostor?

Izkoristite naš coworking!
130 dni na leto samo
45 EUR/mesec

ponedeljek - petek (7 - 19. uri) | Wi-Fi | souporaba kuhinje | parkirišče | podpora mentorjev PIP | restavracija

Dosegljivi za vas: info@inkubator-perspektiva.si, 031/257 222.

DELAVNICA V VAŠKI SKUPNOSTI ZAGORJE NEPREMIČNINSKE EVIDENCE IN PODATKI ZEMLJIŠKE KNJIGE

ponedeljek, 20. november ob 18. uri
GASILSKI DOM ZAGORJE

Na delavnici bodo predstavljene nepremičninske evidence (zemljiški kataster, kataster stavb in register nepremičnin) ter javni vpogled v podatke o nepremičninah (dostop, podatki, vsebina podatkov, grafični prikaz). Prikazan bo tudi vpogled v elektronsko zemljiško knjigo in podatki zemljiške knjige.

LJUDSKA
UNIVERZA
POSTOJNA

Delavnica je brezplačna, vodi jo Miroslav Logar univ. dipl. inž. geod.

AKCIJA ZBIRANJA ŠE DELUJOČIH APARATOV IZ GOSPODINJSTEV

ŠE SEM UPORABEN!

Imate doma aparat, ki še deluje, a ga ne uporabljate in ne potrebujete? Bi ga oddali v uporabo komu drugemu, mu podaljšali življenjsko dobo ter zmanjšali količino odpadkov?

Pridružite se naši akciji zbiranja še delujočih aparatov »od vrat do vrat«. To pomeni, da boste enostavno oddali naročilo, mi pa vas bomo obiskali in prevzeli še delujoči aparat. Gre za enak način oddaje kot to že velja za naročilo brezplačnega odvoza kosovnih odpadkov. Z akcijo smo prišli v Evropskem tednu zmanjševanja odpadkov, ki je potekal od 18. do 26. novembra, sama akcija zbiranja pa bo trajala do konca februarja 2024.

KAKO ODDATI NAROČILO?

s spletnim obrazcem na strani www.publikus.si
(obrazec je aktiven od 18. novembra dalje)

na telefonski številki 05 720 49 62
(naročila sprejemamo od 20. novembra dalje)

z naročilnico, ki jo boste prejeli v začetku decembra
skupaj z mesečno položnico.

Podjetji ZEOS, d.o.o. in PUBLIKUS d.o.o. organizirata akcijo zbiranja še delujočih aparatov z odvozom od vaših vrat do vrat novega uporabnika. Akcija se izvaja v sklopu projekta LIFE Spodbujamo e-krožno, s katerim želimo prispevati k varstvu okolja z zmanjševanjem odpadkov tudi na način, da še delujoči aparati najdejo pot k novemu uporabniku in ne obležijo v našem domu.

Podrobnosti akcije so na voljo na www.zeos.si in na www.publikus.si. Pridružite se nam in skupaj bomo zagotovili, da bodo naše e-naprave uporabno krožile ves čas delovanja.

24-urni tečaj

Cena: 150 eur

LJUDSKA
UNIVERZA
POSTOJNA

TEČAJ ŠIVANJA IN KROJENJA

Tečaj je primeren za začetnike, torej tiste, ki še nikoli niso šivali s šivalnim strojem, pa tudi za tiste, ki imajo že nekaj izkušenj s šivanjem, a imajo pri šivanju težave ali pa bi svoje znanje radi nadgradili. Tečajniki bodo osvojili veliko šiviljskih in krojaških veščin ter pridobili dovolj prakse, da bodo lahko samostojno šivali tudi doma, obenem pa domov odnesli oblačila, ki so jih na tečaju sami zašili.

Ljudska
univerza
Postojna

Tečaj se
prične v
januarju

Vabljeni k prijavi, število mest je omejeno!

Prijave: info@lu-postojna.si, 05/721 12 80.

<p>2023</p> <p>THE MENČ STUDIO</p>	<p>THE MENČ STUDIO / MEGI AVSEC</p> <p><i>Primi</i> PRAZNIČNA 2023 FOTOGRAFIRANJA</p>	<p>BRANDING</p> <p>PORTFOLIO</p> <p>Instagram</p> <p>Kal, Pivka</p>	
<p>GRAFIČNO OBLIKOVANJE</p> <p>Celostne grafične podobe, oblikovanje logotipov, rebrand ali prenova blagovne znamke, branding, ustvarjanje vsebin za družbena omrežja ter tiskovine.</p>		<p>FOTOGRAFIJA</p> <p>Družina, nosečnost, novorojenček, poslovna fotografiranja in portreti, branding ter fotografija produktov in izdelkov.</p> <p>STUDIO Z NAJLEPŠO NARAVNO SVETLOBO.</p>	
<p>megi.avsec8@gmail.com IG: themenc.studio</p>			

RAZKOŠJE IN SODOBNOST V SRCU PIVKE

VILA KR PAN NOVA STANOVANJA IN POSLOVNI PROSTORI

Energetsko učinkovita nova stanovanja in poslovni prostori dokončani na ključ so že pripravljene za prodajo in vselitev...

Odkrijte vrhunsko bivalno izkušnjo v energetsko varčni **VILI KR PAN**, kjer tradicija sreča moderno notranjo arhitekturo in uživajte v prefinjenosti ter eleganci, ki jo dopolnjuje sodobna notranja arhitektura, dvigalo in prostorno dvorišče s parkirnimi mesti.

V bližini železniške postaje Pivka, na Kolodvorski cesti 19, se nahaja ta prefinjeno zasnovan in prenovljen poslovno-stanovanjski kompleks **VILA KR PAN**, ki ponuja raznolik izbor stanovanj in poslovnih prostorov, zasnovanih za najzahtevnejši okus.

Kompleks združuje vrhunsko bivalno izkušnjo s talnim ogrevanjem, toplotnimi črpalkami in nizkimi stroški ogrevanja, zahvaljujoč lastni foto voltaični elektrarni.

Odkrijte edinstveno ponudbo stanovanj, od intimnih 37 m² do prostornih 80,55 m², in poslovnih prostorov, ki merijo od 17,9 m² do 100,6 m².

Vsaka enota je načrtovana z mislijo na optimalno izkoriščenost, naravno svetlobo in sodobno udobje. Ponudba stanovanj se začne že pri 143.445 EUR, vključno z DDV in parkirnim mestom, kar zagotavlja idealno razmerje med ceno in kakovostjo.

Za več informacij in ogled projektov obiščite našo spletno stran www.vilakrpan.si oziroma pokličite **080 8118**

Zastopnik prodajalca: ABC NEPREMIČNINE d.o.o., Tivolska 48, Ljubljana

www.vilakrpan.si

080 8118

Mali véliki SUV + SUV²

Popolnoma nova KONA + TUCSON

+ 4 zimske pnevmatike za 1 €

Povprečna poraba goriva: 1,383 – 7,816 l/100 km, emisije CO₂: 31,40 – 177,68 g/km.
Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slike so simbolne. Akcija velja do razprodaje zalog. Več informacij vezanih na akcijsko ponudbo je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoji garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si. *ob nakupu avtomobila prejmete 4 zimske gume za samo 1 evro, gum ni mogoče zamenjati za denar oz. za dodaten popust.

POOBLAŠČENI PRODAJALEC IN SERVISER VOZIL HYUNDAI

www.avtoplus-tps.si

prodaja **0820/55416**
prodaja GSM **031/717 243**

servis **0820/55415**
servis GSM **031/374 866**

Avtoplus TPS d.o.o., PE SEŽANA
Partizanska c. 75d, 6210 Sežana
sezana-servis@avtoplus-tps.si,
sezana-prodaja@avtoplus-tps.si

SPLOŠNI SERVIS | AVTOOPTIKA | VULKANIZERSTVO | AVTOPRALNICA | PRODAJA E-KOLES

Geodetske storitve

Parcelacija

Ureditev meje

Izravnava meje

Inženirska geodezija

Določitev hišne številke

Označitev meje v naravi

Izdelava geodetskega načrta

Zakoličba stavbe in drugih objektov

Izdelava elaborata lokacijske izboljšave

Izdelava elaborata za spremembo podatkov katastra stavb

Pomoč pri prodaji in nakupu nepremičnin (izpeljava celotnega posla)

Izdelava elaborata za vpis stavbe in delov stavbe v kataster stavb

Določitev zemljišča pod stavbo in izdelava elaborata za evidentiranje stavbe

NAPOVEDNIK

DOGODKOV V OBČINI PIVKA

NOVEMBER

Ponedeljek, 20. november

Nepremičninske evidence in podatki zemljiške knjige

Delavnica v Vaški skupnosti Zagorje

🕒 18:00

📍 Ljudska univerza Postojna

🏠 Gasilski dom Zagorje

Torek, 21. november

Kvačkane nitke

Pridružite se skupini upokojenk pri ročnem ustvarjanju

🕒 16:00-18:00

📍 VGC Točka moči PIVKA

🏠 VGC Točka moči PIVKA

Četrtek, 23. november

Pametni telefon, delavnica

Na delavnici boste spoznali uporabo pametnih telefonov

🕒 9.30, LUP (učilnica 10)

📍 Predhodne prijave na ana.sabec@lu-postojna.si, 05/721 12 84

🏠 Ljudska univerza Postojna

Priprava podjetja na vstop na nov tuj trg

🕒 16:30

📍 Podjetniški inkubator Perspektiva

🏠 Krpanov dom Pivka

Petek, 24. november

Odprtje razstave slik »Hibridi« Marka Šajna

Razstava bo na ogled: 24. november – 22. december 2023

🕒 19:00

📍 Društvo Hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

Sobota, 25. november

Baliranje-Superliga

Orlek ORO MET: Ilirska Bistrica

🕒 15:00

📍 BK Orlek ORO MET

🏠 Balinarska dvorana Rešta v Pivki

Mavka: Zaščitnica gozda, ukrajinski animirani film

🕒 16:00

📍 Kino Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Letni koncert pevske skupine Studenec z gosti

🕒 18:00

📍 Pevska skupina Studenec

🏠 Osnovna šola Pivka

Marveli, ameriški akcijski film

🕒 19:30

📍 Kino Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Nedelja, 26. novembra

Slovenska vicoteka

🕒 18:00

📍 Krpanov dom Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Torek, 28. november

Kvačkane nitke

Pridružite se skupini upokojenk pri ročnem ustvarjanju

🕒 19:00

📍 VGC Točka moči PIVKA

🏠 VGC Točka moči PIVKA

Četrtek, 30. november

Reška proga (150 let proge Reka – Pivka),

dokumentarni film Vascom TV Pivka

🕒 18:00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

DECEMBER

Sobota, 2. december

Baliranje-Superliga

Postojna: Orlek ORO MET

🕒 15:00

📍 BK Orlek ORO MET

🏠 Zelena dvorana v Postojni

Praznični okusi Pivke

Praznično dogajanje z nastopom lokalnih glasbenikov, ponudbo toplih pijač in prazničnih prigrizkov

🕒 17:00-22:00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Ploščad pred Krpanovim domom

Koncert "Ku pride Miklavž"

izid prve zgoščenke "Domači zvon"

🕒 19:00

📍 Fantje spod Šilentabra

🏠 Športna dvorana Skala

Nedelja, 3. december

Miklavžev sejem v Pivki

🕒 14:00-19:00

📍 Turistično društvo Pivka

🏠 Ploščad pred Krpanovim domom

Praznični okusi Pivke

🕒 16:30 prižig prazničnih luči in voščilo župana Roberta Smrdelja

🕒 17.00 Miklavževanje za otroke v Krpanovem domu (KD LIPA)

🕒 17.00-22:00 Praznično dogajanje z nastopom lokalnih glasbenikov, ponudbo toplih pijač in prazničnih prigrizkov

🕒 19:00 Božičnica 2023

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Ploščad pred Krpanovim domom, Krpanov dom

Torek, 5. december

Kvačkane nitke

Pridružite se skupini upokojenk pri ročnem ustvarjanju

🕒 16:00-18:00

📍 VGC Točka moči PIVKA

🏠 VGC Točka moči PIVKA

Četrtek, 7. december

Preprosta grafika, sklop treh delavnic,

mentorica: Mateja Premrl

🕒 17:00-19:00

📍 Društvo Hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

DECEMBER

Sobota, 9. december

Baliranje-Superliga

Orlek ORO MET: Skala Sežana

🕒 15:00

📍 BK Orlek ORO MET

🏠 Balinarska dvorana Rešta v Pivki

Torek, 12. december

Kvačkane nitke

Pridružite se skupini upokojenk pri ročnem ustvarjanju

🕒 16:00-18:00

📍 VGC Točka moči PIVKA

🏠 VGC Točka moči PIVKA

Četrtek, 14. december

Preprosta grafika, sklop treh delavnic, mentorica: Mateja Premrl,

🕒 17:00-19:00

📍 Društvo Hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

Sobota, 16. december

4. SKL – zahodna skupina

Pivka Perutninarstvo : Stražišče Kranj

🕒 19:00

📍 KZS, KK Pivka perutninarstvo

🏠 Športna dvorana Skala

Torek, 19. december

Kvačkane nitke

Pridružite se skupini upokojenk pri ročnem ustvarjanju

🕒 16:00-18:00

📍 VGC Točka moči PIVKA

🏠 VGC Točka moči PIVKA

Sreda, 20. december

Novoletna prireditev OŠ Pivka

🕒 18:00

📍 OŠ Pivka

🏠 Športna dvorana Skala

Četrtek, 21. december

Preprosta grafika, sklop treh delavnic, mentorica: Mateja Premrl

🕒 17:00-19:00

📍 Društvo Hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

Predstava Jelkina tržnica in obisk Božička

(abonma Piščanec Peter + izven)

Brezplačna predstava, ki jo pivškimi otrokom v prazničnem decembru

podarja Občina Pivka

Predstavi sledi obisk Božička

🕒 17:00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom

Novoletna prireditev

Obeležitev 120-letnice šole v Šmihelu

🕒 18:00

📍 Podružnična OŠ Šmihel

🏠 Dvorana v Šmihelu

Petek, 22. december

Praznični okusi Pivke

Praznično dogajanje z nastopom lokalnih glasbenikov, ponudbo toplih pijač in prazničnih prigrizkov

🕒 17:00-22:00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Ploščad pred Krpanovim domom

Otvoritev regijske likovne razstave Polnost praznine

Gostje: skupina Sempervivum

🕒 18:00

📍 OI JSKD Postojna

🏠 Galerija v Krpanovem domu Pivka

Sobota, 23. december

Praznični okusi Pivke

Praznično dogajanje z nastopom lokalnih glasbenikov, ponudbo toplih pijač in prazničnih prigrizkov

🕒 17:00-22:00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Ploščad pred Krpanovim domom

Torek, 26. december

Mednarodni turnir dvojek

Ob Dnevu samostojnosti in enotnosti

🕒 9:00

📍 BK Orlek ORO MET

🏠 Balinarska dvorana Rešta v Pivki

Nočni pohod z baklami na Sveto Trojico

🕒 17:00

📍 Turistično društvo Pivka

🏠 zbor je na igrišču v Trnju

Sreda, 27. december

Delavnica Volčje srce in gibalnica

🕒 9:00 -12:00

📍 Zavod za turizem Pivka - Dina Pivka

🏠 Center o velikih zvereh Dina Pivka

Četrtek, 28. december

Kulinarična delavnica

🕒 9:00 -12:00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Petek, 29. december

Novoletna zabava

🕒 9:00 -12:00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

JANUAR

Petek, 5. januar

Odprtje prostorske instalacije Small but dangers

Razstava bo na ogled: 5. – 26. januar 2024

🕒 18:00

📍 Društvo Hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

Sobota, 6. januar

4. SKL – zahodna skupina

Pivka Perutninarstvo : Ivančna Gorica

🕒 19:00

📍 KZS, KK Pivka perutninarstvo

🏠 Športna dvorana Skala

Sobota, 13. januar

Baliranje-Superliga

Orlek ORO MET: Zabiče

🕒 15:00

📍 BK Orlek ORO MET

🏠 Balinarska dvorana Rešta v Pivki

4. SKL – zahodna skupina

Pivka Perutninarstvo : Radovljica

🕒 19:00

📍 KZS, KK Pivka perutninarstvo

🏠 Športna dvorana Skala

Četrtek, 18. januar

Predstava Krtek Zlatko ali Kakec, ki je padel z neba

(abonma Piščanec Peter + izven)

🕒 17:00

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka

Petek, 19. januar

Odprtje razstave akademske slikarke Nuše Smolič »Refleksija odseva«

Glasbena spremljava Lado Jakša

🕒 18:30

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Galerija Krpanovega doma

Sobota, 20. januar

Baliranje-Superliga

Orlek ORO MET: Trata Škofja Loka

🕒 15:00

📍 BK Orlek ORO MET

🏠 Balinarska dvorana Rešta v Pivki

Sobota, 27. januar

4. SKL – zahodna skupina

Pivka Perutninarstvo : Podbočje

🕒 19:00

📍 KZS, KK Pivka perutninarstvo

🏠 Športna dvorana Skala